POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE GRYFICKIM NA LATA 2026-2035

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW 4

WSTĘP 5

METODYKA OPRACOWYWANIA STRATEGII 7

UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII 9

SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI 12

Dokumenty krajowe 12

Dokumenty regionalne 13

CHARAKTERYSTYKA POWIATU GRYFICKIEGO 14

POŁOŻENIE I DEMOGRAFIA 14

RYNEK PRACY 21

SYTUACJA GOSPODARCZA 23

GOSPODARKA MIESZKANIOWA 24

KULTURA, SPORT I REKREACJA 25

EDUKACJA 27

OCHRONA ZDROWIA 31

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE 31

UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE EKONOMII SPOŁECZNEJ 33

ZDOLNOŚĆ PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ DO REALIZACJI USŁUG 37

POMOC SPOŁECZNA 41

Pomoc społeczna w gminach powiatu gryfickiego 43

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach 45

ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW POWIATU GRYFICKIEGO 49

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY 49

PROBLEMY SPOŁECZNE 51

PROBLEM ALKOHOLOWY 52
PROBLEM NIKOTYNOWY 55
PROBLEM NARKOTYKOWY 56
PROBLEM PRZEMOCY 58
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH 65
UCZESNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH 66
INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE 67
RYNEK PRACY 68
UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE 69
SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI 71
ZDROWIE PSYCHICZNE 75
CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA 76
WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA 76
BEZROBOCIE, PROMOCJA ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJA NA LOKALNYM RYNKU PRACY 79
Aktywizacja osób bezrobotnych 81
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA 83
Powiatowy Zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności 86
Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami 86
ZDROWIE PSYCHICZNE 91
UZALEŻNIENIA 93
Rynek napojów alkoholowych 98
PRZEMOC DOMOWA 101
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO 106
PROBLEMY ZWIĄZANE Z ZAPEWNIENIEM OPIEKI DZIECIOM POZBAWIONYM OPIEKI RODZICÓW 110

STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA 114

CZĘŚĆ PROGRAMOWA 119

MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH 119

OKREŚLENIE PRIORYTETÓW, CELÓW, DZIAŁAŃ I WSKAŹNIKÓW STRATEGICZNYCH ... 120

Cel strategiczny nr 1 122

Cel strategiczny nr 2 128

Cel strategiczny nr 3 137

Cel strategiczny nr 4 141

Cel strategiczny nr 5 145

Cel strategiczny nr 6 147

PROGNOZA ZMIAN 151

SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII 151

SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII 152

MONITORING I EWALUACJA 153

OCENA RYZYKA 156

RAMY FINANSOWE 156

WNIOSKI I PODSUMOWANIE 157

SPIS RYSUNKÓW, TABEL, WYKRESÓW 159

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS - Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

DPS - Dom Pomocy Społecznej

GDK - Gryficki Dom Kultury

GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

JST - Jednostka Samorządu Terytorialnego

KCPU - Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KPP - Komenda Powiatowa Policji w Gryficach

NFZ - Narodowy Fundusz Zdrowia

NGO - (ang. *non-government organization*) - organizacje pozarządowa

OPS - Ośrodek Pomocy Społecznej

ORE - Ośrodek Rozwoju Edukacji

OREW - Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy

OzN - Osoba z niepełnosprawnością

PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach

PES - Podmioty Ekonomii Społecznej

PFRON - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PIK - Punkt Interwencji Kryzysowej w Gryficach

PIK - Punkty Informacyjno-Konsultacyjne

POW - Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza

POW - Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Gryficach

POZ - Podstawowa Opieka Zdrowotna

PPP - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gryficach

PSONI - Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością

PŚDS - Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy

PUP - Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach

RPZ - Rodzinna Piecza Zastępcza

SPZZOZ - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gryficach

SOSW - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

GUTW - Gryficki Uniwersytet Trzeciego Wieku

WTZ - Warsztat Terapii Zajęciowej

ZI - Zespół Interdyscyplinarny

WSTĘP

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX wieku były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie[1]. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów ekonomii społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035[2] jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Powiatu. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych. W celu zwiększenia skuteczności, konieczne jest systematyczne śledzenie zjawisk i problemów społecznych, które są przedmiotem Strategii.

[1] Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych

[2] Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035" stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia"

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, w działalności lokalnej polityki społecznej potrzebne jest strategiczne podejście. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy. Strategia stanowi zatem ważny instrument zarządzania, dzięki któremu możliwe jest rozpoznanie i wdrażanie przedsięwzięć o charakterze społecznym oraz integracja rożnych środowisk lokalnych w ramach wspólnie zaplanowanych i skoordynowanych działań. Strategia zawiera kilka części składowych: charakterystykę Powiatu, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową zawierającą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- ubóstwo,
- bezrobocie, promocja zatrudnienia oraz aktywizacja na lokalnym rynku pracy,
- niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba,
- zdrowie psychiczne,
- uzależnienia,
- przemoc domowa,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- problemy związane z zapewnieniem opieki dzieciom pozbawionym opieki rodziców,
- starzenie się społeczeństwa.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035 jest wyrazem zintegrowanego planowania strategicznego. Określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów i pozwala wypracować sprawny oraz efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. W efekcie zapewni to mieszkańcom dogodne warunki do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

METODYKA OPRACOWYWANIA STRATEGII

Podstawowe elementy Strategii są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno główne, jak i szczegółowe, mają za zadanie przybliżyć Powiat do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców jego pożądanego obrazu w przyszłości. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Powiatu w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat. Jest to podejście zgodne z założeniami strategicznego planowania i zarządzania w administracji publicznej. W naukach o zarządzaniu wyróżnia się trzy główne poziomy planowania:

- planowanie strategiczne (długofalowe), w ramach którego określone zostają priorytetowe kierunki działań Powiatu, cele i zasoby umożliwiające ich osiągnięcie,
- planowanie taktyczne (średniookresowe), czyli programy wskazujące zadania niezbędne do osiągnięcia celów głównych,
- planowanie operacyjne (krótkookresowe), które obejmuje jednorazowe lub cykliczne projekty i zadania pozwalające na realizację poszczególnych, mniej złożonych elementów planów taktycznych[3].

Zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy oraz kierunki działań ukierunkowanych na rozwój społeczno-gospodarczy Powiatu i wsparcie mieszkańców w zaspokajaniu ich potrzeb, mają szczególne znaczenie dla opracowywania i wdrażania strategii rozwiązywania problemów społecznych. Spójna wizja Powiatu w przyszłości pozwala podmiotom realizującym zadania z zakresu polityki społecznej na wprowadzanie kompleksowych i adekwatnych do potrzeb mieszkańców działań.

[3] R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN., s. 224-225

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	**Analiza strategiczna**	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału Powiatu, umożliwia wskazanie obszarów problemowych na jej terenie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, problemach oraz potrzebach jest analiza danych zastanych, tj. bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych, trendów społecznych oraz wniosków z badań społecznych. Ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej.
2.	**Sformułowanie Misji i Wizji Strategii**	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Powiat za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	**Określenie celów priorytetowych i zadań**	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych na terenie Powiatu. Wskazanie najdotkliwszych trudności mieszkańców i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	**Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii**	Ostatnim elementem jest określenie planu, zgodnie z którym Strategia ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji oraz sprawozdawczość mają wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: Opracowanie własne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi narzędzie, które służy instytucjom samorządowym i organizacjom pozarządowym we wspieraniu oraz wzmacnianiu potencjału społeczności lokalnej. Z tego powodu proces jej tworzenia i wdrażania nie może pomijać udziału osób szczególnie nią zainteresowanych, czyli mieszkańców i pracowników instytucji publicznych. Włączenie ich w procesy decyzyjne i kreowanie działań nazywa się partycypacją społeczną, a jej najczęściej spotykanymi formami są konsultacje społeczne, warsztaty strategiczne oraz badania diagnozujące zagrożenia lokalne i potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie. Uspołecznienie Strategii i powierzenie części odpowiedzialności za jej charakter mieszkańcom daje możliwość zaplanowania działań adekwatnych do rzeczywistych oczekiwań społeczności lokalnej oraz stwarza warunki do wykorzystania jej potencjału.

UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII

Opracowanie całościowej, spójnej i wieloletniej koncepcji rozwiązywania problemów społecznych Powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Podstawą jurydyczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107, z późn. zm.), która w powiązaniu z art. 19, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.), stanowi, iż do zadań własnych Powiatu o charakterze obligatoryjnym należy *opracowanie oraz realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami*[4].

Tworząc niniejszą Strategię opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki Państwa. Wśród innych najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
- Ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
- Ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
- Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 10 maja 2019 r. o ochronie danych osobowych,
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

[4] Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.)

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA SOCJALNEGO

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia,
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych,
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego,

- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028,
- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

- Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE DZIAŁANIA WOBEC OBYWATELI INNYCH PAŃSTW

- Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzenia pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej.

SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie kraju oraz regionu. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),** będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski w zakresie średnio i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,** której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić można również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,

- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami nadrzędnymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035 są:

- **Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 (SRWZ 2030)** - główny dokument kierunkowy regionu (cele, polityki horyzontalne, model programowania).
- **Program regionalny „Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 (FEPZ)”** - podstawowa rama finansowania działań społecznych w regionie.
- **Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 r.** - kluczowy dokument sektorowy dla obszaru zdrowia psychicznego.
- **Zachodniopomorski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej 2030** - ramy dla rozwoju PES/PS, integracji społeczno-zawodowej i usług użyteczności publicznej w logice ekonomii społecznej.
- **Wojewódzki Program na rzecz Seniorów / polityki senioralnej** (dokument programowy przygotowany przez UMWZ - wersja konsultacyjna) - kierunki wsparcia osób starszych i rozwoju środowiskowych form pomocy.
- **Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej 2021-2027 - „Region Przyjazny Rodzinie”** - ramy dla wsparcia rodzin i pieczy zastępczej, ważny dla zadań PCPR/OPS oraz profilaktyki.
- **Strategia Rozwoju Powiatu Gryfickiego na lata 2020-2030.**

CHARAKTERYSTYKA POWIATU GRYFICKIEGO

POŁOŻENIE I DEMOGRAFIA

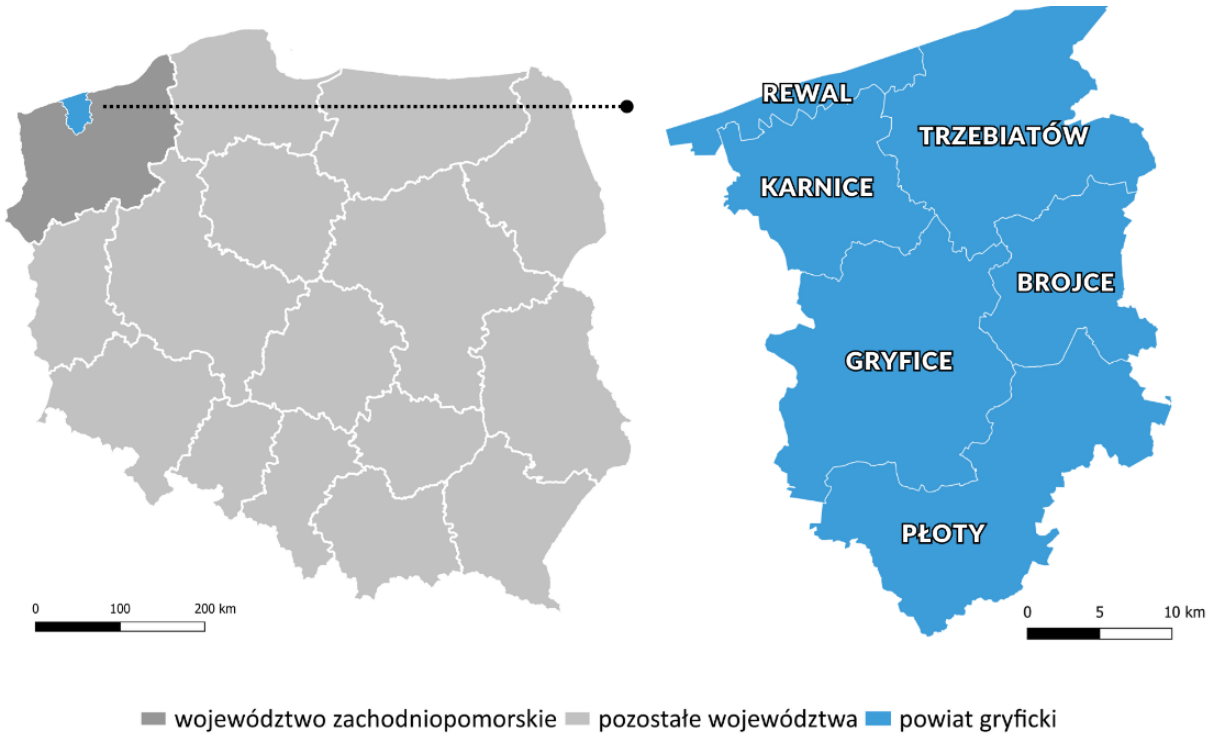
Powiat gryficki położony jest w **północno-zachodniej Polsce**, w północnej części **województwa zachodniopomorskiego**. Od północy jego granicę wyznacza **linia brzegowa Morza Bałtyckiego**, dzięki czemu Powiat ma bezpośredni dostęp do morza i rozwiniętą funkcję turystyczno-rekreacyjną. Region ten stanowi naturalne połączenie terenów nadmorskich, rolniczych i leśnych, z dobrze zachowanymi walorami przyrodniczymi.

Powiat graniczy:

- **od zachodu** z powiatami **kamieńskim** i **goleniowskim**,
- **od południa** z powiatem **łobeskim**,
- **od wschodu** z powiatem **kołobrzeskim,**
- od **północy** otwiera się na **Bałtyk**, z dostępem do atrakcyjnych plaż w gminach Rewal i Trzebiatów.

Według danych z 1 stycznia 2014 r. powierzchnia Powiatu Gryfickiego wynosiła 101 771 ha, co stanowi 4,44% powierzchni woj. zachodniopomorskiego i zajmuje pod tym względem 13. miejsce. Obejmuje w większości Równinę Gryficką, środkową część Wybrzeża Trzebiatowskiego, a także małe fragmenty równin: Nowogardzkiej i Goleniowskiej. Granicę północną Powiatu na odcinku 40 km wyznacza brzeg Morza Bałtyckiego. Powiat Gryficki posiada znaczne zasoby wód powierzchniowych. Główną oś hydrograficzną Powiatu stanowi rzeka Rega, będąca jedną z największych rzek Pomorza, a także charakteryzująca się dość znaczną gęstością sieci rzecznej. Rzeka płynie przez wszystkie miasta Powiatu aż do ujścia w mrzeżyńskim porcie. Wybrzeże Powiatu obejmuje teren od Pobierowa do portu w Dźwirzynie (powiat kołobrzeski). Największe zbiorniki wodne to jezioro Resko Przymorskie, Liwia Łuża oraz Jezioro Rejowickie.

Rysunek 1. Podział terytorialny powiatu gryfickiego.

Źródło: Opracowanie własne.

W skład powiatu gryfickiego wchodzi 6 gmin, w tym trzy gminy miejsko-wiejskie: Gryfice (siedziba Powiatu), Płoty i Trzebiatów oraz trzy gminy wiejskie Brojce, Karnice i Rewal (o silnym charakterze turystycznym). Na terenie Powiatu znajdują się trzy miasta: Gryfice, Płoty i Trzebiatów. Łącznie funkcjonuje ok. 130 sołectw i miejscowości o zróżnicowanym charakterze osadniczym - od małych wsi rolniczych po nadmorskie kurorty i ośrodki wypoczynkowe.

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

[5] Dane zamieszczone na grafice przedstawiają stan na 31.12.2024 r. [BDL GUS]

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (2024) powiat gryficki liczy 56 095 mieszkańców. Rok 2024 był kolejnym rokiem, w którym sytuacja demograficzna powiatu gryfickiego charakteryzowała się postępującym zmniejszaniem liczby ludności - w porównaniu z początkiem lat 2000 populacja zmniejszyła się o ok. 7-8 %.

Struktura ludności:

- Kobiety stanowią ok. 50,6 % mieszkańców, mężczyźni - 49,4%.
- Średni wiek mieszkańca Powiatu wynosi ok. 43 lata i systematycznie wzrasta.
- Udział osób w wieku poprodukcyjnym zwiększa się z roku na rok, co wskazuje na proces starzenia się populacji i rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i zdrowotne.
- Wskaźnik obciążenia demograficznego wynosi ok**. 63 osoby w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym**, co oznacza wyraźne wyzwanie dla lokalnego rynku pracy i systemu wsparcia społecznego.

Największą liczbę mieszkańców notują gminy: Gryfice (ok. 22-23 tys.), Trzebiatów (ok. 16 tys.) i Płoty (ok. 8-9 tys.), natomiast najmniej liczne są gminy: Rewal (ok. 4 tys.), Karnice i Brojce (po ok. 3-4 tys. mieszkańców).

Gmina Brojce od zachodu sąsiaduje z gminą Gryfice, od północy z gminą Trzebiatów, od południa z gminą Płoty. Od wschodu graniczy z powiatem kołobrzeskim (z gminą Rymań). Powierzchnia gminy wynosi 11 797 ha (117,97 km²). Obszar gminy obejmuje 19 miejscowości podzielonych na 12 sołectw. Liczba mieszkańców wynosi 3 518 (2024), a gęstość zaludnienia około 30 osób na km².

Gmina Gryfice to gmina miejsko-wiejska. Od północy sąsiadująca z gminą Karnice i gminą Trzebiatów, od wschodu z gminą Brojce, od południa z gminą Płoty, a od zachodu z powiatem kamieńskim. Miasto Gryfice jest siedzibą powiatu gryfickiego. Powierzchnia Gminy wynosi 26 130 ha (261,3 km²). W jej skład wchodzi miasto oraz 31 sołectw i 50 miejscowości. Liczba mieszkańców wynosi 21 220 osób (2024). Gęstość zaludnienia wynosi około 82 osoby na km².

Gmina Karnice od północy sąsiaduje z gminą Rewal, od wschodu z gminą Trzebiatów a od północy z gminą Gryfice. Od zachodu graniczy z powiatem kamieńskim. Powierzchnia Gminy wynosi 13 312 ha, a jej obszar składa się z 28 miejscowości podzielonych na 16 sołectw. Liczba mieszkańców to 3 612 osób (2024), a gęstość zaludnienia 28 osób na km².

Gmina Płoty to gmina miejsko-wiejska. Od północy sąsiaduje z gminą Gryfice i gminą Brojce. Od zachodu graniczy z powiatem sławieńskim, od południa z powiatem goleniowskim i powiatem łobeskim a od wschodu z powiatem kołobrzeskim. Powierzchnia gminy wynosi 23 919 ha. Obszar gminy to miasto oraz 20 sołectw i 45 miejscowości. Liczba mieszkańców wynosi 7 998 osób (2024), a gęstość zaludnienia 34 osoby na km².

Gmina Rewal od północy sąsiaduje z gminą Karnice a od wschodu z gminą Trzebiatów. Od zachodu graniczy z powiatem kamieńskim. Powierzchnia gminy wynosi 4 113 ha, w tym 18 to kilometrowy pas wybrzeża Morza Bałtyckiego. Obszar gminy stanowi 7 sołectw. Liczba mieszkańców wynosi 3 534 osoby (2024), a gęstość zaludnienia około 86 osób na km².

Gmina Trzebiatów to gmina miejsko-wiejska. Od południa sąsiaduje z gminami Brojce i Gryfice, od zachodu z gminami Karnice i Rewal. Od wschodu graniczy z powiatem kołobrzeskim. Powierzchnia gminy wynosi 22 500 ha, w tym 22 kilometry pasa wybrzeża Morza Bałtyckiego. Obszar gminy to miasto, 21 sołectw i 24 miejscowości. Liczba mieszkańców wynosi 14 510 osób (2024), a gęstość zaludnienia 65 osób na km².

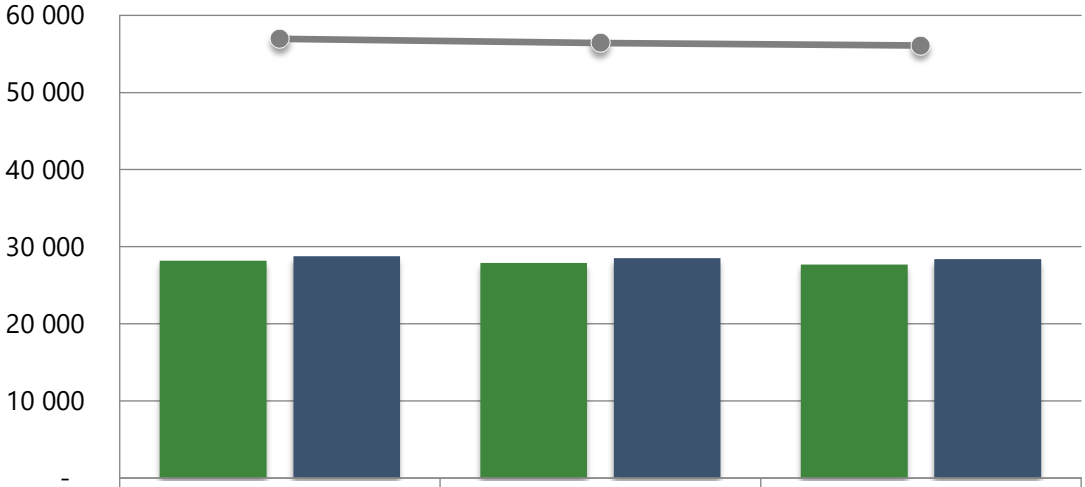
Powiat gryficki zamieszkuje 56 095 osób (stan na 31.12.2024 roku). Liczba ludności Powiatu jest nieznacznie zróżnicowana pod względem płci - na jego terenie zamieszkuje 27 697 mężczyzn, którzy stanowią 49,4% populacji oraz 28 398 kobiet (50,6%).

Na każdych 100 mężczyzn przypadają 102 kobiety. Średni wiek mieszkańców wynosi 41 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu gryfickiego w 2050 roku wynosi 51 545, z czego 25 822 to kobiety, a 25 723 mężczyźni[6].

Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba mieszkańców Powiatu zmniejszyła się o 866 osób. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

[6] *www.polskawliczbach.pl*

Wykres 1. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących Powiat na przestrzeni lat 2022-2024

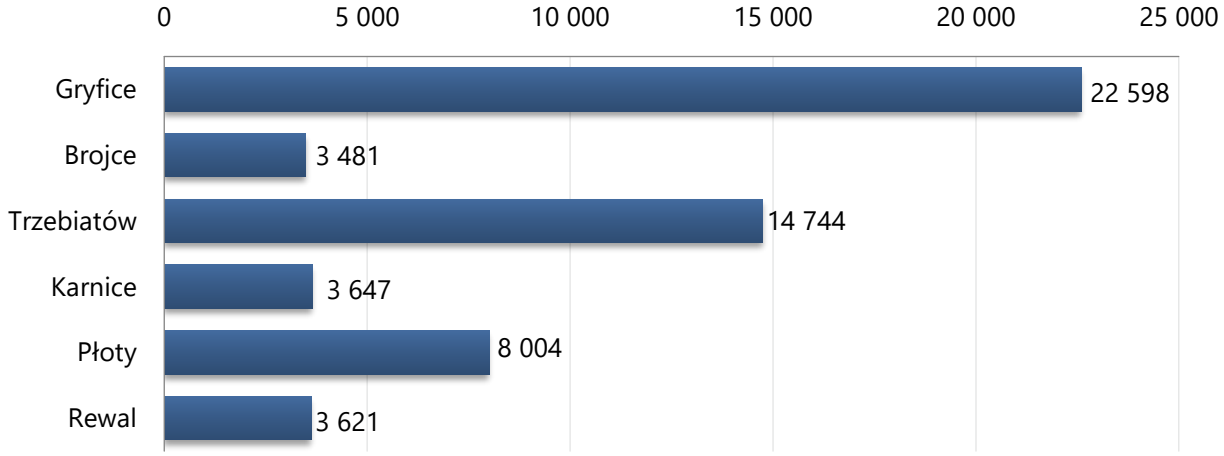

	2022	2023	2024
mężczyźni	28 201	27 897	27 697
kobiety	28 760	28 538	28 398
ogółem	56 961	56 435	56 095

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Rozpatrując populację powiatu gryfickiego z podziałem na poszczególne gminy można zauważyć, że jej największa część zamieszkuje gminę Gryfice (22 598 osób). Na drugim z kolei miejscu pod względem liczby ludności plasuje się gmina Trzebiatów, która liczy 14 744 mieszkańców, na trzecim - gmina Płoty z zamieszkującymi ją 8 004 osobami, natomiast na czwartym gmina Karnice - na jej obszarze mieszka 3 647 osób. Najmniejsza liczba osób zamieszkuje gminę Brojce (3 481 osób). Szczegółowe dane statystyczne przedstawia kolejny wykres.

Wykres 2. Liczba mieszkańców powiatu gryfickiego w podziale na gminy w 2024 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W analizowanych latach obserwuje się wyraźnie niekorzystne tendencje demograficzne. Liczba urodzeń żywych na 1 000 mieszkańców systematycznie spada – z 6,83 w roku 2022 do 5,51 w 2024 r. Oznacza to zmniejszającą się dzietność i słabnące odtwarzanie pokoleń. Liczba zgonów na 1 000 mieszkańców utrzymuje się na poziomie znacznie wyższym niż liczba urodzeń. Choć w 2023 r. nastąpił spadek wskaźnika zgonów do 11,57, to już w 2024 roku ponownie wzrósł do 12,24, co świadczy o utrzymującej się wysokiej śmiertelności, typowej dla społeczeństw starzejących się. W efekcie przyrost naturalny pozostaje ujemny we wszystkich analizowanych latach i ulega pogorszeniu: z -6,47 (2022) do -6,72 (2024). Oznacza to trwały proces depopulacji, wynikający z przewagi liczby zgonów nad urodzeniami.

Tabela 2. Przyrost naturalny w powiecie gryfickim w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
urodzenia żywe na 1000 mieszkańców	6,83	5,78	5,51
zgony na 1000 mieszkańców	13,30	11,57	12,24
przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-6,47	-5,80	-6,72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W 2024 roku wszystkie gminy powiatu gryfickiego odnotowały ujemny przyrost naturalny. Najniższy przyrost naturalny odnotowała gmina Trzebiatów (-7,77 na 1 000 mieszkańców), zaraz po niej plasuje się gmina Gryfice (-7,60) oraz gmina Rewal (-6,95). Bardzo wysoki ujemny przyrost naturalny świadczy o poważnej depopulacji tych obszarów. W lepszej sytuacji znalazły się gmina Brojce (-6,72), gmina Płoty (-4,73) oraz gmina Karnice (-4,10), jednak również w tych gminach zjawisko to jest wyraźnie negatywne.

Dane sugerują pogłębiające się niekorzystne zmiany demograficzne we wszystkich samorządach Powiatu – populacja zmniejsza się nie tylko przez migracje, ale także przez zmniejszający się przyrost naturalny.

Tabela 3. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminach powiatu gryfickiego w 2024 roku

gmina	przyrost naturalny na 1 000 ludności
Brojce	-6,72
Gryfice	-7,60
Karnice	-4,10
Płoty	-4,73
Rewal	-6,95
Trzebiatów	-7,77

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W latach 2022-2024 w powiecie gryfickim obserwuje się wyraźne zmiany w strukturze wiekowej ludności, wskazujące na proces starzenia się społeczeństwa Struktura ludności w według ekonomicznych grup wieku przedstawiała się następująco:

- 17,0% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym - do 17 roku życia,
- 58,2% mieszkańców Powiatu było w wieku produkcyjnym - dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64,
- 24,8% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym - dla kobiet jest to 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Udział osób w wieku przedprodukcyjnym systematycznie spadał: z 17,8% w 2022 roku do 17,0% w 2024 roku. Oznacza to malejącą liczbę dzieci i młodzieży w populacji Powiatu, co wpływa na przyszły potencjał demograficzny regionu. Udział osób w wieku produkcyjnym również uległ niewielkiemu zmniejszeniu: z 58,9% w 2022 roku do 58,2% w 2024 roku. Taki trend potwierdza powolne kurczenie się grupy aktywnej zawodowo. Najbardziej widoczną zmianą jest wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym: z 23,3% w 2022 roku do 24,8% w 2024 roku.

Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w powiecie gryfickim w latach 2022-2024 (w procentach)

wyszczególnienie	2022	2023	2024
wiek przedprodukcyjny	17,8	17,3	17,0
wiek produkcyjny	58,9	58,6	58,2
wiek poprodukcyjny	23,3	24,1	24,8

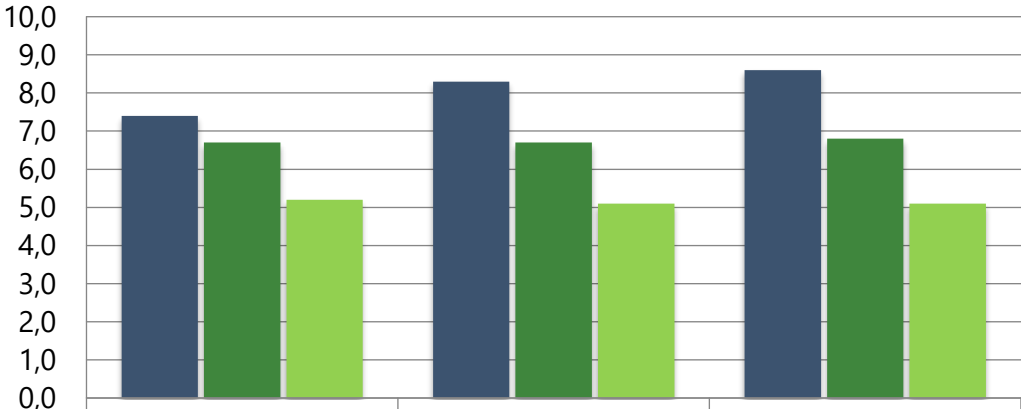
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

RYNEK PRACY

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji). Kolejny wykres przedstawia wartość stopy bezrobocia w powiecie gryfickim, województwie zachodniopomorskim oraz w całej Polsce.

Powiat gryficki konsekwentnie charakteryzuje się wyższą stopą bezrobocia niż średnia dla Województwa i kraju. W 2022 roku stopa bezrobocia wyniosła 7,4%, a w kolejnych latach wzrosła do 8,3% w 2023 roku i 8,6% w 2024 roku. Województwo zachodniopomorskie utrzymuje bardziej stabilne wartości: 6,7% w latach 2022-2023 i lekki wzrost do 6,8% w 2024 roku. Stopa bezrobocia dla Województwa jest regularnie niższa niż w powiecie gryfickim.

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiecie gryfickim na przestrzeni lat 2022-2024 w porównaniu do województwa zachodniopomorskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

	2022	2023	2024
Powiat	7,4	8,3	8,6
Województwo	6,7	6,7	6,8
Polska	5,2	5,1	5,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Barometr zawodów to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach. Dzieli on zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe. Zawody deficytowe to takie, w których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej pracodawcom znaleźć kandydatów do pracy). Zawody zrównoważone to te, w których liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania

pracodawców. Zawody nadwyżkowe, w których liczba wolnych miejsc jest mniejsza niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej osobom poszukującym pracy znaleźć zatrudnienie).

Z najnowszej dostępnej przeprowadzonej analizy wynika, że do grupy **zawodów deficytowych** (brak bezrobotnych) w powiecie gryfickim w 2024 roku zaliczono m.in.:

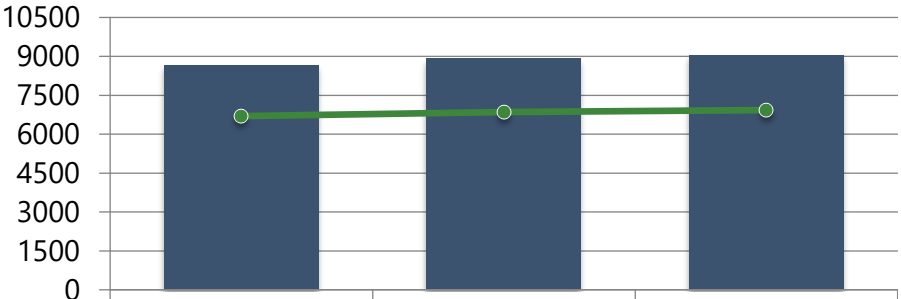
- Betoniarze i zbrojarze
- Blacharze i lakiernicy samochodowi
- Brukarze
- Ceramicy przemysłowi
- Cieśle i stolarze budowlani
- Dekarze i blacharze budowlani
- Diagności laboratoryjni medyczni
- Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy
- Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
- Fizjoterapeuci i masażyści
- Fryzjerzy
- Kierowcy autobusów
- Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
- Kosmetyczki
- Kucharze
- Lakiernicy
- Lekarze
- Logopedzi i audiofonolodzy
- Monterzy elektronicy
- Monterzy instalacji budowlanych
- Murarze i tynkarze
- Nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego
- Nauczyciele praktycznej nauki zawodu
- Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
- Nauczyciele przedmiotów zawodowych
- Nauczyciele przedszkoli
- Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
- Operatorzy aparatury medycznej
- Operatorzy obrabiarek skrawających
- Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej
- Pedagodzy
- Pielęgniarki i położne
- Pozostali specjaliści edukacji
- Pracownicy ds. jakości
- Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
- Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
- Pracownicy służb mundurowych
- Pracownicy socjalni
- Psycholodzy i psychoterapeuci
- Ratownicy medyczni
- Recepcjoniści i rejestratorzy
- Robotnicy budowlani
- Robotnicy leśni
- Robotnicy obróbki drewna i stolarze
- Samodzielni księgowi
- Spawacze
- Szefowie kuchni
- Ślusarze
- Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych

Niższe zapotrzebowanie niż liczba osób bezrobotnych występuje w **zawodach nadwyżkowych**, w 2024 roku jako taki zawód wskazano pracownika biur podróży i obsługi biur turystycznych[7].

SYTUACJA GOSPODARCZA

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W powiecie gryfickim pod koniec 2024 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 9 048 podmiotów gospodarki narodowej, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - było ich 6 928 (76,6%). Podobnie sytuacja wyglądała w poprzednich latach. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Powiecie systematycznie się zwiększała. Szczegółowe dane statystyczne przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2022-2024 w powiecie gryfickim

	2022	2023	2024
podmioty gospodarki narodowej	8667	8 910	9 048
osoby fizyczne prowadzące działalność	6697	6854	6 928

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Na przestrzeni ostatnich lat najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminie Gryfice - w 2024 roku odnotowano ich tam 3 402. Gmina Trzebiatów uplasowała się na drugim miejscu pod względem ich liczby (2 117 podmiotów), natomiast najmniej podmiotów odnotowano w gminie Brojce (349). W latach 2022-2024 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON zwiększała się

[7] Barometr zawodów w powiecie gryfickim w 2024 roku

we wszystkich gminach powiatu gryfickiego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w poszczególnych gminach powiatu gryfickiego w latach 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	311	324	349
Gryfice	3 285	3 344	3 402
Karnice	502	531	531
Płoty	978	1 028	1 031
Rewal	1 559	1 604	1 618
Trzebiatów	2 032	2 079	2 117

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w powiecie gryfickim według klas wielkości to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników - jest ich 8 838 (stan na koniec 2024 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników odnotowano w Powiecie 174. Działalność prowadzą również 33 średnie przedsiębiorstwa zatrudniające 50-249 pracowników oraz 3 duże przedsiębiorstwa.

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w powiecie gryfickim wg. w klas wielkości (2024)

klasa wielkości	ilość
mikroprzedsiębiorstwa	8 838
małe przedsiębiorstwa	174
średni przedsiębiorstwa	33
duże przedsiębiorstwa	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Z danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w powiecie gryfickim to łącznie 22 290 nieruchomości (stan na koniec 2024 roku). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w całym Powiecie w 2024 roku kształtowała się na poziomie 76,2 m^2. Na przestrzeni lat 2022-2024 można zauważyć nieznaczny wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania. Szczegółowe dane statystyczne przedstawia kolejna tabela.

Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w powiecie gryfickim w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba mieszkań	21 917	22 007	22 290
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m^2)	75,9	76,1	76,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W latach 2022-2024 w Polsce odnotowano systematyczny wzrost liczby mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców - z 412,4 w 2022 roku do 425,9 w 2024 roku. W województwie zachodniopomorskim wskaźnik kształtował się na wyższym poziomie niż średnia krajowa, wzrastając z 430,7 (2022 rok) do 446 (2024 rok), co potwierdza wysoką dynamikę rozwoju rynku mieszkaniowego w regionie. W powiecie gryfickim wartość wskaźnika wzrosła w tym czasie z 384,8 w 2022 roku do 397,4 w 2024, jednak wciąż pozostaje ona znacznie niższa niż średnia wojewódzka i krajowa, co może świadczyć o relatywnie mniejszym zasobie mieszkaniowym oraz wskazuje na potrzebę intensyfikacji działań inwestycyjnych, zwłaszcza w zakresie budownictwa dostępnego dla młodych rodzin i gospodarstw domowych o niższych dochodach.

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Działalność kulturalną na terenie powiatu gryfickiego prowadzą przede wszystkim Ośrodki Kultury oraz Biblioteki Publiczne. Powiat gryficki ma wyraźny profil turystyczno-kulturalny (pas nadmorski) i rekreacyjno-sportowy (stadiony, hale, kompleksy „Orlik", biegi uliczne). Unikalnym zasobem jest dziedzictwo kolei wąskotorowych (muzeum/skansen w Gryficach; kolej turystyczna w gminie Rewal), które spina wątki kultury, turystyki i edukacji regionalnej.

Organizacją zajęć sportowych, imprez oraz utrzymaniem bazy sportowo-rekreacyjnej zajmują się prowadzone przez samorządy gminne ośrodki sportu, a także kluby sportowe. W skład infrastruktury sportowo-rekreacyjnej powiatu gryfickiego wchodzą m.in.: hale sportowe, boiska, sale gimnastyczne, siłownie oraz place zabaw.

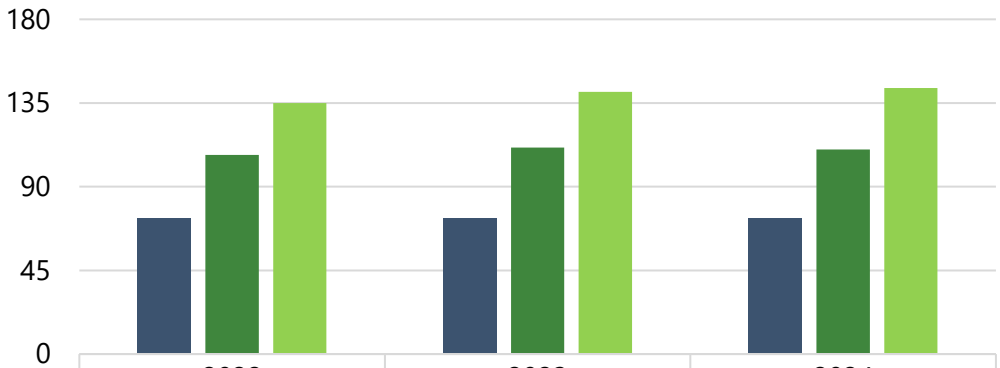
Tabela 8. Jednostki działające w zakresie kultury i sportu na terenie poszczególnych gmin powiatu gryfickiego

gmina	jednostki
Brojce	▪ Gminna Biblioteka Publiczna w Brojcach - samorządowa instytucja kultury (BIP, dane kontaktowe). ▪ Boisko „Orlik" w Brojcach i baza szkolna - aktywizacja sportowa dzieci i młodzieży (zajęcia środowiskowe, turnieje).
Gryfice	▪ Gryficki Dom Kultury - miejska instytucja kultury prowadząca całoroczny program (wystawy, muzyka, edukacja, festiwale). ▪ Miejska Biblioteka Publiczna im. Z. Załuskiego - sieć biblioteczna z bogatą ofertą wydarzeń i projektów czytelniczych. ▪ Powiatowe Centrum Sportu, Rekreacji i Promocji - hala „Gryf Arena" (wydarzenia sportowe i widowiskowe, m.in. mecze pokazowe, biegi „Gryf Arena Run"). ▪ Stadion Miejski im. Karola Kucharskiego (piłka nożna, lekka atletyka). ▪ Kompleksy „Orlik" i boiska szkolne (np. SP3 i Trzygłów) - regularnie udostępniane mieszkańcom.
Karnice	▪ Gminny Klub Kultury w Karnicach - lokalna instytucja kultury (koncerty, spektakle, warsztaty; sieć wydarzeń gminnych). ▪ Infrastruktura sportowa - hala sportowa przy ZSP w Karnicach, boiska poliuretanowe (Cerkwica, Karnice), Orlik 2012 - zaplecze dla zajęć i turniejów środowiskowych.
Płoty	▪ Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Płotach - łączy zadania kultury i sportu; prowadzi dom kultury i organizuje wydarzenia. ▪ Hala widowiskowo-sportowa / baza - zaplecze dla imprez sportowo-kulturalnych, obozów i wydarzeń masowych.
Rewal	▪ Gminny Ośrodek Kultury w Rewalu - samorządowa instytucja kultury (jednostka wpisana do rejestru instytucji kultury gminy). ▪ Gminna Biblioteka Publiczna w Rewalu - instytucja kultury z bieżącą działalnością (kontakt/telefony w BIP) . ▪ Nadmorska Kolej Wąskotorowa (spółka gminna) - turystyczne przewozy na trasie Gryfice-Pogorzelica/Trzęsacz z zapleczem edukacyjno-kulturalnym (wydarzenia, noc muzeów we współpracy z muzeum w Gryficach). ▪ Kompleksy i obiekty sportowe w Rewalu - m.in. kompleks sportowy przy ul. Szkolnej (boiska, infrastruktura rezerwacyjna).
Trzebiatów	▪ Trzebiatowski Ośrodek Kultury - główny operator życia kulturalnego (warsztaty, sekcje artystyczne, wydarzenia), z siedzibą w Pałacu w Trzebiatowie. ▪ Infrastruktura sportowa gminy: stadion z dwiema płytami (naturalna i „Euroboisko"), bieżnia LA, boiska do siatkówki plażowej / streetballu, hala sportowa; w strefie nadmorskiej Mrzeżyńskie Centrum Sportu i zaplecze rekreacyjne.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stron internetowych gmin oraz raportów o stanie gminy.

Kolejny wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w powiecie gryfickim, województwie zachodniopomorskim oraz w kraju w latach 2022-2024. Analiza danych statystycznych pozwala zauważyć, że wskaźnik ten w powiecie gryfickim każdorazowo przyjmował zdecydowanie niższą wartość niż odnotowano w przypadku średniej dla Województwa i kraju. W 2024 roku w powiecie gryfickim było to 73 (wartość ta nie zmieniła się od roku 2022 lata) czytelników, w Województwie - 110 natomiast w kraju - 143. W przypadku kraju obserwowany jest systematyczny wzrost poziomu czytelnictwa.

Wykres 5. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w powiecie gryfickim, województwie zachodniopomorskim i kraju w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Powiat	73	73	73
Województwo	107	111	110
Polska	135	141	143

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

EDUKACJA

W roku 2024 szkoły prowadzone przez powiat gryficki dysponowały zdywersyfikowaną ofertą edukacyjną, z atrakcyjnymi kierunkami kształcenia oraz doświadczoną kadrą pedagogiczną, która ciągle podnosi swoje kwalifikacje zawodowe. Kształcono m.in. w klasach ogólnodostępnych, oddziałach dwujęzycznych, mistrzostwa sportowego oraz oddziałach przygotowania wojskowego. Sieć szkół i placówek zabezpiecza aktualne potrzeby mieszkańców Powiatu. Na wysokim poziomie utrzymuje się wskaźnik zdawalności egzaminów zewnętrznych - maturalnych i zawodowych. Uczniowie odnosili sukcesy w konkursach, olimpiadach szkolnych i pozaszkolnych oraz zawodach sportowych. Dzięki funkcjonowaniu na terenie Powiatu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na bieżąco analizowano potrzeby

w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej skierowanej do dzieci, młodzieży i rodziców z terenu powiatu gryfickiego. W roku 2024 z usług Poradni skorzystało 1 129 uczniów.

W 2024 roku powiat gryficki był organem prowadzącym dla następujących jednostek oświatowych:

Szkoły ponadpodstawowe (powiatowe)

- **Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Bolesława Chrobrego w Gryficach** - samodzielne LO (profil ogólny, oddziały dwujęzyczne).
- **Zespół Szkół im. Czesława Miłosza w Gryficach** - w składzie m.in. technikum (kierunki zawodowe), Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego oraz szkoła branżowa I stopnia (oferta corocznie aktualizowana).
- **Zespół Szkół im. Wincentego Witosa w Płotach** - technikum (np. hotelarstwo, informatyk, żywienie i usługi gastronomiczne, architektura krajobrazu), liceum ogólnokształcące.
- **Zespół Szkół im. Zbigniewa Herberta w Trzebiatowie** - liceum ogólnokształcące (różne profile, m.in. humanistyczno-językowy, mat-przyr.), branżowa szkoła I stopnia, klasy mundurowe.

Placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze (powiatowe)

- **Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy (MOW) im. Janusza Korczaka w Rewalu** - publiczna placówka resocjalizacyjno-rewalidacyjna (dla chłopców), prowadzona przez Powiat Gryficki.
- **Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii (MOS) w Waniorowie** - koedukacyjna placówka socjoterapeutyczna (z internatem).
- **Dom dla Dzieci w Gryficach** (placówka opiekuńczo-wychowawcza).

Placówki wspierające system edukacji (powiatowe)

- **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gryficach** - diagnostyka, terapia, doradztwo i profilaktyka dla dzieci, młodzieży i rodziców oraz wsparcie szkół.

Kolejna tabela przedstawia placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym są poszczególne Gminy wchodzące w skład powiatu gryfickiego.

Tabela 9. Wykaz placówek oświatowych i wychowawczych, dla których organem prowadzącym są poszczególne gminy powiatu gryfickiego

gmina	placówki
Brojce	**Szkoły podstawowe:** ▪ Szkoła Podstawowa w Brojcach ▪ Szkoła Podstawowa im. Eugeniusza Tworka w Dargosławiu - w praktyce funkcjonuje jako szkoła/filia w strukturze gminnej **Wychowanie przedszkolne:** ▪ oddziały przedszkolne funkcjonujące przy szkołach (brak odrębnego przedszkola publicznego w rejestrze - stan wg informacji gminnych)
Gryfice	**Szkoły podstawowe:** ▪ Szkoła Podstawowa nr 3 w Gryficach (2 lokalizacje) ▪ Szkoła Podstawowa nr 4 w Gryficach (2 lokalizacje) ▪ Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Trzygłowie ▪ Szkoła Podstawowa w Prusinowie ▪ Szkoła Podstawowa w Górzycy **Wychowanie przedszkolne:** ▪ Publiczne Przedszkole nr 1 w Gryficach ▪ Publiczne Przedszkole nr 2 w Gryficach ▪ Publiczne Przedszkole nr 3 w Gryficach ▪ Żłobek Miejski w Gryficach
Karnice	▪ Zespół Szkół Publicznych w Karnicach - w składzie Szkoła Podstawowa im. Wisławy Szymborskiej oraz Samorządowe Przedszkole
Płoty	**Szkoły podstawowe:** ▪ SP nr 1 w Płotach ▪ SP nr 2 w Płotach ▪ SP im. św. Jana Pawła II w Modlimowie. **Wychowanie przedszkolne:** ▪ Przedszkole Miejskie w Płotach
Rewal	▪ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rewalu - obejmuje szkołę podstawową oraz Przedszkole Publiczne im. Bałtyckiego Morświnka
Trzebiatów	**Szkoły podstawowe:** ▪ SP nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Trzebiatowie ▪ SP nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Trzebiatowie ▪ SP z Oddziałami Integracyjnymi w Mrzeżynie **Wychowanie przedszkolne:** ▪ Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi im. „Słonia nad Regą” w Trzebiatowie ▪ Oddziały przedszkolne przy SP nr 2.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej.

Na kolejnym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z terenu powiatu gryfickiego na przełomie ostatnich trzech lat. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z powiatu gryfickiego w latach 2022-2024 wykazują wyraźne zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi przedmiotami oraz zmienność na przestrzeni trzech lat.

Wyniki z języka polskiego:

- W roku 2022 średni wynik wyniósł 50,9%.
- W 2023 roku nastąpił wzrost do 59,2%, ale w 2024 widoczny jest spadek do 55,1%.

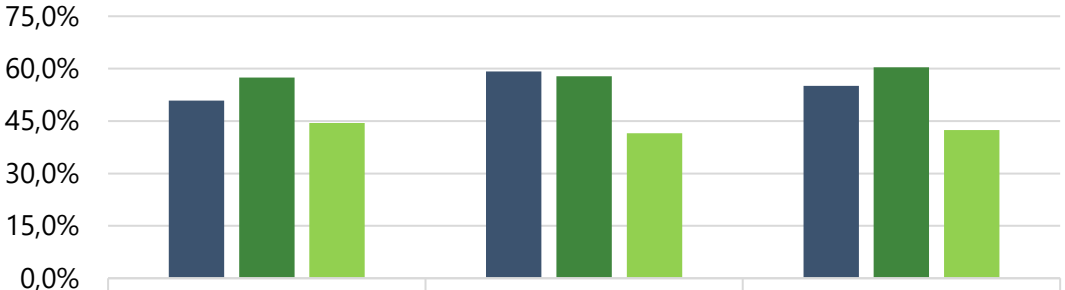
Wyniki z języka angielskiego:

- Najwyższe rezultaty uzyskiwano z języka angielskiego w każdym roku.
- W 2022 roku wynik to 57,5%, w 2023 roku lekki spadek do 57,8%, a w 2024 zauważalny wzrost do 60,4%.
- Język angielski jako przedmiot egzaminacyjny wyróżnia się na tle pozostałych stabilnością i tendencją wzrostową.

Wyniki z matematyki:

- Wyniki z matematyki są najniższe spośród wszystkich przedmiotów w każdym analizowanym roku: 44,4% w 2022 roku, 41,5% w 2023 roku, 42,4% w 2024 roku.

Wykres 6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z terenu powiatu gryfickiego w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
j.polski	50,9%	59,2%	55,1%
j.angielski	57,5%	57,8%	60,4%
matematyka	44,4%	41,5%	42,4%

Źródło: https://mapa.wyniki.edu.pl/.

OCHRONA ZDROWIA

Z danych GUS wynika, iż w powiecie gryfickim w 2024 roku funkcjonowało 31 przychodni zdrowia, a na 1 przypadało 1 810 mieszkańców. W ramach POZ w 2024 roku najwięcej porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca udzielono w gminie Gryfice (10,3), a najmniej w gminie Karnice (1,5). Szczegółowe dane statystyczne przedstawia kolejna tabela.

Tabela 10. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w powiecie gryfickim z podziałem na gminy w 2024 roku

gmina	liczba osób przypadających na 1 przychodnię	porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca
Brojce	3 481	4,7
Gryfice	8 48,7	10,3
Karnice	3 647	1,5
Płoty	1 842	8,1
Rewal	905,3	8,3
Trzebiatów	1 326	7,7
Powiat gryficki	**1 810**	**5,7**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

Przestrzeganiem porządku publicznego na terenie całego Powiatu zajmuje się Komenda Powiatowa Policji w Gryficach z jednostkami terenowymi w Trzebiatowie i Płotach oraz posterunkami m.in. w Rewalu, Karnicach i Brojcach. Na terenie Powiatu działa Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Gryficach, która zapewnia ochronę pożarową. W Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym funkcjonuje szereg OSP: m.in. OSP Gryfice, Górzyca, Ościęcin, Płoty, Pniewo, Brojce, Kiełpino, Karnice, Cerkwica oraz jednostki nadmorskie: Trzebiatów, Mrzeżyno, Gołańcz Pomorska, Niechorze, Pobierowo.

W 2024 roku w powiecie gryfickim stwierdzono łącznie 1 245 przestępstw. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Powiecie wyniósł wówczas 66,7% i był niższy od wskaźnika wykrywalności dla województwa

zachodniopomorskiego (68%) oraz niższy od wskaźnika dla całej Polski (69,8%). Na przestrzeni analizowanych lat odnotowano spadek liczby stwierdzonych przestępstw, przy jednoczesnym spadku współczynnika wykrywalności sprawców przestępstw.

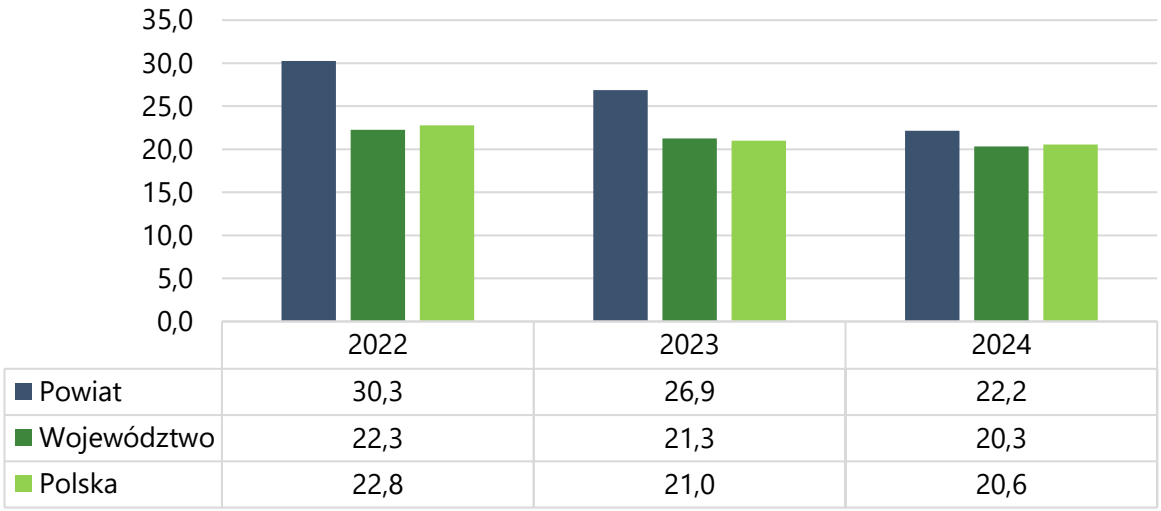
Tabela 11. Liczba przestępstw stwierdzonych i wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w powiecie gryfickim w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba przestępstw stwierdzonych	1 727	1 525	1 245
współczynnik wykrywalności [%]	72,8	71,3	66,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W powiecie gryfickim w 2024 roku na każdych 1 000 mieszkańców odnotowano 22,2 przestępstwa. Jest to wartość wyższa niż odnotowano zarówno w przypadku województwa zachodniopomorskiego (20,3), jak i całego kraju (20,6). Liczba stwierdzonych przestępstw na 1 000 ludności w powiecie gryfickim uległa zmniejszeniu na przestrzeni analizowanych lat, tak samo w przypadku województwa zachodniopomorskiego i Polski.

Wykres 7. Liczba stwierdzonych przestępstw na 1 000 ludności w powiecie gryfickim, województwie zachodniopomorskim oraz w kraju na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE EKONOMII SPOŁECZNEJ

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie - funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem.

Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury, czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp.

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyszczególnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

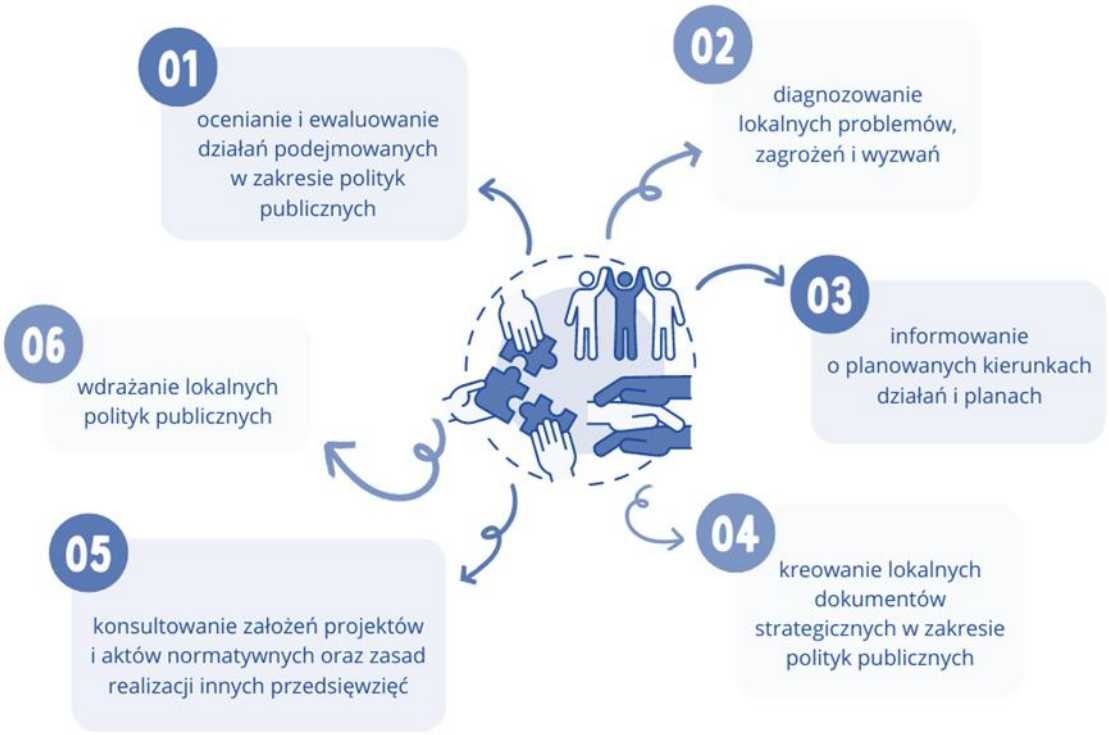
Rysunek 2. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ES zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 3. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość *działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych*, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- otwarty konkurs ofert,
- „małe granty” (tryb pozakonkursowy),

- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje z kolei poprzez zlecanie zadań w formie:

- zlecenia usług,
- zlecenia instytucji,
- bonu na aktywność (regranting),
- kooperacyjnego rozwiązania problemów.

Rozwijanie sektora ekonomii społecznej i współpracy publiczno-pozarządowej możliwe jest przy aktywnym udziale **lokalnych organizacji pozarządowych**, których celem działalności jest budowa kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizację grup społecznych i jednostek do większej aktywności „obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej”[8].

Organizacje pozarządowe, prowadzące działalność pożytku publicznego poprzez zgromadzenie w swoich szeregach lokalnych liderów pragnących rozwiązywać ważne problemy społeczne, znacząco wpływają na jakość życia w Powiecie. Poczucie odpowiedzialności za rozwój lokalnych społeczności powoduje, że organizacje te są odpowiednim partnerem Powiatu do realizacji zadań publicznych.

[8] J. Oniszczuk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269

ZDOLNOŚĆ PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ DO REALIZACJI USŁUG

Zgodnie z aktualnymi wymogami ustawowymi diagnoza sytuacji społecznej, będąca elementem strategii rozwiązywania problemów społecznych na szczeblu powiatu, powinna określać zdolność podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Są to usługi:

1) polityki prorodzinnej,
2) wspierania rodziny,
3) systemu pieczy zastępczej,
4) pomocy społecznej,
5) promocji i ochrony zdrowia,
6) wspierania osób niepełnosprawnych,
7) edukacji publicznej,
8) przeciwdziałania bezrobociu,
9) kultury,
10) kultury fizycznej i turystyki,
11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
12) mieszkalnictwa,
13) ochrony środowiska,
14) reintegracji zawodowej i społecznej.

Samorząd powiatowy od wielu lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi w ramach uchwalanego corocznie Programu współpracy Powiatu Gryfickiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Celem głównym Programu na 2025 rok jest *dążenie do harmonijnej i partnerskiej współpracy pomiędzy Powiatem a organizacjami dla jak najlepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Powiatu*. Poprzez określenie i realizację tych zasad samorząd pragnie włączyć organizacje pozarządowe w system demokracji lokalnej i zwiększyć aktywność lokalnej społeczności.

Program Współpracy Powiatu Gryfickiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024 został uchwalony Uchwałą Nr LXII/391/2023 Rady Powiatu w Gryficach z dnia 30 listopada 2023 r. Program

określał cele, zasady oraz formy współpracy Powiatu Gryfickiego z organizacjami pozarządowymi. Jednocześnie wskazywał zakres przedmiotowy współpracy, priorytetowe zadania publiczne oraz zakładaną wysokość środków na jego realizację. Program precyzował również tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowej powoływanej do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert. Celem głównym Programu było aktywne budowanie partnerstwa pomiędzy administracją publiczną i organizacjami na rzecz efektywnego zaspokajania potrzeb różnych grup społecznych Powiatu poprzez skuteczne wykorzystywanie środków publicznych. Podstawowym założeniem realizacji programu była przede wszystkim współpraca oparta na zasadzie partnerstwa, pomocniczości, efektywności, uczciwej konkurencji oraz zasadę jawności.

Współpraca pozafinansowa obejmowała następujące działania:

- prowadzenie na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Gryficach zakładki pn. „Organizacje Pozarządowe”, gdzie zamieszczane są informacje dotyczące współpracy Powiatu Gryfickiego z trzecim sektorem oraz informacje na temat szkoleń dla organizacji pozarządowych oraz możliwości pozyskania funduszy z zewnątrz;
- zamieszczanie informacji dotyczących współpracy Powiatu Gryfickiego z trzecim sektorem na profilu facebook Starostwa Powiatowego w Gryficach oraz w lokalnych mediach;
- promocja osiągnięć i działalności organizacji pozarządowych prowadzonych na rzecz mieszkańców Powiatu;
- sprawowanie przez Powiat Gryficki patronatu nad przedsięwzięciami realizowanymi przez organizacje pozarządowe;
- pomoc techniczna i logistyczna przy organizacji wszelkiego rodzaju przedsięwzięć;
- prowadzenie oraz udostępnianie elektronicznej bazy danych o organizacjach pozarządowych;

Współpraca o charakterze finansowym powiatu gryfickiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego polegała głównie na zlecaniu wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji. Zlecanie zadań odbyło się w drodze otwartego konkursu ofert, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1491), jak również „Programu Współpracy Powiatu

Gryfickiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024". Na Program Współpracy zostały wydatkowane środki z budżetu Powiatu Gryfickiego w wysokości 60 000,00 zł.

W 2024 roku ogłoszono dwa otwarte konkursy ofert. Uchwałą Nr 1067/269/2024 Zarządu Powiatu w Gryficach z dnia 14 lutego 2024 roku ogłoszono otwarty konkurs ofert na realizację zadań Powiatu Gryfickiego i uzyskanie dotacji celowej przez organizacje pozarządowe działające w sferze pożytku publicznego oraz podmioty o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację w 2024 roku zadań publicznych powiatu gryfickiego w formie powierzenia lub wsparcia realizacji zadania:

- w zakresie wspierania i upowszechniania inicjatyw kulturalnych, artystycznych i społecznych oraz ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – przeznaczone środki 30 000,00 zł;
- w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, sportu i inicjatyw popularyzujących zdrowy styl życia – przeznaczone środki 30 000,00 zł.

Na obszarze powiatu gryfickiego funkcjonują organizacje pozarządowe, w tym takie, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych.

Lokalne podmioty PES/NGO - przykłady:

- PES/PS: Spółdzielnia Socjalna „Zielone Drzwi" (Gryfice**)** - usługi porządkowe/pralnia; działa od 2014 r. (przykład lokalnego przedsiębiorstwa społecznego).
- Organizacje pomocowe i włączające: PSONI Koło w Gryficach - wsparcie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin (rehabilitacja, edukacja, integracja) oraz PSONI Koło w Trzebiatowie - działanie na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym oraz wspieraniu ich rodzin.
- Kultura/edukacja i seniorzy: UTW w Trzebiatowie, Trzebiatowskie Towarzystwo Kultury, stowarzyszenia branżowe (np. Visit Mrzeżyno dla promocji turystyki).
- Sport i młodzież: MLUKS „Jedynka" Trzebiatów, UKS-y (np. UKS Gryfice).

- Aktywność wiejska i sołecka: stowarzyszenia w gminach wiejskich, np. „Przyjazne Karnice” (kultura lokalna, aktywizacja; beneficjent mikrograntów), koła gospodyń, kluby sportowe (Bizon Cerkwica).
- Partnerstwo terytorialne: LGD „Gryflandia” (projekty społeczne, mikroinfrastruktura, wsparcie NGO), z biurem w Gryficach i punktami kontaktowymi w gminach.

Według danych GUS, na terenie powiatu gryfickiego w 2024 roku zarejestrowanych było 236 organizacji pozarządowych, w tym 218 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 18 fundacji (0,2% wszystkich zarejestrowanych). W 2024 roku w porównaniu do 2022 roku liczba fundacji oraz stowarzyszeń wzrastała, co szczegółowo obrazuje kolejna tabela.

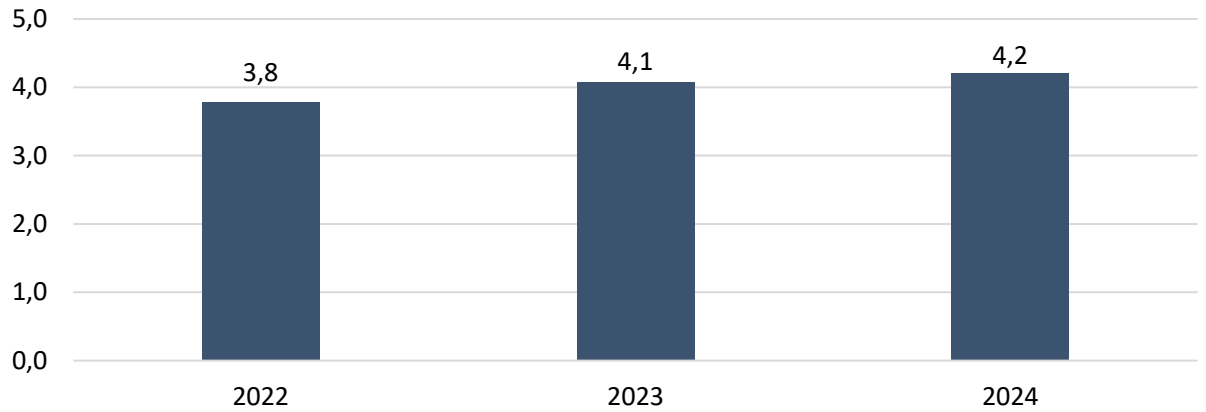
Tabela 12. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w powiecie gryfickim na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	8 667	8 910	9 048
▪ fundacje	17	18	18
▪ stowarzyszenia i organizacje społeczne	199	212	218

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Zgodnie z danymi GUS na terenie powiatu gryfickiego w 2024 roku na 1 000 mieszkańców przypadały średnio 4 fundacje/stowarzyszenia/organizacje pozarządowe. Na przestrzeni analizowanych lat, liczba stowarzyszeń i innych organizacji pozarządowych przypadających na 1 000 mieszkańców Powiatu systematycznie rosła.

Wykres 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców powiatu gryfickiego na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzonych działań na terenie Powiatu, niezwykle istotnym potencjałem jest doświadczona kadra jednostek samorządu terytorialnego. Pracownicy administracji samorządowej posiadają wieloletnie doświadczenie i kompetencje, które umożliwiają im efektywne działanie w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, realizacji różnorodnych programów i projektów na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców oraz inicjowania nowych, skutecznych działań w obszarze pomocy społecznej. Istotne dla realizatorów polityki społecznej oraz założeń wynikających ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest partnerstwo i kompleksowe działanie w obszarach, w których występują problemy społeczne. Wymagają one szerokiego podejścia i ścisłej współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach z Ośrodkami Pomocy Społecznej, administracją rządową, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz lokalnej społeczności i osób przeżywających trudności, podmiotami ekonomii społecznej oraz sektorem prywatnym.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu wsparcia. Ważne jest, by powstały zespoły koordynujące pracę poszczególnych wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja, ochrona zdrowia, itp.) lub system współpracy przy podejmowaniu decyzji dotyczącej świadczenia pomocy. Pomimo tego, nie jest to uwarunkowane prawnie rozwiązanie systemowe. Nieliczne pozytywne przykłady budowania sieci współpracy nie zmieniają faktu, że dominuje model realizacji własnych ustawowych zadań przez poszczególne instytucje. Brak jest wyspecjalizowanych środowiskowych służb pomocy i wsparcia, które reagowałyby w sytuacjach potencjalnego zagrożenia i wychodziły z ofertą pomocy do osób z grupy ryzyka.

Na szczeblu samorządu gminnego zadania z zakresu pomocy społecznej realizują ośrodki pomocy społecznej. Na terenie powiatu gryfickiego funkcjonują jednostki powiatowe: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach, Dom Pomocy Społecznej w Jarominie, wraz z WTZ, Dom Pomocy Społecznej w Gryficach, Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Gryficach, Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach, Placówki oświatowe, w tym szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gryficach oraz placówki specjalne – Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Rewalu i Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Waniorowie. Inne jednostki

pomocy społecznej i realizatorzy strategii to Samorządy gminne wraz z Ośrodkami Pomocy Społecznej (6), Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy; Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Warsztaty Terapii Zajęciowej, SPZZOZ w Gryficach, Sąd Rejonowy w Gryficach, Kuratorzy sądowi, Prokuratura Rejonowa w Gryficach, Komenda Powiatowa Policji w Gryficach.

Jednostki pomocy społecznej na terenie powiatu gryfickiego realizują zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej polegające w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym,
- realizacji zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej.

Realizowane zadania z zakresu pomocy społecznej i rozeznanych potrzeb lokalnej społeczności uwarunkowane są obowiązującymi aktami prawnymi, w szczególności:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,

- ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Ponadto, Ośrodki Pomocy Społecznej podejmują zadania dotyczące profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej, które zawarte są w następujących dokumentach:

- Programach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Programach Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Pomoc społeczna w gminach powiatu gryfickiego

W latach 2022-2024 łączna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach należących do powiatu gryfickiego ulegała spadkowi. W 2022 roku z pomocy skorzystało 3 098 rodzin, w 2023 roku – 1 993, natomiast w 2024 roku – 1 848 rodzin. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach należących do powiatu gryfickiego w latach 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	533	503	446
Gryfice	730	711	680
Karnice	1 211	135	139
Płoty	237	239	247
Rewal	54	59	61
Trzebiatów	333	286	275
Powiat gryficki	3 098	1 933	1 848

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprywacji lokalnej. W 2024 roku w gminach powiatu gryfickiego, wskaźnik ten kształtował się na zróżnicowanym poziomie. Można zauważyć, że w omawianym roku najniższy poziom wskaźnika odnotowano w gminie Rewal (1,7%), z kolei największa liczba świadczeniobiorców na 1 000 mieszkańców występowała w gminie Brojce (6,71%). Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 14. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2022-2024 w gminach należących do powiatu gryfickiego (w procentach)

gmina	2022	2023	2024
Brojce	8,1	7,9	6,7
Gryfice	3,2	3,1	3,0
Karnice	3,3	3,7	3,8
Płoty	2,9	2,9	3,1
Rewal	1,5	1,6	1,7
Trzebiatów	2,2	1,9	1,9

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich trzech lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. W 2022 roku liczba mieszkańców powiatu gryfickiego długotrwale pobierających świadczenie wyniosła 980, w 2023 roku – 905, natomiast w 2024 roku - 851. W 2024 roku najwięcej osób długotrwale pobierających świadczenie pomocy społecznej mieszkało w gminie Gryfice (326 osób), natomiast najmniej w gminie Rewal (27 osób). Szczegółowe dane statystyczne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2022-2024 w gminach należących do powiatu gryfickiego

gmina	2022	2023	2024
Brojce	177	176	148
Gryfice	417	363	326
Karnice	71	68	78
Płoty	133	140	142
Rewal	30	31	27
Trzebiatów	152	127	130
Powiat gryficki	**980**	**905**	**851**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024.

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku społecznym poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Wskaźnik pracy socjalnej, czyli stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%, kształtował się w 2024 roku na najwyższym poziomie w gminie Brojce (73,25%), natomiast najniższa wartość wskaźnika została odnotowana w gminach: Rewal (17,65%) oraz Karnice (18,28%).

Tabela 16. Wskaźnik pracy socjalnej w gminach należących do powiatu gryfickiego na przestrzeni lat 2022-2024 (w procentach)

gmina	2022	2023	2024
Brojce	86,6	84,5	73,3
Gryfice	70,0	75,3	47,5
Karnice	30,9	34,5	18,3
Płoty	0,0	22,2	25,5
Rewal	56,5	35,4	17,7
Trzebiatów	55,8	55,8	63,8

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach jest wyspecjalizowaną jednostką organizacyjną samorządu powiatowego, która łączy w jeden system wsparcie rodzin, dzieci i osób dorosłych w trudnych sytuacjach życiowych. Siedziba PCPR mieści się przy ul. Koszarowej 6 w Gryficach - tu działa sekretariat, punkt pierwszego kontaktu i dyżury specjalistów. Jednostka pełni także funkcję Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej dla całego powiatu gryfickiego, co oznacza, że prowadzi nabór i kwalifikację kandydatów na rodziny zastępcze, szkoli i obejmuje opieką koordynatorów już funkcjonujące rodziny oraz

prowadzi sprawy związane z kierowaniem dzieci do rodzin lub - gdy to konieczne - do placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Centrum realizuje zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej określone ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej, społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością.

Głównym celem działania PCPR jest realizacja zadań samorządu powiatowego w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością, udzielania wsparcia osobom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, usamodzielniania się oraz integracji ze środowiskiem. Do podstawowych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynikających z ustawy o pomocy społecznej należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- przyznawanie należnej pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, wychowankom opuszczającym młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, schroniska dla nieletnich,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- umieszczanie w domach pomocy społecznej skierowanych do nich osób,
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Filarem pracy PCPR jest piecza zastępcza. Zespół pieczy prowadzi kwalifikacje i szkolenia, obejmuje rodziny zastępcze stałym wsparciem koordynatorów, organizuje grupy wsparcia i dba o to, by dzieci miały zapewnione bezpieczne, możliwie rodzinne warunki rozwoju. Z tym działem spójnie współpracują placówki powiatowe - dwa „Domy dla Dzieci" w Gryficach, które zapewniają całodobową opiekę, gdy umieszczenie dziecka w rodzinie nie jest możliwe. PCPR prowadzi też procesy usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę: wspiera w kontynuowaniu nauki, w starcie mieszkaniowym i zawodowym.

Drugim, równie ważnym obszarem jest pomoc specjalistyczna i interwencyjna. Przy PCPR działa Punkt Interwencji Kryzysowej - miejsce, w którym osoba doświadczająca nagłego kryzysu (przemoc, żałoba, rozpad związku, zdarzenie losowe) może szybko uzyskać konsultację psychologiczną, wsparcie i ukierunkowanie dalszej pomocy. Komplementarnie funkcjonuje Regionalne Centrum Kryzysowe, które rozwija formy krótkoterminowego, intensywnego wsparcia i koordynuje działania w sytuacjach nagłych. Dzięki temu ośrodek łączy klasyczną pracę socjalną z nowoczesną interwencją kryzysową, pozostając w stałym kontakcie z OPS-ami gmin, Policją, ochroną zdrowia i sądami.

Dział rehabilitacji społecznej zajmuje się natomiast wsparciem osób z niepełnosprawnościami - zarówno dzieci, jak i dorosłych. Tu mieszkańcy składają wnioski o dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, a także o likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Ten sam dział współpracuje z warsztatami terapii zajęciowej oraz prowadzi sprawy Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych. W praktyce to właśnie tu koncentruje się „codzienna" pomoc finansowana z PFRON, która realnie ułatwia funkcjonowanie w domu, szkole i pracy.

Rola PCPR nie kończy się na bezpośredniej obsłudze mieszkańców. Jako jednostka powiatowa ośrodek przygotowuje strategiczne dokumenty i sprawozdania (w tym coroczną Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej), prowadzi kontrolę i wsparcie merytoryczne dla podmiotów działających w systemie (ośrodki wsparcia, ośrodki pomocy społecznej, WTZ), a także jest partnerem dla instytucji zewnętrznych podczas kontroli i audytów prowadzonych przez administrację rządową.

Ważnym dopełnieniem oferty PCPR jest powiatowa sieć placówek i partnerstw: od Powiatowego Ośrodka Wsparcia (forma dziennej opieki i terapii dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi), przez wspomniane Domy dla Dzieci, po współpracę z lokalnymi NGO. Dzięki temu mieszkaniec - niezależnie od tego, czy potrzebuje pomocy „tu i teraz", czy dłuższej ścieżki wsparcia – ma dostęp do kompleksowej, skoordynowanej oferty w granicach jednego Powiatu.

Podstawą prawną do realizowania zadań z zakresu pomocy społecznej jest wspomniana ustawa oraz wydane do niej rozporządzenia, a także dokument prawa miejscowego - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W 2024 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach zatrudnionych było 27 pracowników na umowę o pracę. Na przestrzeni ostatnich lat liczba pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie utrzymywała się na stosunkowo stałym poziomie.

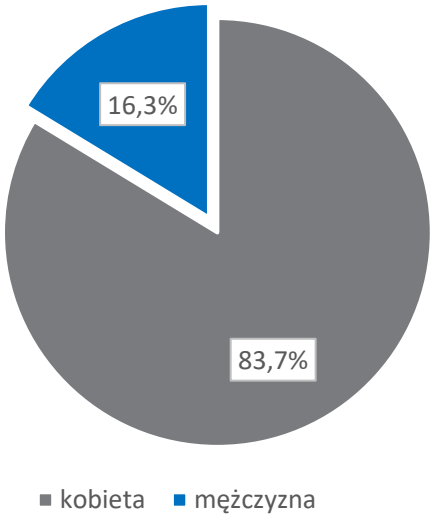
ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW POWIATU GRYFICKIEGO

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień z perspektywy dorosłych mieszkańców Powiatu a także skala zjawiska przemocy. Dodatkowo zbadano takie kwestie jak rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne oraz sytuacja osób starszych.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie powiatu gryfickiego wzięło udział 92 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety - stanowiły one 83,7% ogółu, zaś mężczyźni - 16,3%.

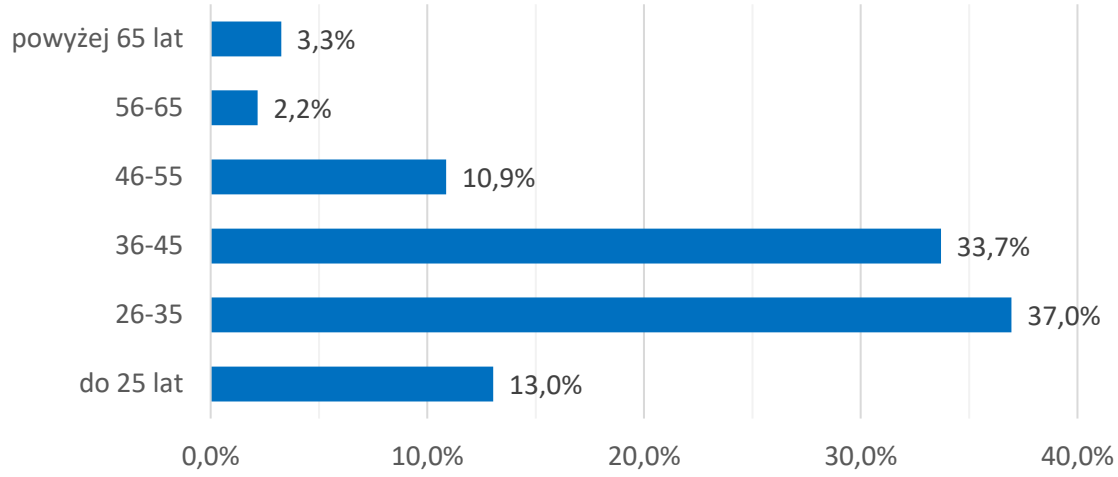
Wykres 9. Płeć: N[9]=92

[9] N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie.

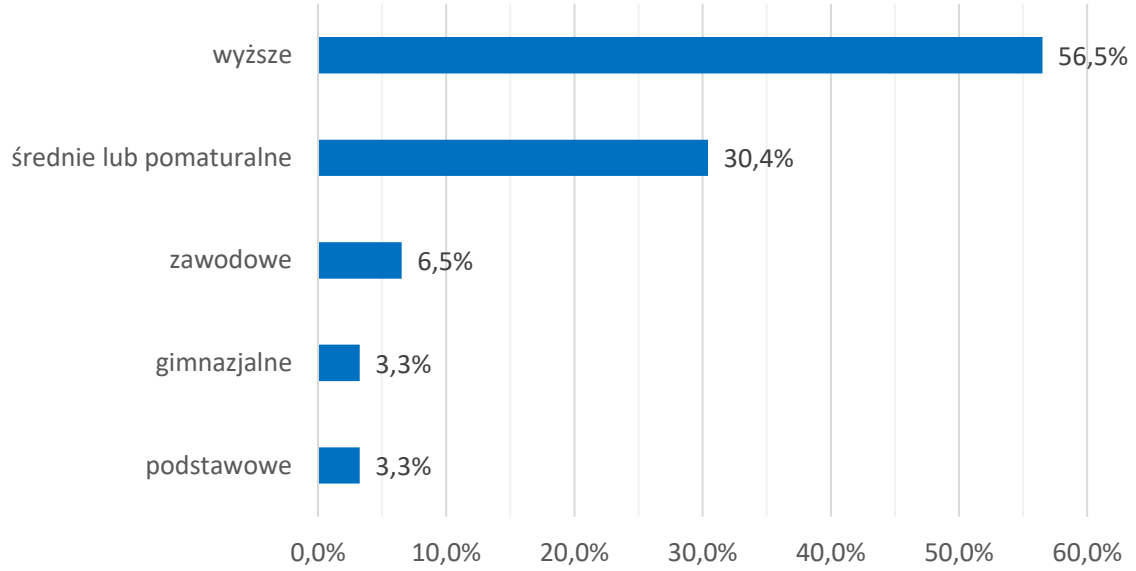
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 26-35 lat (37,0%) oraz 36-45 lat (33,7%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 46 -55 lat (10,9%), osoby w wieku do 25 lat (13,0%), powyżej 65 roku (3,3%) oraz osoby w wieku 56-65 życia (2,2%).

Wykres 10. Wiek: N=92

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (56,5%) oraz średnim lub pomaturalnym (30,4%), natomiast 6,5% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym. Ponadto po 3,2% osób biorących udział w badaniu zakończyło edukację na poziomie podstawowym i gimnazjalnym.

Wykres 11. Wykształcenie: N=92

PROBLEMY SPOŁECZNE

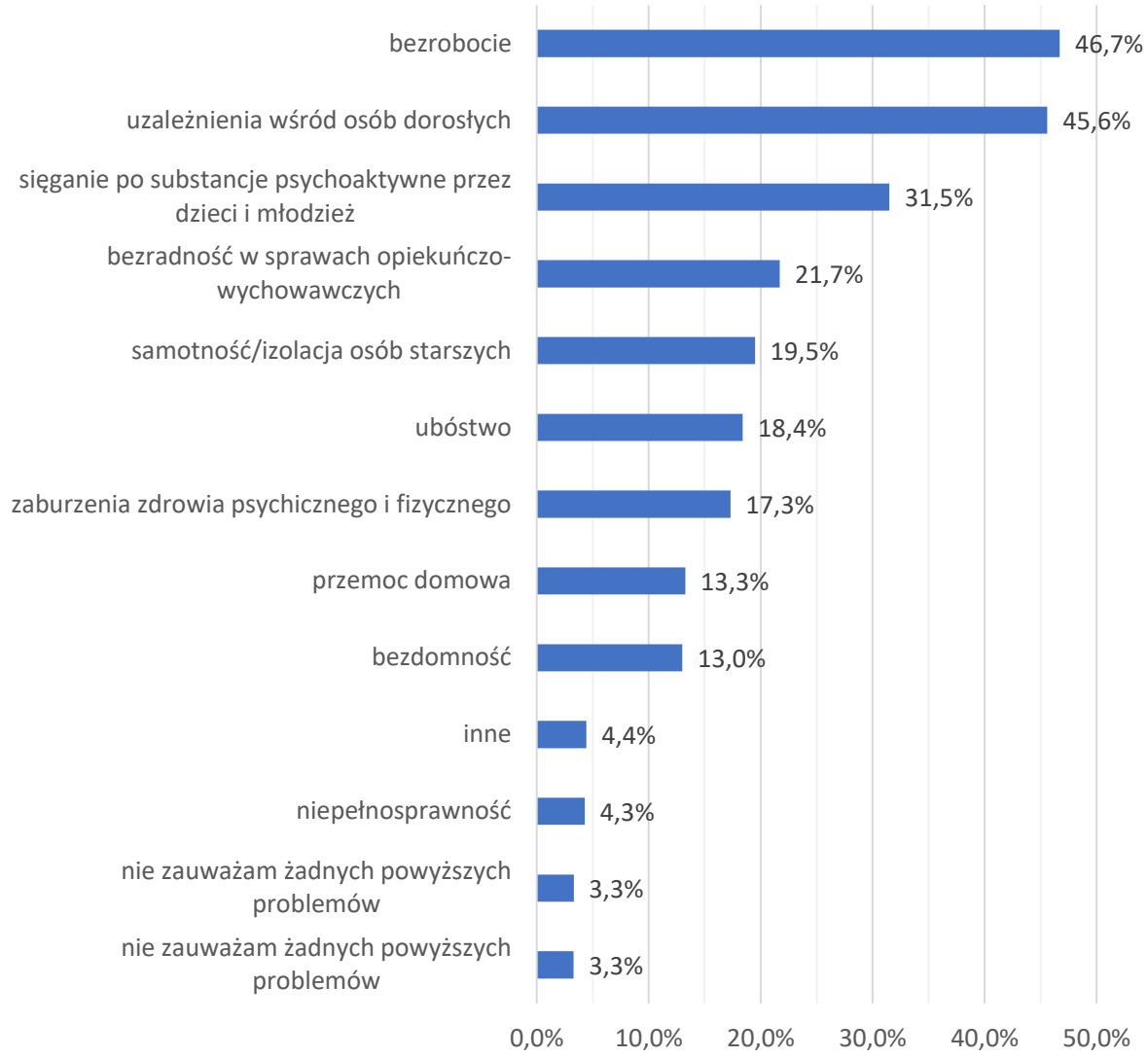
Respondenci w pierwszej kolejności zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze Powiatu.

Najczęściej wskazywane problemy to:

- Bezrobocie – 46,7% respondentów uznaje je za główny problem społeczny w Powiecie.
- Uzależnienia wśród osób dorosłych – 45,6%, co świadczy o dużej skali tego zjawiska.
- Sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież – 31,5%, podkreślając zagrożenia dotyczące młodszych mieszkańców.
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 21,7%, czyli trudności rodzin w zapewnieniu właściwej opieki i wychowania.
- Samotność/izolacja osób starszych – 19,5%, co pokazuje problem wykluczenia społecznego seniorów.
- Ubóstwo – 18,4%, wskazuje na występowanie trudnych warunków materialnych.
- Zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego – 17,3%, coraz częściej dostrzegane jako poważne wyzwanie.
- Przemoc domowa – 13,3%, co potwierdza, że nadal jest to istotny problem społeczny.
- Bezdomność – 13,0%.

Najbardziej odczuwalnym problemem jest bezrobocie, a zaraz za nim plasują się uzależnienia dorosłych oraz sięganie po substancje psychoaktywne przez młodzież. Problemy rodzinne, osamotnienie osób starszych oraz trudności materialne i zdrowotne są również bardzo widoczne w percepcji mieszkańców Powiatu.

Wykres 12. Jakie Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotykają mieszkańców Powiatu? N=92

**Pytanie wielokrotnego wyboru - odpowiedzi nie sumują się do 100%*

PROBLEM ALKOHOLOWY

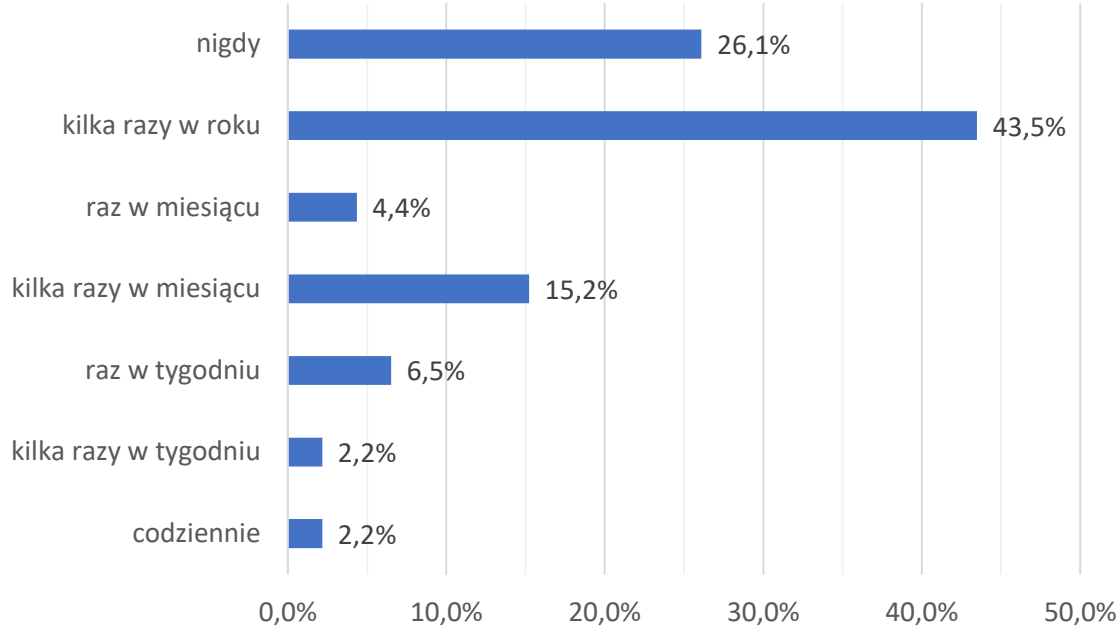
W niniejszym bloku tematycznym dorosłych mieszkańców Powiatu poproszono o określenie z jaką częstotliwością spożywają alkohol:

- Najwięcej osób (43,5%) deklaruje, że spożywa alkohol kilka razy w roku – oznacza to, że alkohol najczęściej pojawia się w ich życiu okazjonalnie, np. z okazji świąt czy uroczystości.
- Nigdy nie pije alkoholu – 26,1% ankietowanych, co wskazuje na dość wysoki poziom abstynencji w badanej grupie.
- Kilka razy w miesiącu – 15,2%.

- Raz w tygodniu – 6,5%.
- Raz w miesiącu – 4,4%.
- Kilka razy w tygodniu – 2,2%.
- Codziennie – 2,2%.

Podsumowując, większość respondentów pije alkohol sporadycznie lub wcale, natomiast codzienne lub bardzo częste spożycie alkoholu jest rzadkie w tej grupie.

Wykres 13. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=92

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyło im się upić (59 osób, tj. 86,7%). 6 respondentów wskazało, że taka sytuacja wystąpiła 1 raz (8,8%), w przypadku 3 ankietowanych (4,4%) taka sytuacja miała miejsce 2-5 razy.

Tabela 17. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=68

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	8,8	6
2-5 razy	4,4	3
6-10 razy	0,0	0
powyżej 10 razy	0,0	0
ani razu	86,7	59

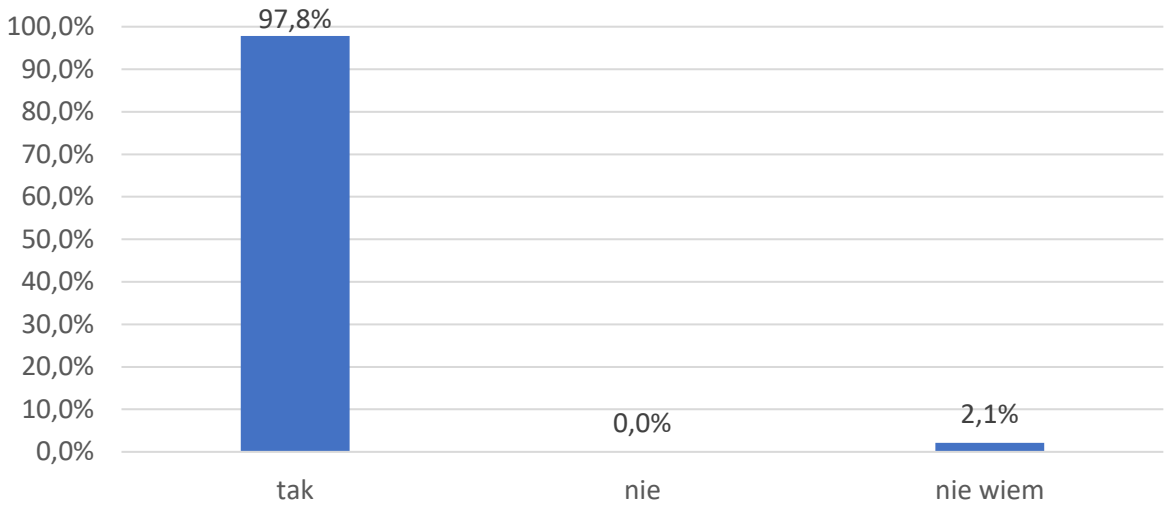
Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Powiatu. Wśród badanych 23 osoby podały, że nie posiadają prawa jazdy (33,8%), 45 respondentów zaprzeczyło, jakoby w ciągu ostatnich 30 dni prowadziło pojazd po spożyciu alkoholu (66,2%). Do kierowania pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu nie przyznał się żaden ankietowany.

Tabela 18. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=68

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	66,2	45
raz mi się to zdarzyło	0,0	0
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0	0
zdarzało mi się to często	0,0	0
nie posiadam prawa jazdy	33,8	23

W jednym z pytań ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że zdecydowana większość jest świadoma negatywnych konsekwencji (97,8%). 2 respondentów nie posiada wiedzy w tym zakresie (2,1%), a żaden z badanych nie uznał picia alkoholu przez kobietę w ciąży za bezpieczne dla rozwoju dziecka.

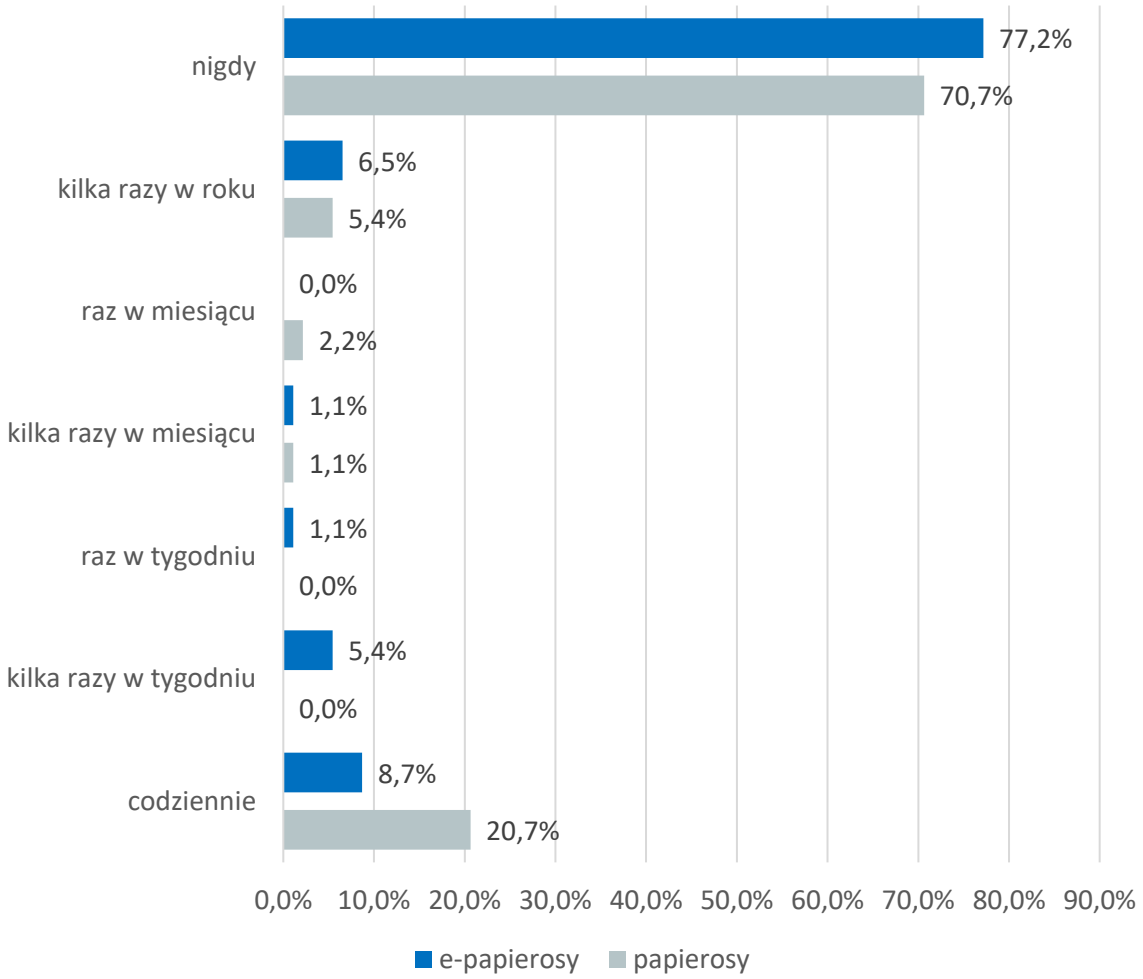
Wykres 14. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=92

PROBLEM NIKOTYNOWY

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców powiatu gryfickiego. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 29,4% respondentów, spośród których 5,4% pali okazjonalnie, czyli kilka razy w roku, 1,1% – kilka razy w miesiącu, a 2,2% – raz w miesiącu. Należy podkreślić, iż 20,7% mieszkańców Powiatu pali papierosy codziennie. Po elektroniczne papierosy sięga 22,8% respondentów, przy czym 8,7% robi to codziennie, 5,4% respondentów – kilka razy w tygodniu, a 6,5% używa ich kilka razy w roku. Dodatkowo po 1,1% badanych zadeklarowało, że elektroniczne papierosy pali raz w tygodniu i kilka razy w miesiącu.

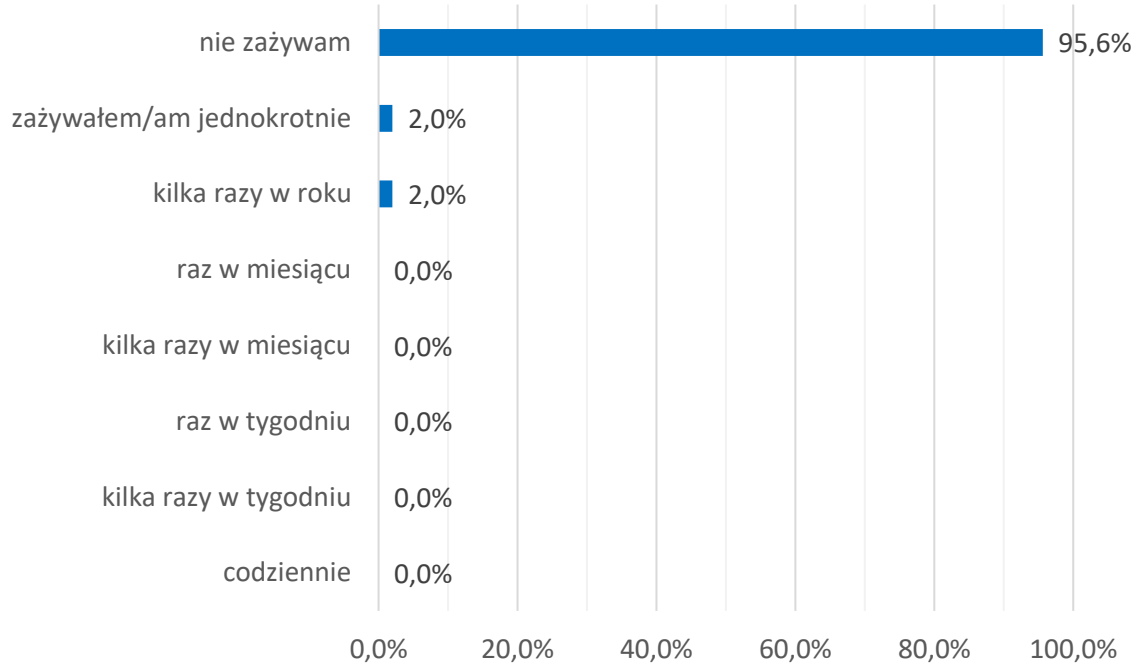
Wykres 15. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=92

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród mieszkańców. Jak wynika z analizy materiału badawczego, zdecydowana większość ankietowanych nie zażywa narkotyków, dopalaczy lub leków w celu odurzenia (95,6%), natomiast po 2,0% badanych sięgnęło po tego typu substancje jednokrotnie lub kilka razy w roku.

Wykres 16. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=92

Badani mieszkańcy powiatu zostali w dalszej kolejności zapytani o skalę nadużywania alkoholu, narkotyków oraz nadmiernego podejmowania się czynności, przez osoby w ich otoczeniu.

Skala nadużywania alkoholu:

- Najczęściej wskazywana odpowiedź: 38,0% badanych zna kilka osób (do 10) nadużywających alkoholu. To najwyższy procent w tej odpowiedzi spośród wszystkich analizowanych kategorii, co świadczy o dużej powszechności problemu w otoczeniu respondentów.
- Znajomość wielu osób (powyżej 10): 17,4% deklaruje, że zna tak wiele osób z tym problemem – to również najwyższy wskaźnik wśród trzech badanych problemów.

- Tylko 26,1% respondentów deklaruje, że nie zna osób, które nie nadużywają alkoholu – to najniższy procent w tej odpowiedzi, najbardziej różniący się od narkotyków i czynności nadmiernych.
- 7,6% zna jedną osobę nadużywającą alkohol.
- 10,9% osób nie potrafiło odpowiedzieć jednoznacznie.

Skala zażywania narkotyków:

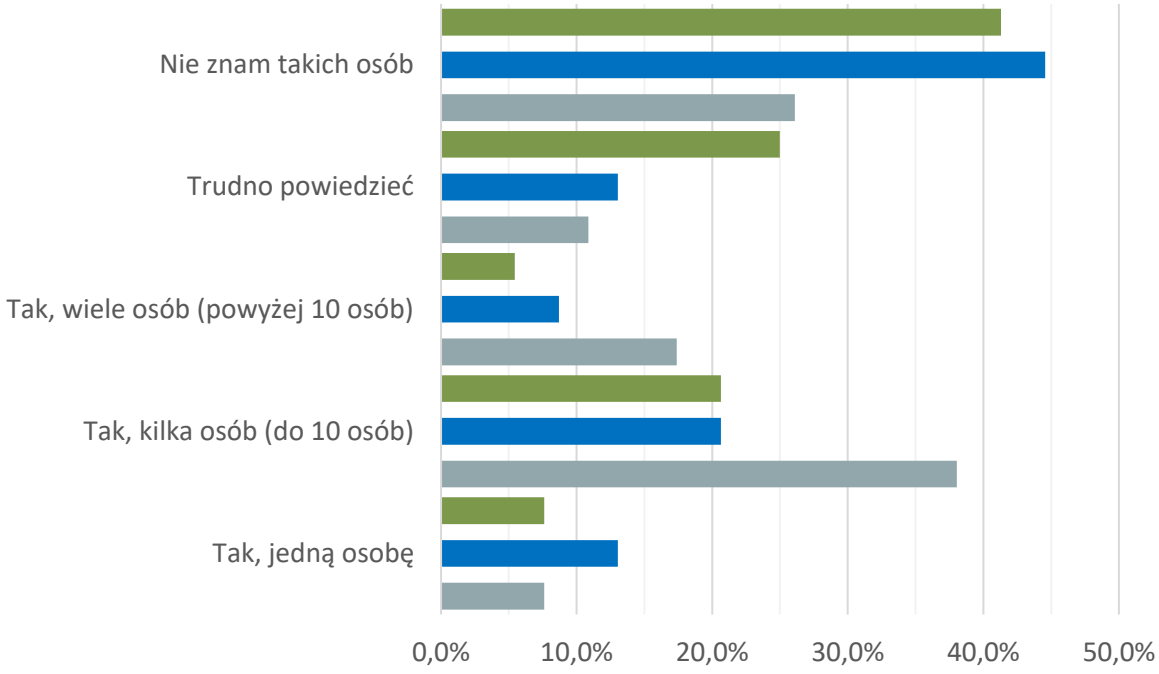
- Najczęściej wskazywaną odpowiedzią była nieznajomość osób nadużywających narkotyki – najwyższy odsetek „braku kontaktu" spośród trzech kategorii (44,6% badanych).
- Kilka osób (do 10): 20,7% respondentów zna kilka osób z tego problemem.
- 13,0% zna tylko jedną osobę z tym problemem.
- Wiele osób (powyżej 10): 8,7% wskazuje na znajomość większej grupy.
- Nieokreślona odpowiedź: 13,0% badanych „trudno powiedzieć".

Skala nadużywanie czynności (uzależnienia behawioralne):

- Najczęściej wskazywana odpowiedź: 41,3% badanych nie zna osób nadużywających czynności (uzależnienia behawioralne).
- Trudno powiedzieć: aż 25,0% osób nie wie, czy zna takie osoby, co może oznaczać trudności w rozpoznaniu tego typu uzależnień.
- Kilka osób (do 10): 20,7% zna kilka osób nadmiernie podejmujących czynności.
- Wiele osób (powyżej 10): jedynie 5,4% wskazuje na większą grupę, co świadczy o sporadyczności tego zjawiska w percepcji społecznej.
- Znajomość jednej osoby potwierdziło 7,6% badanych.

Spośród wszystkich analizowanych zagrożeń, alkohol okazuje się najpowszechniejszy, a respondenci stosunkowo często dostrzegają problem nadmiernego spożywania alkoholu w swoim otoczeniu. Narkotyki są problemem rzadziej zauważalnym społecznie. Duży odsetek osób deklaruje brak znajomości kogokolwiek z tym problemem. Uzależnienia behawioralne są najtrudniejsze do zidentyfikowania w otoczeniu – aż ¼ respondentów nie jest w stanie określić, czy zna takie osoby.

Wykres 17. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=92

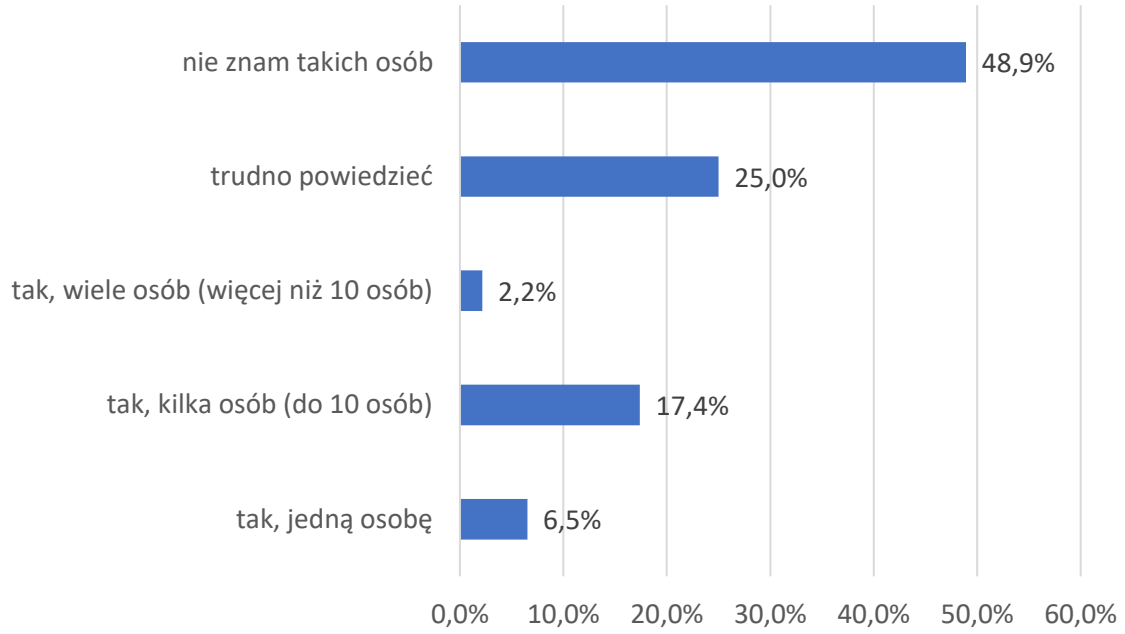

	Tak, jedną osobę	Tak, kilka osób (do 10 osób)	Tak, wiele osób (powyżej 10 osób)	Trudno powiedzieć	Nie znam takich osób
Czynności	7,6%	20,7%	5,4%	25,0%	41,3%
Narkotyki	13,0%	20,7%	8,7%	13,0%	44,6%
Alkohol	7,6%	38,0%	17,4%	10,9%	26,1%

PROBLEM PRZEMOCY

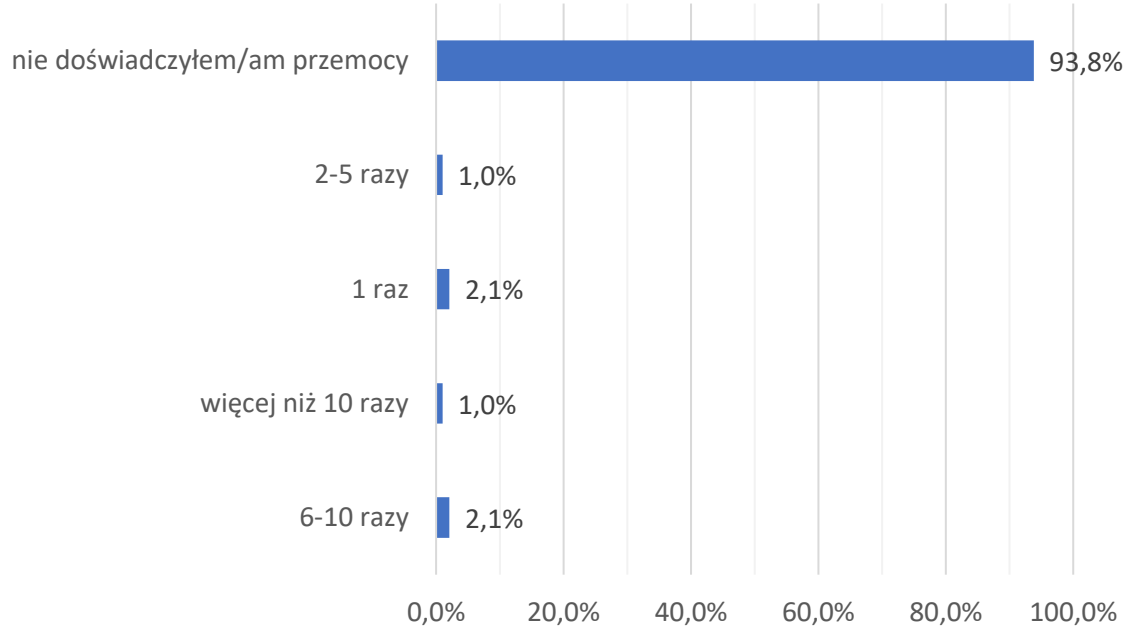
W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Powiatu. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy domowej. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi prawie połowa respondentów (48,9%) deklaruje nieznajomość osób dotkniętych przemocą w domu; 25,0% wyraża niepewność („trudno powiedzieć"), co potwierdza, że problem jest trudno dostrzegalny. 17,4% badanych deklaruje znajomość kilku osób doświadczających przemocy (do 10 osób), a 6,4% wskazuje na znajomość jednej takiej osoby. Bardzo niski odsetek respondentów (2,2%) zna więcej niż 10 osób dotkniętych przemocą domową.

Wykres 18. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=92

Skala problemu przemocy na terenie powiatu gryfickiego została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samych tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 6,2% dorosłych mieszkańców, spośród których 2,1% doświadczyło jej 1 raz, po 1,0% - od 2 do 5 razy oraz więcej niż 10 razy, a 2,1% – od 6 do 10 razy.

Wykres 19. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=92

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Na przemoc psychiczną wskazało 6 respondentów (100,0%), z kolei na zaniedbanie – 3 badanych (50,0%).

Tabela 19. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	100,0	6
zaniedbanie	50,0	3
przemoc ekonomiczna	0,0	0
przemoc fizyczna	0,0	0
przemoc seksualna	0,0	0
nie wiem	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru - odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej części respondentów poproszono o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego pozwala stwierdzić, że 4 osoby doznały przemocy ze strony rodziców (66,6%), 2 badanych wskazało na innych członków rodziny (33,3%), natomiast pojedyncze odpowiedzi padły na partnera/partnerkę i męża/żonę (po 16,7%).

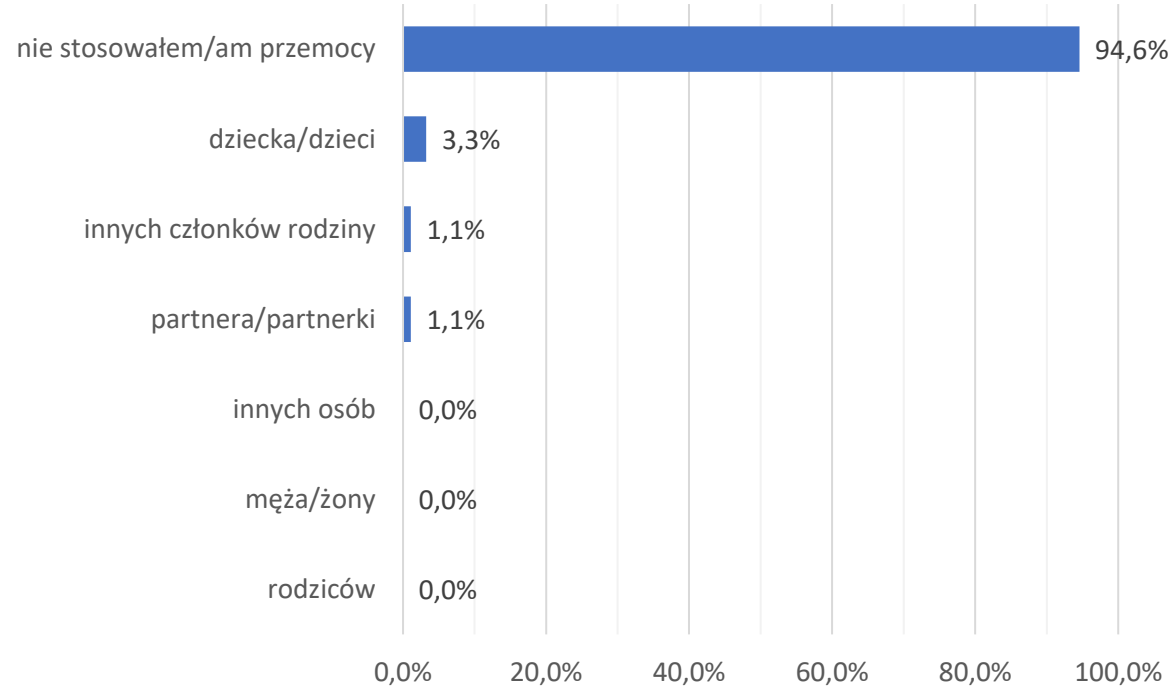
Tabela 20. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzice	66,7	4
inni członkowie rodziny	33,3	2
partner/partnerka	16,7	1
mąż/żona	16,7	1
inne osoby	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru - odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosowali oni przemoc wobec drugiej osoby. Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, że zdecydowana większość respondentów (94,5%) zadeklarowała, że w ostatnim roku nie stosowała żadnej formy przemocy domowej. Do takich zachowań przyznało się 5,5% badanych, spośród których 3,3% stosowało je wobec dziecka/dzieci, a po 1,1% wobec partnera/partnerki i innych członków rodziny.

Wykres 20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=92

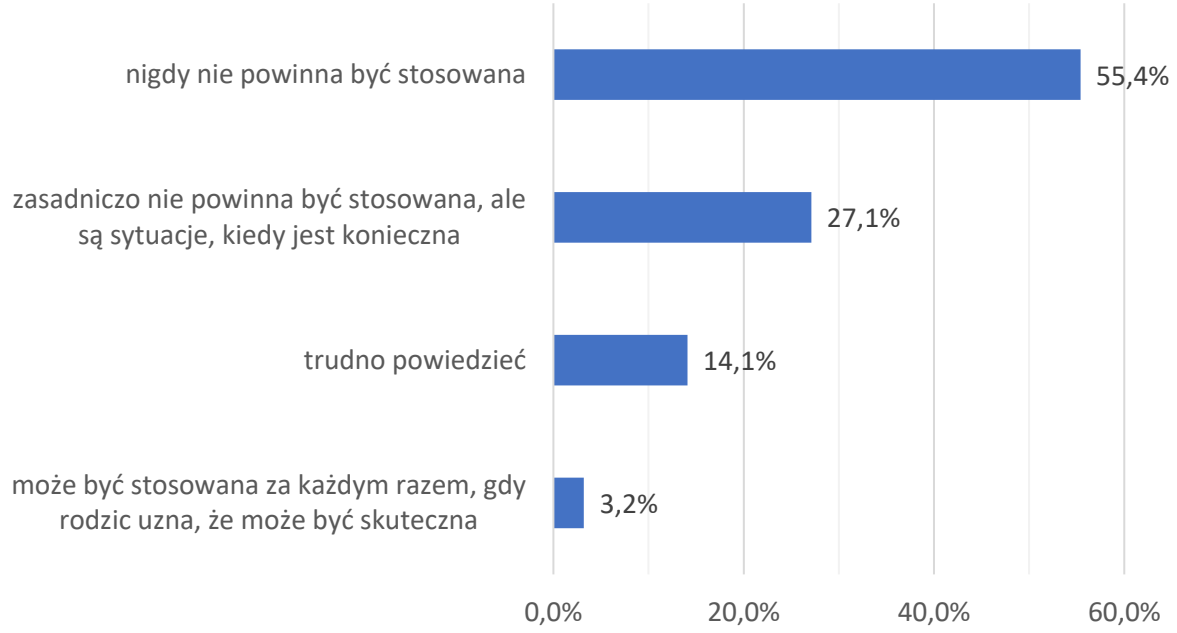
**Pytanie wielokrotnego wyboru - odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Istotnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w Powiecie była również opinia mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. Dane przedstawione na wykresie wyraźnie pokazują, że większość respondentów uważa, że stosowanie kar fizycznych nie jest metodą wychowawczą. Aż 55,4% badanych uważa, że kary fizyczne nigdy nie powinny być stosowane, co świadczy o silnym przekonaniu społecznym na rzecz wychowania bez przemocy i poszanowania godności dziecka. Kolejna duża grupa – 27,1% – prezentuje stanowisko umiarkowane, wskazując, że zasadniczo nie powinno się stosować kar fizycznych, choć dopuszczają oni nieliczne, wyjątkowe sytuacje, w których mogłyby być uznane za konieczne.

Jedynie 3,2% ankietowanych deklaruje, że kara fizyczna może być stosowana za każdym razem, gdy rodzic uzna ją za skuteczną, co pokazuje marginalne poparcie dla tej formy dyscyplinowania. Istotne jest także 14,1% odpowiedzi „trudno powiedzieć” – ta grupa może odzwierciedlać ambiwalencję, brak wiedzy lub niepewność co do granic dopuszczalnych metod wychowawczych.

Ogólny obraz wskazuje na rosnącą świadomość społeczną w zakresie praw dziecka i odchodzenie od przemocy fizycznej jako narzędzia wychowawczego. Przewaga głosów krytycznych wobec klapsa odzwierciedla zmianę norm kulturowych oraz rosnące znaczenie nowoczesnych, pozytywnych metod wychowawczych opartych na dialogu, konsekwencji i wsparciu.

Wykres 21. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=92

W kolejnym zagadnieniu zapytano badanych o to, czy ich dziecko zgłaszało sytuacje związane z przemocą ze strony rówieśników. W odpowiedzi na to pytanie 40 osób przyznało, że taka sytuacja nie miała u nich miejsca (43,4%). Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 14 badanych (15,2%). Spora część, bo 38 respondentów (41,3%) wskazało, że ta sytuacja ich nie dotyczy lub nie mają dzieci.

Tabela 21. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy Państwa dziecko zgłaszało sytuacje związane z przemocą ze strony rówieśników? N=92

Odpowiedź	%	Liczba odp.
Tak	15,2	14
Nie	43,4	40
Nie dotyczy/nie mam dziecka/dzieci	41,3	38

Kolejne pytanie dotyczyło kwestii miejsca, w którym dziecko doświadczało przemocy. Najczęściej ankietowani wskazywali na szkołę oraz okolicę miejsca zamieszkania (kolejno 10 osób, tj. 71,4% oraz 5 osób, tj. 35,7%). 3 osoby, tj. 21,4% badanych, wybrało odpowiedź „w drodze do lub ze szkoły", 2 osoby, tj. 14,2% – „podczas zajęć szkolnych", natomiast 1 respondent wybrał odpowiedź „w Internecie" (7,1%). Dodatkowo 1 osoba stwierdziła, że dziecko nie informowało rodziców o szczegółach, a kolejna wskazała na inne miejsca (po 7,1%).

Tabela 22. Gdzie najczęściej dochodziło do sytuacji przemocowych wobec dziecka? N=14

Odpowiedź	%	Liczba odp.
w szkole	71,4	10
w okolicy miejsca zamieszkania (np. podwórko, osiedle)	35,7	5
w drodze do lub ze szkoły	21,4	3
podczas zajęć pozaszkolnych	14,2	2
w Internecie	7,1	1
inne	7,1	1
trudno powiedzieć (dziecko nie informowało o szczegółach)	7,1	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru - odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na pytanie o to kto udzielił dzieciom wsparcia w sytuacji przemocowej najwięcej, bo 85,7% badanych wskazało, że byli to rodzice/opiekunowie. Znacznie rzadziej źródłem wsparcia byli nauczyciele lub wychowawcy – takiej pomocy doświadczyło 28,5% badanych. Zwraca uwagę fakt, że żaden z respondentów nie wskazał, aby dziecko skorzystało ze wsparcia pedagoga lub psychologa szkolnego ani instytucji zewnętrznych, takich jak ośrodki pomocy społecznej, policja czy organizacje społeczne. Jedynie 7,1% otrzymało pomoc od rówieśników. Niepokojące jest, że 14,2% ankietowanych wskazało, że dziecko nie otrzymało żadnego wsparcia, mimo doświadczanego kryzysu.

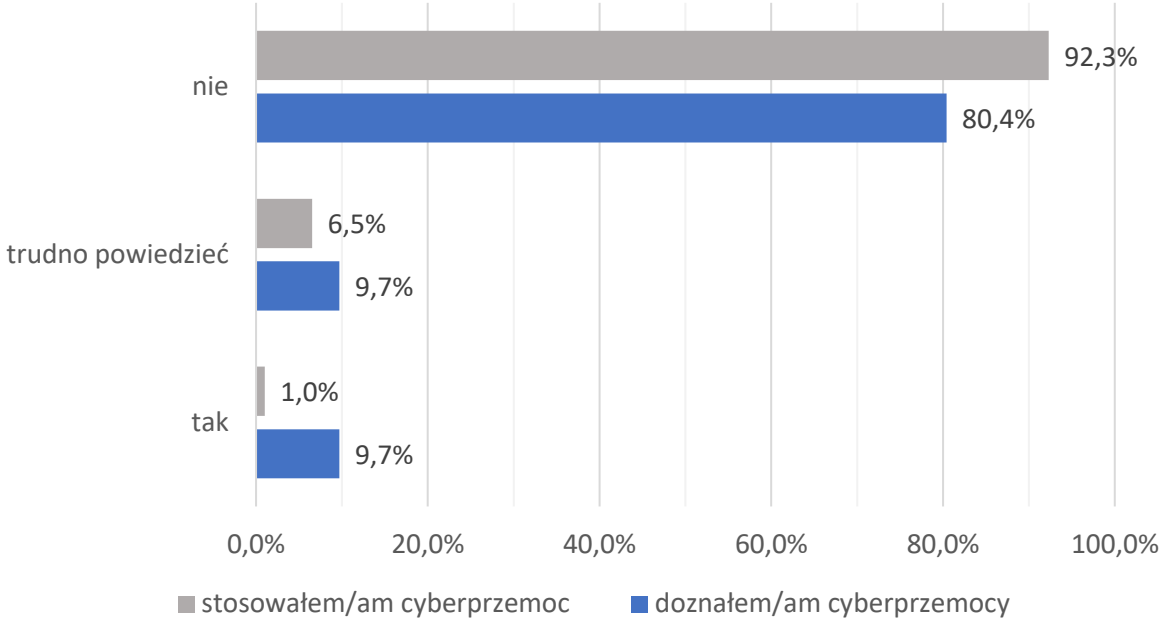
Tabela 23. Czy dziecko otrzymało jakiekolwiek wsparcie w związku z doświadczaniem przemocy? Jeśli tak, proszę zaznaczyć, kto udzielił wsparcia. N=14

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzice/opiekunowie	85,7	12
nauczyciel/wychowawca	28,5	4
dziecko nie otrzymało wsparcia	14.2	2
rówieśnicy	7,14	1
pedagog/psycholog szkolny	0,0	0
instytucje zewnętrzne (np. OPS, policja, organizacje społeczne)	0,0	0
inne	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru - odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Powiatu. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że problemu cyberprzemocy doznało 9,7% badanych i tyle samo miało trudność z odpowiedzią na to pytanie. Do stosowania cyberprzemocy przyznało się 1,0% badanych, a kolejne 6,5% nie potrafiło jednoznacznie określić swojego zdania w tym aspekcie, udzielając odpowiedzi „trudno powiedzieć".

Wykres 22. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzanie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=92

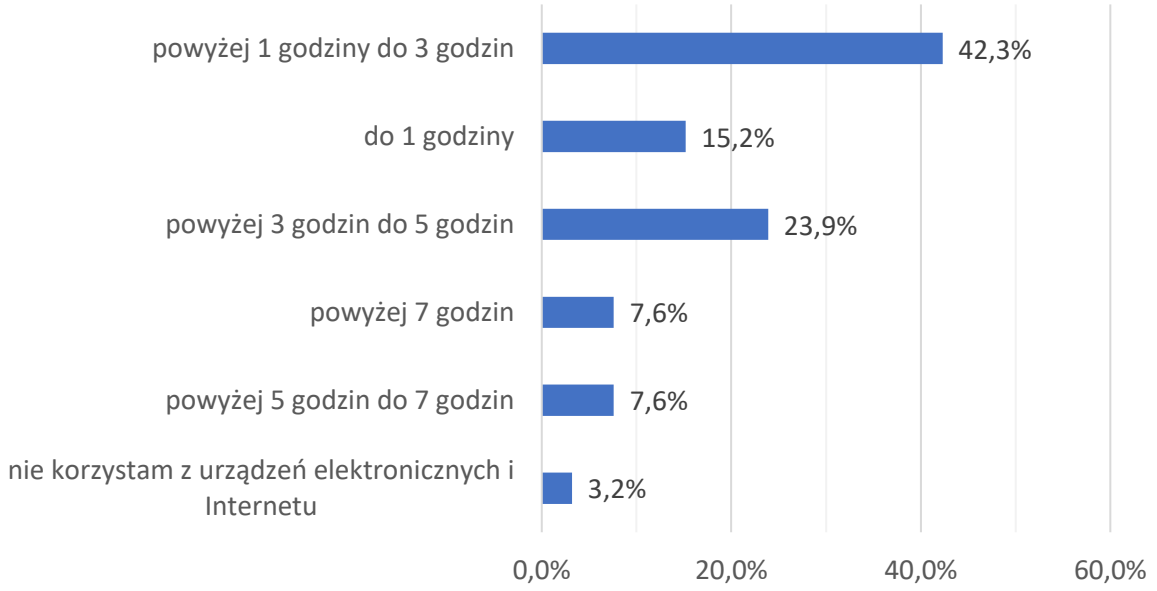
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

W następnym obszarze tematycznym zapytano mieszkańców o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Dane przedstawione na wykresie wskazują, że większość respondentów spędza znaczną część swojego czasu wolnego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i Internetu. Największa grupa, stanowiąca 42,3% badanych, deklaruje, że poświęca na to od 1 do 3 godzin dziennie, co można uznać za umiarkowany poziom korzystania z technologii w czasie prywatnym.

Kolejna duża grupa – 23,9% – korzysta z urządzeń przez 3 do 5 godzin dziennie, co świadczy o bardziej intensywnym zaangażowaniu w aktywność online, mogącym obejmować zarówno rozrywkę, jak i kontakty społeczne czy edukację. 15,2% respondentów spędza przy urządzeniach do 1 godziny dziennie, co może wskazywać na świadome ograniczanie czasu ekranowego lub mniejszą potrzebę korzystania z mediów cyfrowych.

Zwraca uwagę fakt, że łącznie 15,2% badanych (po 7,6% w dwóch kategoriach) korzysta z technologii powyżej 5 godzin dziennie, w tym także powyżej 7 godzin. Jedynie 3,2% osób deklaruje całkowity brak korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu. Ogólny obraz wskazuje, że urządzenia elektroniczne stanowią stały element codziennego życia większości ankietowanych, przy czym znaczna część utrzymuje umiarkowaną równowagę, natomiast niewielka grupa wykazuje bardzo wysokie zaangażowanie w aktywność cyfrową.

Wykres 23. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=92

Odpowiadając na kolejne pytanie mieszkańcy, którzy korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu określili, czy zdarza się im poświęcać na to dłużej niż wstępnie zakładali. Jak wynika z zebranego materiału badawczego, 40 respondentów odpowiedziało twierdząco na to pytanie (45,5%), natomiast 17 mieszkańców wskazało, że w ich przypadku takie sytuacje się nie zdarzają (19,3%). 19 ankietowanych stwierdziło, że nie przewiduje określonego czasu (21,6%), a 12 osób biorących udział w badaniu miało trudność w określeniu takich sytuacji (13,6%).

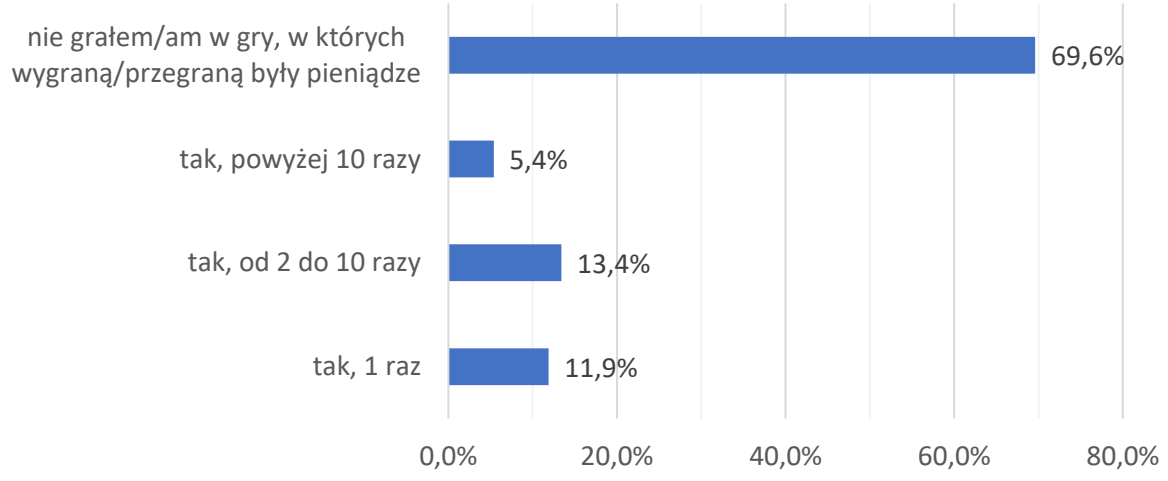
Tabela 24. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=88

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	45,5	40
nie	19,3	17
trudno powiedzieć	13,6	12
nie przewiduję określonego czasu	21,6	19

UCZESNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miało 30,7% badanych, wśród których 11,9% grało w takie gry 1 raz, 13,4% – od 2 do 10 razy, z kolei 5,4% osób przyznało się do grania w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Wykres 24. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=92

Wśród badanych osób niemal jedna trzecia – 29,6% – przyznała, że kiedykolwiek grała w gry hazardowe lub gry o pieniądze (np. zakłady bukmacherskie, lotto, poker online) w celu rozwiązania problemów finansowych lub poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. Wynik ten wskazuje, że dla części respondentów hazard staje się sposobem radzenia sobie z trudnościami materialnymi, co może świadczyć o ryzykownych strategiach finansowych. Większość badanych zadeklarowała, że nigdy nie sięgała po tego typu rozwiązania, co może świadczyć o bardziej ostrożnym podejściu do pieniędzy oraz świadomości zagrożeń związanych z hazardem (18 osób, tj. 66,7%). Jednocześnie jedna osoba (3,7%) udzieliła odpowiedzi „trudno powiedzieć".

Tabela 25. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=27

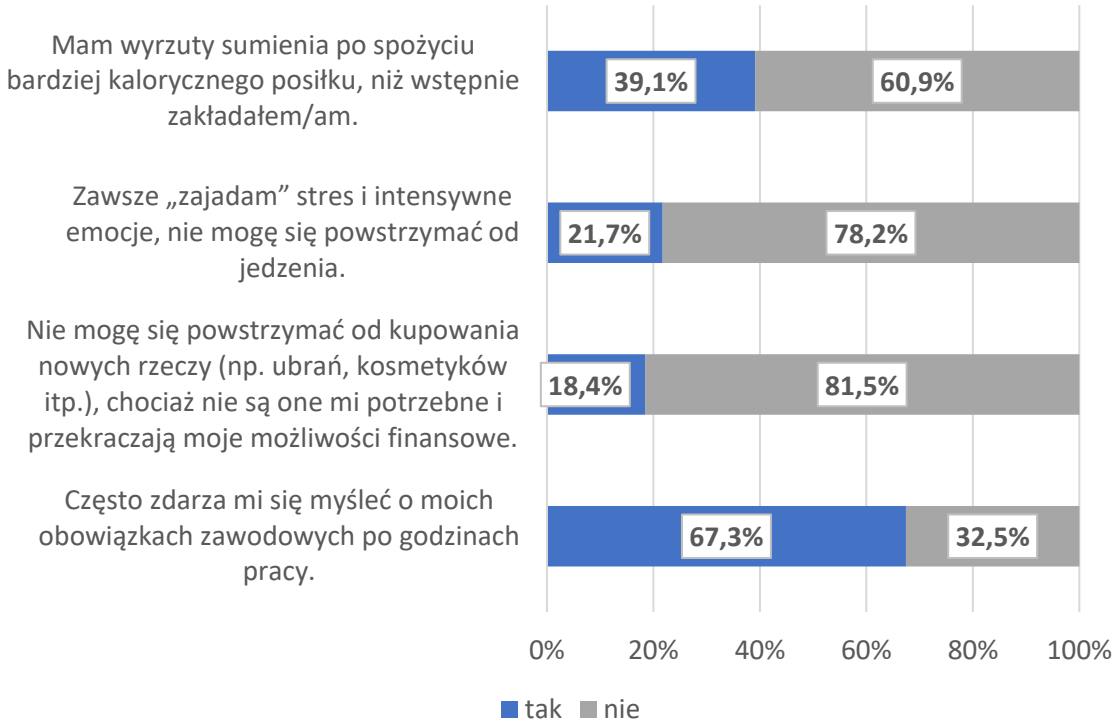
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	29,6	8
nie	66,7	18
trudno powiedzieć	3,7	1

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców powiatu gryfickiego respondenci udzielili również istotnych informacji na temat problemów natury behawioralnej. Zakupoholizm i pracoholizm są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tych problemów wśród lokalnej społeczności. Zaburzenia odżywiania również stanowiły jeden z obszarów objętych badaniem, co pozwoliło na zidentyfikowanie ich postrzegania i skali w kontekście innych trudności doświadczanych przez respondentów. Uzyskane wyniki przedstawiają się następująco:

- 67,3% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy,
- 39,1% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku,
- 21,7% osób biorących udział w badaniu zawsze zajada stres i intensywne emocje,
- 18,4% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych.

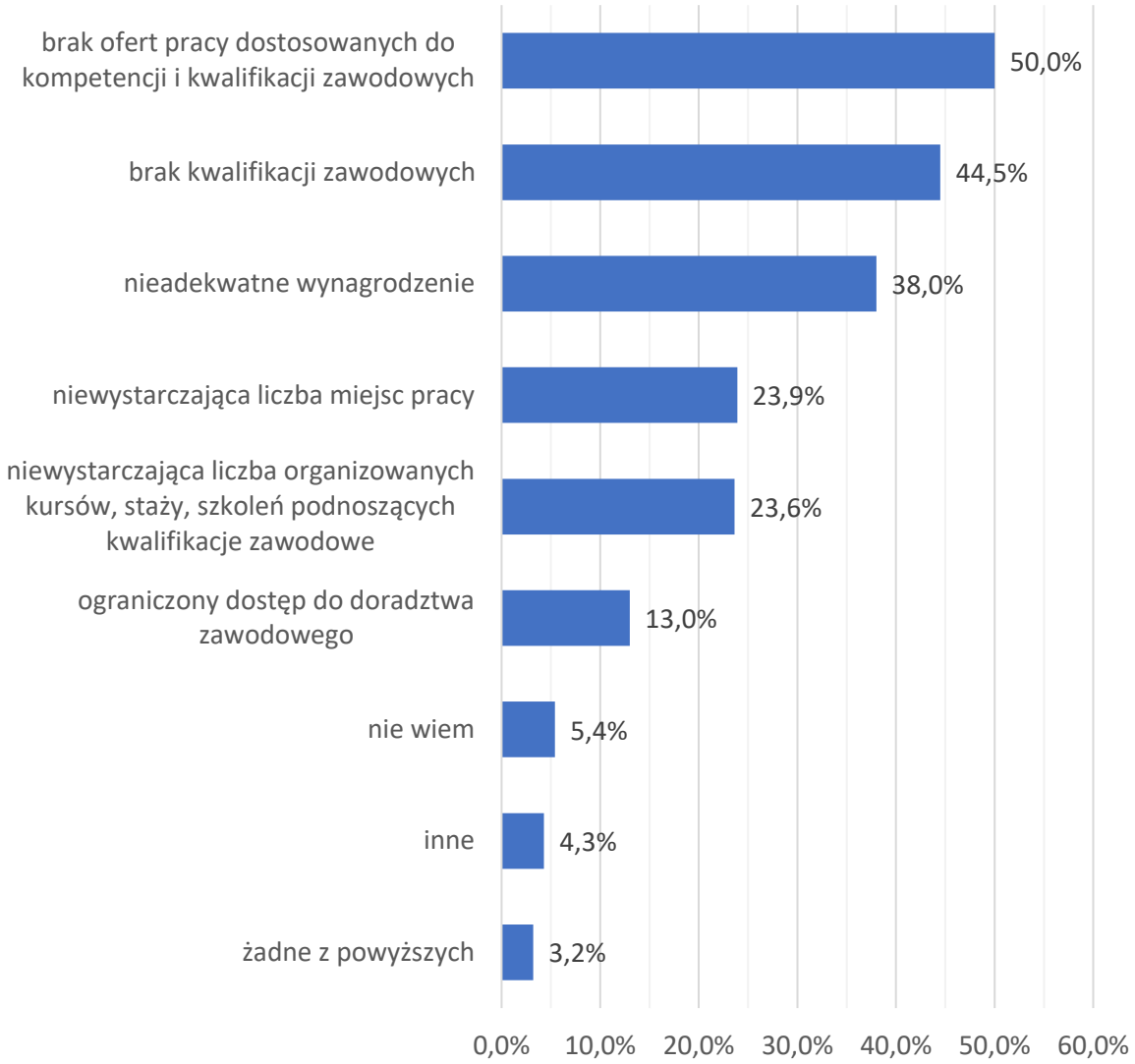
Wykres 25. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=92

RYNEK PRACY

W poniższym bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców powiatu gryfickiego. W pierwszym pytaniu badani mieli określić z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Powiatu. Większość mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych (50,0%), brak kwalifikacji zawodowych (44,5%) i nieadekwatne wynagrodzenie (38,0%). Następnie wskazywano na niewystarczającą liczbę miejsc pracy w Powiecie (23,9%). Ankietowani w dalszej kolejności wyróżnili niewystarczającą liczbę organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (23,6%). Ponadto część respondentów uważa, że takim problemem jest ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego (13,0%). 5,4% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, w opinii 3,2% uczestników badania żadna ze wskazanych w kafeterii odpowiedzi nie jest odpowiednia, a 4,3% respondentów wskazało na inne czynniki.

Wykres 26. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy?

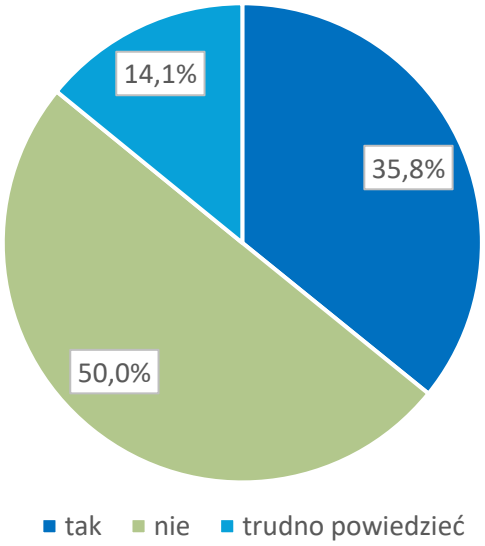

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

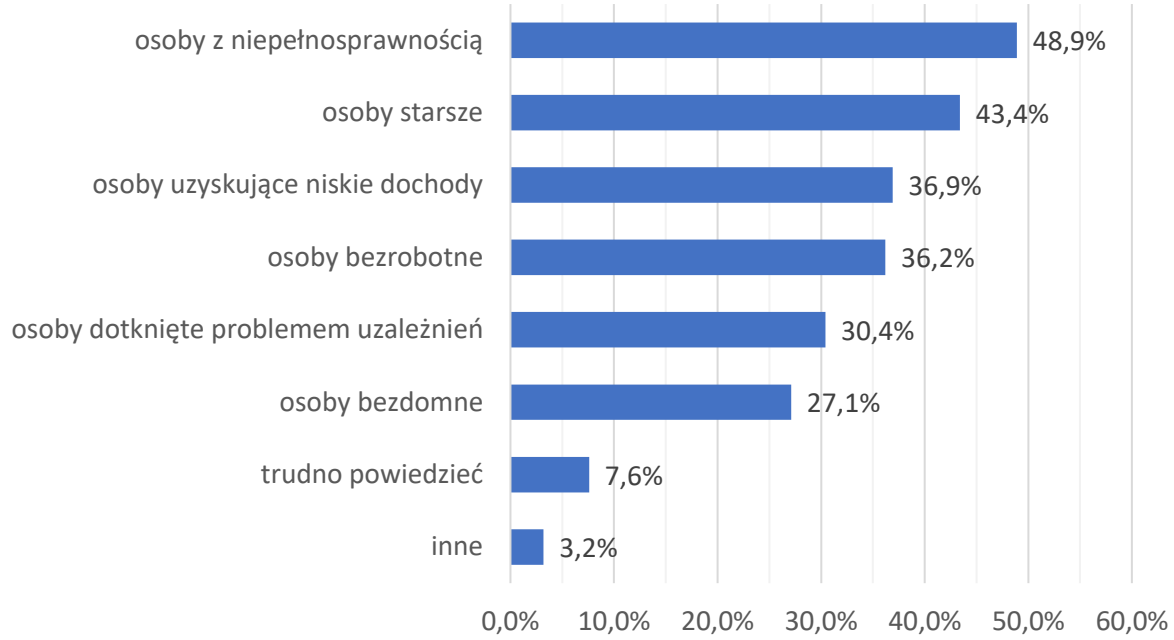
Następne pytanie dotyczyło tego, czy respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. 50,0% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, 35,8% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku takich problemów, z kolei 14,1% respondentów miało trudności w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 27. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=92

W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy społeczne są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie powiatu gryfickiego. Na pierwszym miejscu znalazły się osoby z niepełnosprawnością (48,9%), a na drugim osoby starsze (43,4%). Kolejno wskazywano na osoby uzyskujące niskie dochody (36,9%) oraz osoby bezrobotne (36,2%). Mniej ankietowanych wybierało osoby dotknięte problemem uzależnień (30,4%) oraz osoby bezdomne (27,1%). Trudności w udzieleniu odpowiedzi miało 7,6% ankietowanych, a 3,2% ankietowanych wskazało na inne grupy społeczne. Odpowiedzi ankietowanych potwierdzają, że problem wykluczenia społecznego dotyczy przede wszystkim osób z niepełnosprawnością, seniorów oraz osób ubogich i bez pracy. Wyniki powinny stanowić punkt wyjścia do planowania lokalnych działań wspierających te właśnie grupy.

Wykres 28. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Powiatu? N=92

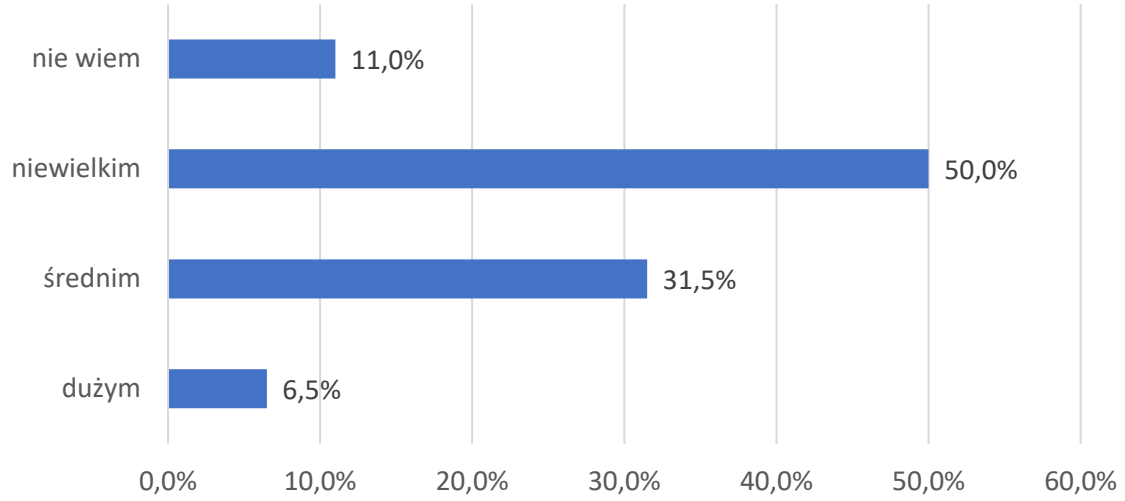

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

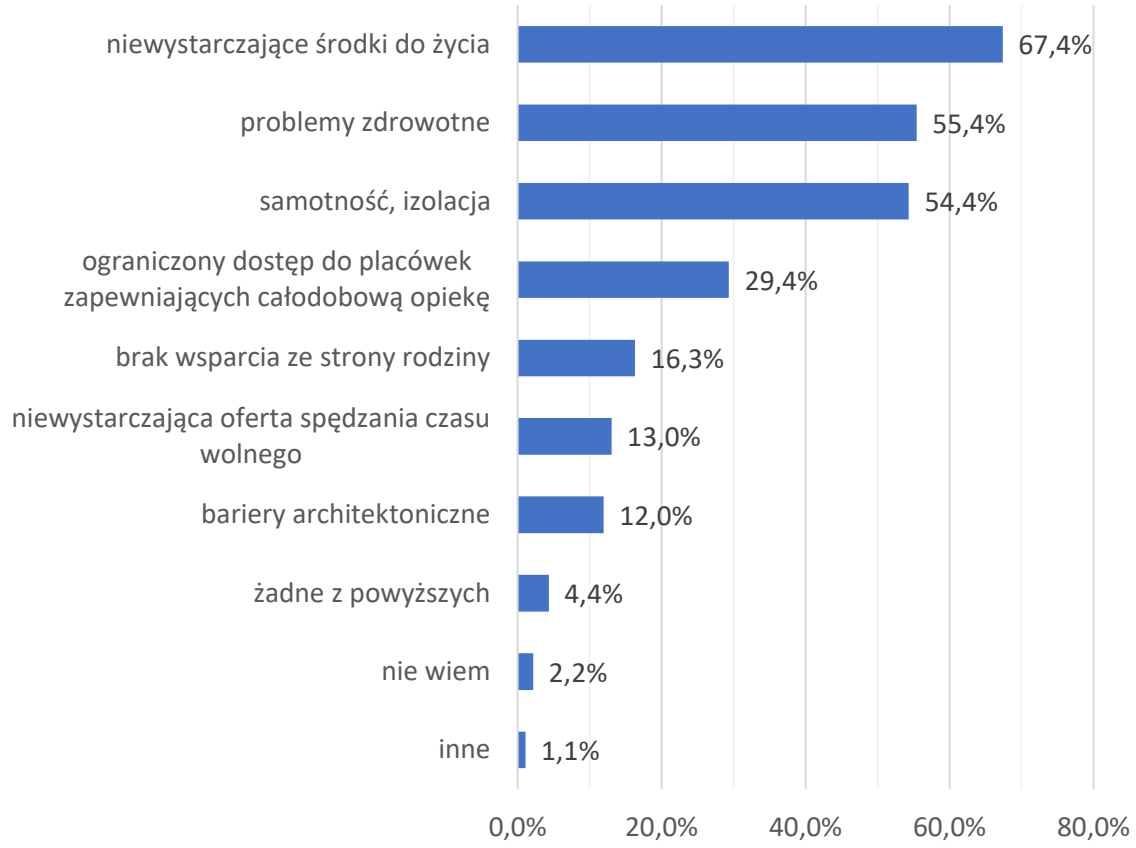
Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Powiatu do osób o ograniczonej mobilności. Połowa ankietowanych uważa, że infrastruktura jest dostosowana jedynie w niewielkim stopniu (50,0%). Oznacza to, że mimo pewnych udogodnień (np. podjazdy, windy, oznaczenia), ich zasięg i jakość są niewystarczające dla pełnej samodzielności osób z niepełnosprawnościami. 31,5% wskazuje na średni poziom dostosowania. Ta grupa dostrzega pewne pozytywne działania, ale nadal zauważa liczne bariery architektoniczne i komunikacyjne. Tylko 6,5% respondentów ocenia infrastrukturę jako dobrze dostosowaną, a 11,0% nie posiada wiedzy na ten temat. Niski odsetek pozytywnych ocen świadczy o postrzeganiu Powiatu jako miejsca z barierami, co może wpływać na integrację społeczną oraz jakość życia seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Wykres 29. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Powiecie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=92

Dane przedstawione na kolejnym wykresie ukazują główne problemy, z jakimi - w opinii respondentów - borykają się osoby starsze w Powiecie. Najczęściej wskazywanym wyzwaniem są niewystarczające środki do życia (67,4%), co sugeruje trudności seniorów w zaspokajaniu podstawowych potrzeb finansowych, takich jak opłaty za leki, rachunki czy żywność. Jest to sygnał, że sytuacja ekonomiczna osób starszych stanowi kluczowe wyzwanie dla lokalnej polityki społecznej. Na kolejnych miejscach znalazły się problemy zdrowotne (55,4%) oraz samotność i izolacja (54,4%). Wyniki te wskazują na podwójny charakter trudności seniorów: z jednej strony wymagają oni stałej opieki medycznej oraz dostępu do usług zdrowotnych, z drugiej - cierpią z powodu braku kontaktów społecznych. Ograniczony dostęp do placówek i usług (29,4%) oraz brak wsparcia ze strony rodziny (16,3%) wskazują na istniejące bariery w korzystaniu z pomocy instytucjonalnej oraz osłabienie więzi rodzinnych. Dodatkowo część respondentów zwraca uwagę na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (13,0%) i bariery architektoniczne (12,0%), co podkreśla znaczenie dostępności przestrzeni publicznej i potrzeby rozwijania lokalnych form aktywizacji seniorów. Zaledwie 4,4% uważa, że żaden z wymienionych problemów nie dotyczy osób starszych, co pokazuje, że świadomość społeczna trudności seniorów jest wysoka. Marginalny odsetek odpowiedzi „nie wiem” (2,2%) i „inne” (1,1%) potwierdza, że wskazane problemy są wyraźnie rozpoznawalne i uznawane za priorytetowe.

Wykres 30. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Powiecie? N=92

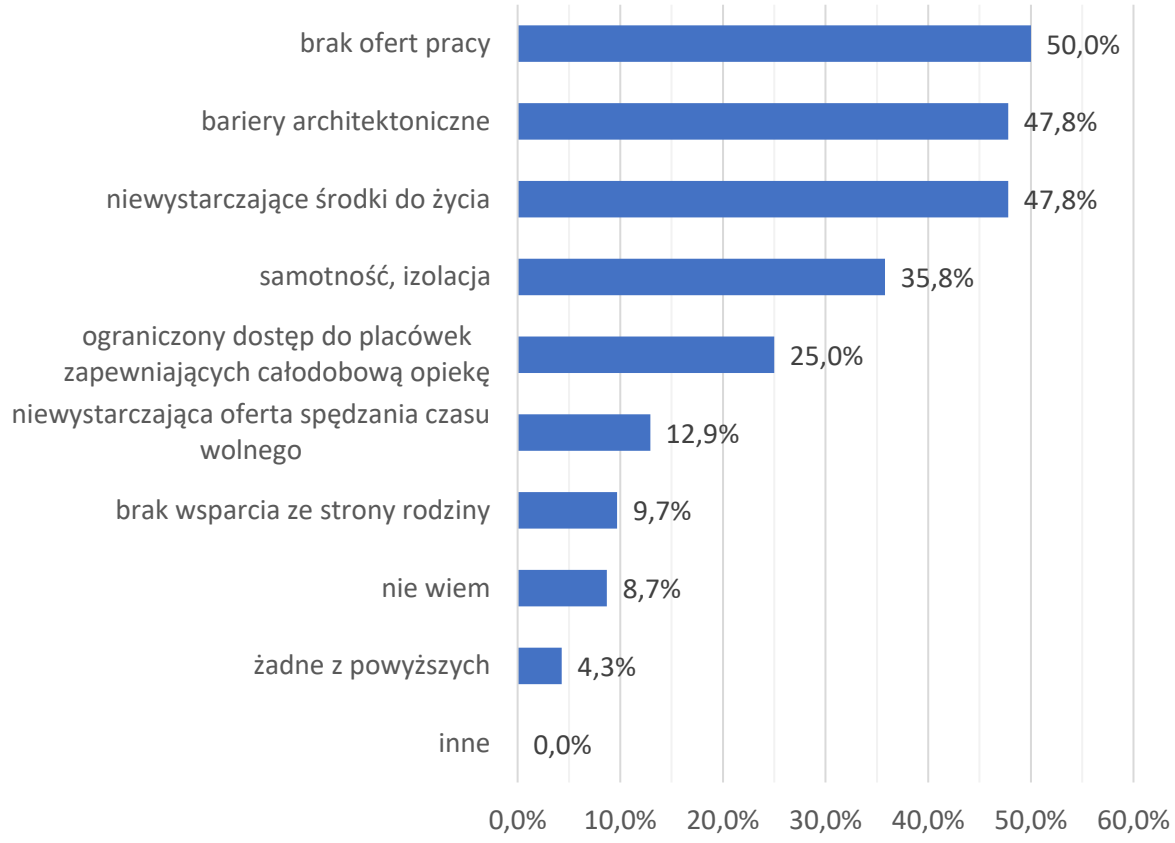

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W badaniu ankietowym poproszono również o wskazanie najistotniejszych problemów dotyczących osób z niepełnosprawnościami. Osoby z niepełnosprawnościami w Powiecie - zdaniem respondentów - borykają się przede wszystkim z problemami o charakterze strukturalnym i ekonomicznym. Najczęściej wskazywanym wyzwaniem jest brak ofert pracy (50,0%), co podkreśla trudności tej grupy w dostępie do rynku pracy, a tym samym w uzyskaniu niezależności finansowej i społecznej aktywizacji. Na drugim miejscu ex aequo znalazły się bariery architektoniczne oraz niewystarczające środki do życia (po 47,8%). Oznacza to, że osoby z niepełnosprawnościami nadal napotykają fizyczne ograniczenia w przestrzeni publicznej (np. brak podjazdów, wind, dostosowanej infrastruktury), a równocześnie doświadczają istotnych trudności materialnych, co może wynikać z niskich świadczeń i braku możliwości podjęcia pracy. Samotność i izolacja społeczna (35,8%) stanowią kolejny znaczący problem, wskazujący na ryzyko wykluczenia społecznego oraz ograniczone możliwości uczestnictwa w życiu społecznym. Ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę (25,0%) sygnalizuje niedobór wyspecjalizowanych usług opiekuńczych

oraz wsparcia instytucjonalnego, szczególnie w przypadku osób wymagających stałej pomocy. Mniejszy odsetek respondentów zwraca uwagę na brak wsparcia ze strony rodziny (9,7%) oraz niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (12,9%), co sugeruje, że problemy osób z niepełnosprawnościami mają przede wszystkim charakter systemowy, a dopiero w dalszej kolejności wynikają z czynników środowiskowych i relacyjnych. Zaledwie 4,3% uważa, że żaden z wymienionych problemów nie występuje, co pokazuje wysoką świadomość społeczną trudności tej grupy. Niewielki odsetek odpowiedzi „nie wiem" (8,7%) potwierdza, że większość respondentów ma sprecyzowaną opinię na temat sytuacji osób z niepełnosprawnościami.

Wykres 31. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Powiecie? N=92

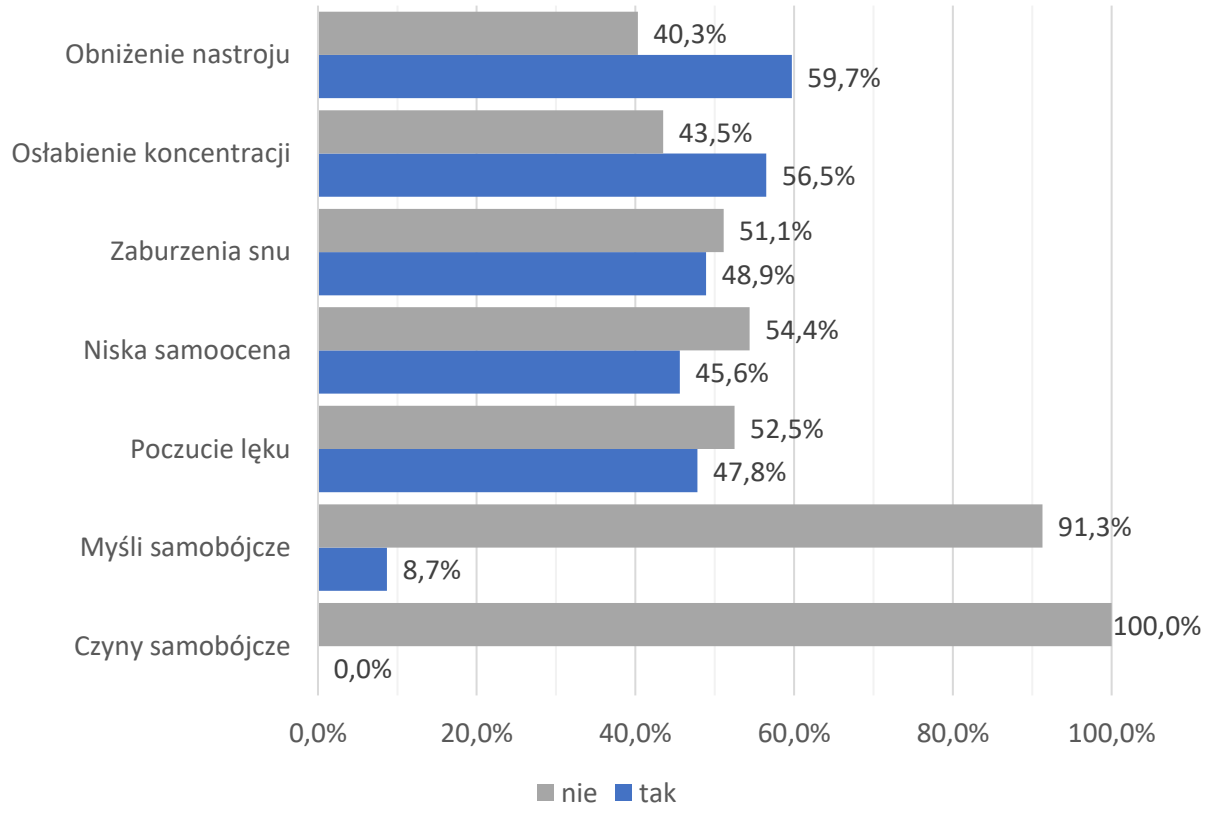
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

ZDROWIE PSYCHICZNE

W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy powiatu gryfickiego mieli określić, czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Z poniższego wykresu wynika, że:

- 59,7% osób miało obniżony nastrój;
- 56,5% doznało osłabienia koncentracji;
- 48,9% doświadczyło zaburzeń snu;
- 47,8 % odczuwało lęk;
- 45,6% miało niską samoocenę;
- 8,7% miało myśli samobójcze;
- Żadna z badanych osób nie zadeklarowała podejmowania czynów samobójczych.

Wykres 32. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=92

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Na podstawie danych empirycznych przekazanych między innymi przez Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie funkcjonujące w powiecie gryfickim oraz danych statystycznych GUS, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne, w skład których wchodzi charakterystyka problemu i działań interwencyjnych.

WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2024 roku ubóstwo jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na pierwszym miejscu w gminie Rewal, na drugim miejscu w gminach: Płoty, Gryfice oraz Brojce, a na trzecim w gminie Karnice. W gminie Trzebiatów znajdowało się ono na szóstym miejscu pod względem liczby osób, którym udzielono pomocy i wsparcia.

Dane źródłowe pokazują, że łączna liczba rodzin zamieszkujących gminy powiatu gryfickiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa uległa na przestrzeni lat 2022-2024 spadkowi na poziomie 6,8%. W 2022 roku z tego powodu z pomocy skorzystało łącznie 639 rodzin, w 2023 roku - 637, natomiast w 2024 roku – 614 rodzin. Największy spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa dostrzegalny jest w gminie Brojce (26,0%), a najmniejszy w gminie Płoty. Z kolei w gminie Karnice odnotowano wzrost o 29,1% względem roku 2022. Szczegółowe dane prezentuje kolejna tabela.

Tabela 26. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w gminach wchodzących w skład powiatu gryfickiego w latach 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	119	104	88
Gryfice	336	340	331
Karnice	24	25	31
Płoty	116	114	114
Rewal	35	31	31
Trzebiatów	29	23	19
Powiat gryficki	**659**	**637**	**614**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024.

Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie gryfickim od stycznia 2019 roku realizują program „Posiłek w szkole i w domu", który zastąpił realizowany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania". Program zapewnia wsparcie żywieniowe dzieciom, młodzieży i dorosłym z rodzin w trudnej sytuacji. Aby ubiegać się o pomoc, należy złożyć wniosek w Ośrodku Pomocy Społecznej właściwym dla miejsca zamieszkania, dołączając dokumenty potwierdzające dochody rodziny. Program finansuje ciepłe posiłki w szkołach i dla osób potrzebujących wsparcia w domu, a kryteria dochodowe są ustalane na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, z niepełnosprawnościami i w podeszłym wieku.

Wśród największej liczby osób otrzymujących świadczenie pieniężne w 2024 roku znalazło się 394 mieszkańców gminy Gryfice, z kolei najmniejsza liczba świadczeniobiorców zamieszkiwała gminę Rewal (39 osób). W postaci świadczenia niepieniężnego wartości układały się podobnie - pomoc otrzymało w przedmiotowym roku najwięcej mieszkańców gminy Gryfice – 329 osób a najmniejsza liczba świadczeń niepieniężnych została przyznana w gminie Rewal – skorzystało z nich jedynie 17 świadczeniobiorców. Na przestrzeni ostatnich trzech lat odnotowano wahania w przypadku większości gmin. Spadek widoczny jest w gminie Trzebiatów, a wyjątek stanowi gmina Karnice, gdzie odnotowano wzrost względem roku 2022. W przypadku świadczeń niepieniężnych dostrzegalny jest spadek liczby świadczeniobiorców w przypadku trzech gmin: Brojce, Gryfice oraz Trzebiatów, z kolei w pozostałych gminach odnotowano wahania.

Tabela 27. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu" w latach 2022-2024 w gminach powiatu gryfickiego

gmina	rodzaj świadczenia	2022	2023	2024
Brojce	pieniężne	139	143	119
	niepieniężne	153	145	126
Gryfice	pieniężne	395	394	394
	niepieniężne	380	357	329
Karnice	pieniężne	61	68	73
	niepieniężne	62	68	67
Płoty	pieniężne	151	157	127
	niepieniężne	65	69	69
Rewal	pieniężne	39	35	39
	niepieniężne	12	18	17
Trzebiatów	pieniężne	179	177	150
	niepieniężne	180	134	160

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności - jest często zarówno przyczyną ubóstwo jak i jego skutkiem. W 2024 roku bezdomność jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej nie znajdowało się w czołówce w przypadku żadnej z gmin wchodzących w skład powiatu gryfickiego - zajmowało ono miejsca od szóstego (gmina Rewal) do dwunastego (gmina Karnice).

W 2024 roku z powodu bezdomności w całym powiecie gryfickim udzielono pomocy 79 osobom, w tym aż 50 z gminy Gryfice, 7 z gminy Płoty, 4 z gminy Brojce i 3 z gminy Rewal. Na przestrzeni omawianych lat liczba osób, którym udzielono wsparcia z powodu bezdomności uległa wzrostowi z 71 w roku bazowym do 79 w ostatnim roku sprawozdawczym. Szczegółowe dane prezentuje kolejna tabela.

Tabela 28. Liczba osób, którym została udzielona materialna pomoc społeczna z powodu bezdomności w gminach powiatu gryfickiego w latach 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	4	3	4
Gryfice	39	43	50
Karnice	1	1	1
Płoty	7	6	7
Rewal	2	3	3
Trzebiatów	18	16	14
Powiat gryficki	**71**	**72**	**79**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024.

Na terenie powiatu gryfickiego funkcjonuje schronisko Ośrodek Pomocy, Readaptacji i Terapii dla osób bezdomnych w Gryficach, a dodatkowo działa ogrzewalnia.

Co więcej gminy z powiatu gryfickiego mają porozumienia z innymi placówkami poza powiatem (m.in. Łobez/Rynowo, Koszalin, Stargard, Koronowo), z których mogą korzystać mieszkańcy w razie braku miejsc lub specyficznych potrzeb.

BEZROBOCIE, PROMOCJA ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJA NA LOKALNYM RYNKU PRACY

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia wpływają również na funkcjonowanie rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci, które odczuwając własną sytuację materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem

naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

W 2024 roku bezrobocie jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na pierwszym miejscu w gminie Brojce, na drugim w gminie Karnice i na trzecim w gminie Trzebiatów oraz Płoty. W gminie Rewal i Gryfice bezrobocie uplasowało się na czwartym miejscu jako powód udzielania pomocy.

W 2024 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie gmin powiatu gryfickiego z powodu bezrobocia, kształtowała się na poziomie 403. Na przestrzeni lat 2022-2024 odnotowano wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z tego powodu na poziomie 34,7%. Szczegółowe dane statystyczne dla poszczególnych gmin powiatu gryfickiego przedstawia tabela poniżej.

Tabela 29. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc z powodu bezrobocia w gminach wchodzących w skład powiatu gryfickiego w latach 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	119	109	93
Gryfice	156	158	151
Karnice	22	27	34
Płoty	60	74	77
Rewal	9	10	16
Trzebiatów	33	33	32
Powiat gryficki	**299**	**411**	**403**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024.

Kolejna tabela przedstawia liczbę zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gryficach mieszkańców powiatu gryfickiego oraz wchodzących w jego skład gmin. Z danych źródłowych wynika, że pod koniec 2024 roku w PUP zarejestrowanych było ogółem 1 403 mieszkańców powiatu gryfickiego, a największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkiwała teren gminy Gryfice – 527. Wśród gmin, w których odnotowano stosunkowo niewielką liczbę zarejestrowanych osób pozostających bez zatrudnienia należy wyróżnić gminy Rewal (91 osób) i Brojce (103 osoby). Udział mieszkańców zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym poszczególnych gmin w 2024 roku kształtował się na stosunkowo zbliżonym poziomie. Najniższy udział osób pozostających bez pracy w ogóle mieszkańców w wieku produkcyjnym dotyczy gmin Trzebiatów (3,3%) oraz Gryfice (3,8%). Na przestrzeni ostatnich lat udział mieszkańców

powiatu gryfickiego zarejestrowanych w PUP w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym uległ wzrostowi. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 30. Mieszkańcy powiatu gryfickiego i wchodzących w jego skład gmin zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym (stan na koniec roku)

gmina	2022		2023		2024	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
Brojce	90	4.0	98	4,4	103	4,7
Gryfice	478	3,4	526	3,8	527	3,9
Karnice	107	4,5	115	4,9	121	5,2
Płoty	211	4,0	245	4,8	257	5,0
Rewal	82	3,6	90	4,1	91	4,1
Trzebiatów	247	2,6	288	3,1	304	3,3
Powiat gryficki	**1 215**	**3,4**	**1362**	**3,9**	**1403**	**4,0**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Aktywizacja osób bezrobotnych

Istotnym narzędziem służącym przeciwdziałaniu bezrobociu w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gryficach są instrumenty rynku pracy. W ich zakres wpisują się organizowanie przez PUP aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, takie jak: staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, refundacja poniesionych kosztów doposażenia stanowiska pracy oraz wsparcie dla osób młodych - bon na zasiedlenie.

Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach corocznie organizuje i finansuje dostępne ustawowo instrumenty rynku pracy, obejmujące m.in. zatrudnianie osób bezrobotnych w ramach: prac interwencyjnych, robót publicznych, staży, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego.

W 2024 roku z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w Powiecie skorzystało łącznie 381 bezrobotnych, w tym najwięcej doposażyło swoje stanowisko pracy (86 osób), wykonywało prace społecznie użyteczne (81) i roboty publiczne (75). 74 osoby skorzystały z pomocy w formie uzyskania środków na działalność. Na przestrzeni analizowanych lat można dostrzec postępujący spadek liczby osób objętych wyżej wspominanymi formami wsparcia, za wyjątkiem bonu na zasiedlenie. Szczegółowe dane przestawia kolejna tabela.

Tabela 31. Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w powiecie gryfickim na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
staże	45	29	29
szkolenia	b.d	b.d	b.d
środki na działalność	85	63	74
prace interwencyjne	47	24	16
prace społecznie użyteczne	87	72	81
wyposażenie stanowiska pracy	121	103	86
bon na zasiedlenie	15	18	20
roboty publiczne	174	121	75
RAZEM	**574**	**430**	**381**

Źródło: Sprawozdanie z realizacji działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w 2022, 2023 i 2024 roku.

Należy zaznaczyć, że w ramach przeciwdziałania bezrobociu PUP organizuje również pośrednictwo pracy. Doradcy klienta oraz pośrednicy pracy w sposób ciągły opracowują indywidualne plany działania dla osób nowo zarejestrowanych, ustalają wizyty konsultacji z pracownikami odpowiedzialnymi za określone działania (tj. staże, szkolenia, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, prace subsydiowane, bony itd.), pomagają w zaplanowaniu ścieżki kariery zawodowej danego bezrobotnego zgodnie ze standardami usług rynku pracy, badaniu przyczyn niepowodzeń na rynku pracy za pomocą indywidualnego poradnictwa zawodowego. Są to działania bardzo zintensyfikowane oraz nakierowane na doprowadzenie osoby bezrobotnej do podjęcia pracy zarobkowej.

Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach w 2024 roku kontynuował realizację projektu „**Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy w powiecie gryfickim** (I)" – (wartość projektu 2024 rok: 431 944,53 zł.) Ponadto Urząd od 01.01.2024 roku do 30.06.2025 roku przystąpił do drugiej edycji projektu tj. Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy w powiecie gryfickim (II). Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia klientów PUP wyłącznie znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób w wieku 18-29 lat, osób w wieku 55 lat i więcej, osób długotrwale bezrobotnych, kobiet, osób o niskich kwalifikacjach i/lub kompetencjach oraz osób z niepełnosprawnościami. W ramach projektu realizowana jest indywidualna i kompleksowa aktywizacja zawodowo-edukacyjna wszystkich uczestników, dla każdego z uczestników przedstawienie konkretnej oferty aktywizacji zawodowej poprzedza analiza umiejętności, kompetencji i predyspozycji danego uczestnika.

Innym projektem skierowanym do bezrobotnych mieszkańców powiatu gryfickiego jest program „**Nowe spojrzenie na zatrudnienie - Voucher zatrudnieniowy w powiecie gryfickim (II)"**. Celem projektu jest poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej. Grupą docelową projektu są osoby zarejestrowane jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gryficach, w tym znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy (kobiety, osoby młode, osoby 55+, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby z niepełnosprawnościami). **Voucher zatrudnieniowy** – jest to narzędzie ułatwiające proces zatrudnienia i tworzenia stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej z terenu województwa zachodniopomorskiego o wartości 40 000,00 zł. Oznacza to zawarcie przez Pracodawcę umowy o pracę w ramach stosunku pracy, w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres minimum 12 miesięcy w okresie maksymalnie 15 miesięcy. Każdy Pracodawca, kwalifikujący się do wsparcia, może ubiegać się i zrealizować maksymalnie 2 vouchery zatrudnieniowe.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji niepełnosprawności z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, która wskazuje, że jest to „trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy".

Osoby z niepełnosprawnościami dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących dysfunkcji.

W 2024 roku niepełnosprawność jako powód udzielania pomocy i wsparcia znalazła się na pierwszym miejscu w gminie Karnice, na drugim w gminach Rewal i Trzebiatów, a na trzecim z kolei w przypadku gminy Gryfice.

W 2024 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie gmin powiatu gryfickiego z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 469. W stosunku do 2022 roku nastąpił spadek tej liczby o 10,5%. Szczegółowe dane statystyczne przedstawia kolejna tabela.

Tabela 32. Rodziny z terenu gmin wchodzących w skład powiatu gryfickiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	35	53	24
Gryfice	278	268	250
Karnice	42	41	36
Płoty	58	56	64
Rewal	29	25	24
Trzebiatów	82	69	71
Powiat gryficki	**524**	**512**	**469**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024.

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące liczby udzielonych świadczeń w postaci zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnosprawnego dziecka w gminach powiatu gryfickiego na przestrzeni lat 2022-2024. Łącznie we wszystkich gminach w 2022 roku przyznano 7 109 świadczeń, w 2023 roku – 6 984, natomiast w 2024 roku ich liczba kształtowała się na poziomie 6 219 świadczeń. Na przestrzeni omawianych lat liczba wypłaconych zasiłków uległa więc spadkowi. Najwięcej świadczeń wypłacono w gminie Gryfice (3 590), natomiast najmniej w gminie Karnice (238).

Tabela 33. Liczba udzielonych świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	411	399	366
Gryfice	4 053	4 090	3 590
Karnice	264	253	238
Płoty	678	587	536
Rewal	301	297	274
Trzebiatów	1 402	1 358	1 215
Powiat gryficki	**7 109**	**6 984**	**6 219**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

W 2024 roku długotrwała lub ciężka choroba jako powód udzielania pomocy i wsparcia znalazła się na pierwszym miejscu w gminach Gryfice i Trzebiatów, na drugim w gminie Płoty, a na trzecim w gminie Brojce i Rewal.

W 2024 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby kształtowała się na poziomie 709. Na przestrzeni lat 2022-2024 najwyższą liczbę odnotowano w 2023 roku (716). Szczegółowe dane statystyczne dla poszczególnych gmin powiatu gryfickiego przedstawia tabela poniżej.

Tabela 34. Liczba rodzin z terenu gmin wchodzących w skład powiatu gryfickiego, którym została udzielone pomoc i wsparcie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	75	81	59
Gryfice	314	333	341
Karnice	18	18	20
Płoty	92	94	90
Rewal	19	22	20
Trzebiatów	181	168	179
Powiat gryficki	**699**	**716**	**709**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024.

W roku 2024 poszczególne gminy realizowały Programy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa" – edycja 2024 i Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością.

Głównym celem Programu „Opieka wytchnieniowa" było odciążenie członków rodziny lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Adresatami Programu byli członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad osobami niepełnosprawnymi wymagającymi opieki wytchnieniowej. Program realizowany był w gminie Gryfice (7 osób), w gminie Rewal (1 osoba) i gminie Trzebiatów (6 osób)

Program Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością miał na celu wprowadzenie usług asystenta dla osoby niepełnosprawnej w formie ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności życiowych oraz funkcjonowaniu w sferze społecznej. W 2024 roku Program realizowany był w gminie Trzebiatów, w której wsparciem objęto 22 osoby oraz w gminie Gryfice, w której z tej formy pomocy skorzystały 43 osoby.

Powiatowy Zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Gryficach orzeka o niepełnosprawności (dzieci do 16 r.ż.) oraz o stopniu niepełnosprawności (dorośli: lekki/umiarkowany/znaczny) - na potrzeby świadczeń i uprawnień z ustawy o rehabilitacji oraz innych ustaw. Wskazuje w orzeczeniu cele i uprawnienia, m.in.: konieczność stałej opieki/pomocy, potrzebę usług socjalnych/rehabilitacyjnych, spełnianie warunków do zasiłków i ulg, ale także wydaje legitymacje osoby niepełnosprawnej (na wniosek) oraz po spełnieniu warunków karty parkingowe (dla osób z istotnie ograniczoną mobilnością; dla dzieci - przy odpowiednim wskazaniu). Zespół pełni istotną funkcję w diagnozowaniu potrzeb mieszkańców z niepełnosprawnościami, a jego działalność stanowi punkt wyjścia do uzyskiwania szeregu świadczeń i form wsparcia. Dane generowane przez Zespół stanowią również podstawę do projektowania usług społecznych i działań strategicznych w obszarze dostępności, rehabilitacji i deinstytucjonalizacji.

Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami

Osoby z niepełnosprawnościami często czują się wykluczone z udziału w życiu społecznym. Ograniczenia utrudniające bądź wręcz uniemożliwiające korzystanie z przysługujących im praw do zaspokajania swoich potrzeb na równi z innymi, stanowią problem równie istotny, co trudności z rehabilitacją zawodową.

Wspieranie osób z niepełnosprawnością realizowane jest w dwóch podstawowych obszarach, tj. rehabilitacji społecznej i zawodowej. Rehabilitacją zawodową zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy, natomiast rehabilitacją społeczną - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Środki na realizację powyższych form aktywizacji pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz budżetu Powiatu.

Na rehabilitację społeczną składa się szereg działań, które zmierzają do ograniczenia niedogodności związanych z niepełnosprawnością, a w szczególności:

- umożliwienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej (WTZ),
- dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz likwidacja barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych.

Powiat realizuje ze środków PFRON rehabilitację zawodową – m.in. dotacje na rozpoczęcie działalności, refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy, szkolenia/przekwalifikowanie oraz staże dla osób z niepełnosprawnościami. Zadania te w praktyce wdraża PUP w Gryficach, który prowadzi stałe nabory i projekty (np. „Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy w powiecie gryfickim (III)" oraz „Voucher zatrudnieniowy" – zatrudnianie z dofinansowaniem po wcześniejszej diagnozie kompetencji). Dodatkowym, indywidualnym instrumentem jest program „Aktywny samorząd**"** (PFRON) – m.in. dofinansowanie studiów (Moduł II) czy likwidacja barier w mobilności/komunikowaniu się (Moduł I).

Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach poza zadaniami finansowanymi ze środków Funduszu Pracy oraz EFS pozyskał kwotę 150 000,00 zł ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy. W 2024 roku przyznano z PFRON dwie refundacje kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby z niepełnosprawnością w wysokości 75 000,00 zł każda. W 2024 roku działaniami w zakresie aktywizacji osób pozostających bez pracy zostało objętych 13 osób z niepełnosprawnością[10].

Trzonem systemu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach – koordynuje ono zadania powiatu wobec osób z niepełnosprawnościami oraz prowadzi portal informacyjny o rehabilitacji społecznej i zawodowej. Partnerami PCPR są Ośrodki Pomocy Społecznej, a w obszarze pracy - Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach. Na miejscu funkcjonuje także Powiatowy Ośrodek Wsparcia - dzienny ośrodek dla osób z zaburzeniami psychicznymi. PCPR finansuje i prowadzi klasyczne instrumenty rehabilitacji społecznej ze środków PFRON: turnusy rehabilitacyjne, dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier (architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się) oraz wsparcie udziału osób z niepełnosprawnościami w sporcie, kulturze, rekreacji i turystyce

[10] Raport o stanie powiatu gryfickiego 2024.

Źródła finansowania działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Powiecie:

- Środki przyznane zgodnie z algorytmem – 5 504 792,00 zł,
- Środki PFRON wykorzystane w 2024 r. – 5 502 660,31 zł,
- Środki Powiatu na działalność WTZ – 697 127,00 zł.

Osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym lub znacznym, ze wskazaniem do terapii zajęciowej, mogą ubiegać się o rehabilitację w ramach Warsztatu Terapii Zajęciowej, w celu zdobycia samodzielności, umiejętności i kwalifikacji umożliwiających w efekcie podjęcie pracy. Na terenie powiatu działają trzy Warsztaty Terapii Zajęciowej – Gryfice, Trzebiatów i Trzebiatów-Jaromin – łącznie 121 uczestników. Finansowanie WTZ w 90% odbywa się ze środków PFRON i w 10% ze środków powiatowych. Uzupełnieniem sieci jest Powiatowy Ośrodek Wsparcia/ŚDS (ok. 30 miejsc). Dla dzieci i młodzieży ważną rolę pełni PSONI Koło w Gryficach oraz OREW (rehabilitacja i edukacja specjalna).

Rok 2024 był dziewiętnastym rokiem działalności Powiatowego Ośrodka Wsparcia w Gryficach, który prowadzi działalność skierowaną do osób przewlekle psychicznie chorych (TYP A) oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną (TYP B), będących mieszkańcami powiatu gryfickiego. Na mocy uchwały nr XLVIII/350/14 Rady Powiatu Gryfickiego z dnia 23 października 2014 roku Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Gryficach został wyodrębniony ze struktury organizacyjnej PCPR i z dniem 1 stycznia 2015 roku został powołany jako odrębna jednostka organizacyjna Powiatu. Ośrodek jest formą pobytu dziennego i dysponuje 30 miejscami. POW jest ofertą pomocy społecznej skierowaną do dorosłych osób z niepełnosprawnościami. Ośrodek jest szansą dla osób, które wcześniej pozostawały bez jakiegokolwiek wsparcia i żyły w izolacji. Stan uczestników na początku 2024 roku wynosił 31 osób, na koniec 2024 roku – 30 osób. W ciągu roku przybyło 2 nowych uczestników, a 3 osoby odeszły. Prowadzenie Powiatowego Ośrodka Wsparcia jest finansowane w całości z dotacji celowej Wojewody. Ważnym wymiarem pracy POW jest integracja środowiskowa: wyjścia do instytucji kultury, spotkania okolicznościowe, małe wolontariaty czy wspólne przedsięwzięcia z lokalnymi organizacjami. Zespół ściśle współpracuje z PCPR, poradnią zdrowia psychicznego i lekarzami POZ, tak aby plan wsparcia spinał kwestie społeczne, medyczne i rodzinne. Dla części osób ośrodek staje się pomostem do dalszej aktywizacji (np. WTZ), a dla innych – stabilnym punktem podtrzymującym funkcjonowanie i relacje.

PCPR w Gryficach w celu pełnej realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w Powiecie, współpracowało z innymi instytucjami powiatowymi oraz gminnymi, w tym Starostwem Powiatowym w Gryficach, Sądem Rejonowym w Gryficach, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Gminnymi Zespołami Interdyscyplinarnymi, kuratorami, szkołami z terenu Powiatu, Policją, Domem Pomocy Społecznej w Gryficach i Jarominie, Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gryficach i POW Dom dla Dzieci Nr 1 i Nr 2 w Gryficach, Powiatowym Urzędem Pracy, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Gryficach, Warsztatami Terapii Zajęciowej w Gryficach, Trzebiatowie i Jarominie, a także innymi instytucjami spoza Powiatu, jak Ośrodek Adopcyjny SRK w Szczecinie, inne PCPR z terenu województwa zachodniopomorskiego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej UM w Szczecinie, Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie oraz Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie.

Pozytywnie układała się także współpraca w zakresie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Powiatu, w tym: Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Gryficach oraz PSONI Koło w Trzebiatowie, Polski Związek Głuchych Oddział w Gryficach, Polski Związek Niewidomych Oddział w Gryficach, Stowarzyszenie Kobiet po Mastektomii „Amazonki" Gryfice, Diabetycy, Stowarzyszenie Gryficka Akademia Przyszłości, Uniwersytet III Wieku w Rewalu, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Gryficach oraz w Płotach.

PSONI Koło w Gryficach (Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną) zajmuje się wspieraniem osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz ich rodzin na terenie powiatu gryfickiego.

Główne obszary działalności PSONI to:

- Leczenie, rehabilitacja i edukacja: Stowarzyszenie realizuje działania w zakresie terapii, leczenia, rehabilitacji oraz edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworząc warunki do rozwoju i pełniejszego uczestnictwa w życiu społecznym.
- Placówki wsparcia: PSONI prowadzi Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy (OREW) oraz Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ), zapewniające rehabilitację, edukację przedszkolną i szkolną oraz zajęcia rozwijające samodzielność dorosłym osobom z niepełnosprawnością.

- Integracja społeczna: Organizacja wspiera swoich podopiecznych w aktywnym uczestnictwie w lokalnej społeczności, propaguje integrację, prowadzi zajęcia integracyjne oraz pomaga w zdobywaniu doświadczeń zawodowych.

Cele i zadania:

- Działania na rzecz wyrównywania szans oraz przestrzegania praw człowieka osób z niepełnosprawnością intelektualną.
- Wspieranie rodzin, prowadzenie grup wsparcia i organizowanie poradnictwa.
- Reprezentowanie interesów osób z niepełnosprawnością intelektualną wobec władz lokalnych i innych instytucji publicznych.

PSONI w Gryficach odgrywa kluczową rolę w pomocy osobom z niepełnosprawnościami - zarówno dzieciom, jak i dorosłym. Organizacja wdraża innowacyjne metody wsparcia, rozwija standardy społecznych usług pomocowych oraz buduje lokalną sieć specjalistycznej opieki i terapii.

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy (OREW) w Gryficach świadczy kompleksowe wsparcie dzienne dla dzieci, młodzieży i młodych dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną oraz sprzężoną w wieku od 3 do 25 lat. Działania i usługi OREW to:

- Terapia, edukacja i opieka - prowadzi zajęcia rehabilitacyjne, edukacyjne oraz wychowawcze dostosowane do indywidualnych potrzeb psychofizycznych wychowanków.
- Prowadzenie zajęć Wczesnego Wspomagania Rozwoju (WWR) dla najmłodszych dzieci, różnych form terapii indywidualnej i grupowej, m.in. logopedia, psychologia, pedagogika, arteterapia, integracja sensoryczna, dogoterapia, hydroterapia, muzykoterapia i trening umiejętności społecznych.
- Realizacja programów rozwoju kompetencji społecznych oraz przygotowywanie wychowanków do jak największej samodzielności i integracji społecznej, a w przypadku starszych uczestników – do funkcjonowania w dorosłym życiu.

Ośrodek zapewnia kompleksową, wielodyscyplinarną i indywidualnie dostosowaną pomoc dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w regionie Gryfice, koncentrując się na stymulowaniu rozwoju, budowaniu samodzielności oraz wsparciu rodzin.

W Gryficach prowadzono działania edukacyjne i promocyjne, których celem było budowanie świadomości społecznej na temat niepełnosprawności**.** Realizowano Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2024, którego celem jest integracja społeczna i ekonomiczna osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu. Program zawierał działania edukacyjne, społeczne, rehabilitacyjne i lecznicze, a także podejmował inicjatywy mające na celu promowanie profilaktyki i oświaty zdrowotnej. Powiatowy Ośrodek Wsparcia oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej, prowadzone m.in. przez organizacje pozarządowe i jednostki Powiatu, realizowały rehabilitację społeczną oraz edukację niepełnosprawnych mieszkańców, wspierając ich aktywność i uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności. W szkołach i placówkach oświatowych wykorzystywano programy edukacyjne, które promowały wiedzę o niepełnosprawności oraz kształtowały postawy sprzyjające integracji, w tym działania realizowane w ramach projektu MEN „Wiedza - Bezpieczeństwo - Edukacja zdrowotna", który obejmował promowanie zdrowego stylu życia i profilaktykę zdrowotną, także w kontekście osób z niepełnosprawnościami. Powiat współpracował z organizacjami pozarządowymi, które prowadzą działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami, organizując warsztaty, spotkania integracyjne i wsparcie psychologiczne.

ZDROWIE PSYCHICZNE

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny" głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian[11].

[11] www.psychiatriapolska.pl

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin ,,zdrowie psychiczne" jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminy należy organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym, a w wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.

W latach 2022-2024 ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystali wyłącznie mieszkańcy prawie wszystkich gmin za wyjątkiem gminy Rewal. Najwięcej świadczeń realizowano w gminie Gryfice. Łączna liczba osób objętych wsparciem na terenie Powiatu ulegała niewielkim wahaniom – najwyższą wartość odnotowano w 2024 roku.

Tabela 35. Liczba mieszkańców korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	10	14	13
Gryfice	37	41	45
Karnice	3	3	3
Płoty	5	0	6
Rewal	0	0	0
Trzebiatów	17	12	8
Powiat gryficki	**72**	**70**	**75**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Obszar zdrowia psychicznego w powiecie gryfickim jest wspierany poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne i terapeutyczne zarówno na poziomie szkolnym, jak i instytucjonalnym. Powiat dysponuje strukturami wsparcia kryzysowego, poradnictwem specjalistycznym oraz dostępem do opieki psychiatrycznej, a także realizuje nowoczesne projekty skierowane do młodzieży i rodzin w potrzebie. W 2024 roku w Powiecie

zainaugurowano projekt „Otwórz się na pomoc", którego celem jest wsparcie młodzieży w radzeniu sobie z trudnościami emocjonalnymi i dbanie o zdrowie psychiczne. Projekt obejmuje szkoły średnie i placówki edukacyjne, udostępniając interaktywne materiały edukacyjne w formie filmów i gier poruszających takie tematy jak uzależnienia, przemoc, emocje i zdrowe odżywianie. Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne zapewnia Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach, w ramach którego funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, terapeutyczne, prawne), a także koordynuje działania wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji. Na terenie Powiatu działa Oddział Dzienny Psychiatryczny w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gryficach, dostępny dla osób potrzebujących opieki psychiatrycznej i leczenia ambulatoryjnego. Wsparcie oferuje także Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Gryficach poprzez dbanie o osiągnięcie przez osoby przewlekle psychicznie chore i z niepełnosprawnością intelektualną umiejętności jak najbardziej samodzielnego pełnienia ról życiowych i społecznych. Ważnym elementem działalności Ośrodka jest integracja osób z niepełnosprawnością ze społecznością lokalną. W stosunku do osób z zaburzeniami psychicznymi, Ośrodek świadczy usługi dostosowane do szczególnych potrzeb tych osób, wynikające z rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, a także pracę socjalną, pomoc psychologiczną, terapię ruchową i terapię zajęciową. Prowadzenie Powiatowego Ośrodka Wsparcia jest finansowane w całości z dotacji celowej Wojewody.

UZALEŻNIENIA

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec jego rozprzestrzenianiu się. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia, natomiast trzeci wskaźnik choroby stanowią zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny[12].

Napoje alkoholowe są bezsprzecznie najbardziej dostępną substancją psychoaktywną w każdej grupie wiekowej. Według Raportu opracowanego przez Krajowe Centrum

[12] Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.

Przeciwdziałania Uzależnieniom, od 2007 roku spożycie alkoholu na 1 mieszkańca w ciągu roku przekracza 9 litrów - w 2022 roku wyniosło ono 9,37 litrów, co jest wartością najniższą na przestrzeni ostatnich 5 analizowanych lat[13]. Problem spożywania alkoholu dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn, jednak to właśnie mężczyźni stanowią grupę szczególnie narażoną na częstsze sięganie po tego typu substancje - spożywają oni alkohol niemal trzykrotnie częściej niż kobiety, tj. przez średnio 106 dni, podczas gdy kobiety piją alkohol średnio przez 37 dni w ciągu roku. Taka różnica może być związana nie tylko z czynnikami społecznymi i kulturowymi, ale także z odmiennymi preferencjami - mężczyźni częściej wybierają piwo, podczas gdy kobiety chętniej sięgają po wino[14].

Niepokojącym zjawiskiem jest również znaczne spożycie alkoholu wśród młodzieży, co może prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych w przyszłości. Według wyników ostatniej edycji europejskiego badania ESPAD (ang. *European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs)* z 2024 roku, prowadzonego na reprezentatywnej grupie młodzieży szkolnej w wieku 15-16 lat, odsetek uczniów w Polsce, którzy pili alkohol w ciągu ostatnich 30 dni, wyniósł 39,1%. W porównaniu z poprzednią edycją badań ESPAD, wartość ta uległa spadkowi o 7,5 pp[15].

Poniżej przedstawione zostały miejsca na terenie Powiatu, gdzie mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu uzależnienia:

- Punkty Konsultacyjne,
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Placówki ochrony zdrowia,
- Samopomocowe grupy wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin,
- Komenda Powiatowa Policji.

W 2024 roku alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia znalazł się na czwarty miejscu w Gminie Trzebiatów, piątym miejscu w gminie Gryfice i Rewal, na siódmym miejscu w Gminie Karnice i na dziewiątym miejscu w gminie Płoty.

[13] Szmidt J., i in., Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023
[14] Szmidt J., i in., Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023
[15] Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną – Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 r., Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2024

W 2024 roku z powodu alkoholizmu z pomocy i wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej korzystało łącznie 167 rodzin, w tym najwięcej z gminy Gryfice (103 rodziny), z kolei najmniej z gminy Karnice (7) i Płoty (7). W latach 2022-2024 liczba rodzin, którym udzielono pomocy z omawianego powodu łącznie we wszystkich gminach należących do powiatu gryfickiego ulegała wahaniom, a najwyższą wartość przyjęła w 2024 roku.

Tabela 36. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej z powodu alkoholizmu w gminach należących do powiatu gryfickiego na przestrzeni lat 2022- 2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	12	9	9
Gryfice	86	97	103
Karnice	1	1	7
Płoty	9	4	7
Rewal	1	4	16
Trzebiatów	48	34	25
Powiat gryficki	**157**	**149**	**167**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają również działania podejmowane przez Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dane dotyczące realizowanych zadań zawarte są w corocznym Sprawozdaniu z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Z uzyskanych danych wynika, że na terenie powiatu gryfickiego w omawianych latach członkowie Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzili rozmowy m.in. z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz członkami ich rodzin. W 2024 roku na pierwszym miejscu pod względem liczby przeprowadzonych rozmów z osobami uzależnionymi znalazła się gmina Trzebiatów, gdzie członkowie Komisji podjęli rozmowy z 61 uzależnionymi mieszkańcami oraz 52 członkami rodzin osób uzależnionych [16] . Szczegółowe dane z tego zakresu przedstawia kolejna tabela.

[16] Gmina Gryfice nie była brana pod uwagę w zestawieniu z uwagi na brak danych za 2024 rok

Tabela 37. Działania Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminach należących do powiatu gryfickiego wobec osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin w latach 2022-2024

gmina	podejmowane działania	2022	2023	2024
Brojce	liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**b.d**	**b.d**	**7**
	liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**b.d**	**b.d**	**17**
Gryfice	liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**23**	**25**	**29**
	liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**8**	**13**	**4**
Karnice	liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**b.d.**	**8**	**5**
	liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**b.d.**	**3**	**2**
Płoty	liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**b.d.**	**b.d.**	**b.d.**
	liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**b.d.**	**b.d.**	**b.d.**
Rewal	liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**b.d.**	**2**	**1**
	liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**b.d.**	**1**	**0**
Trzebiatów	liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**b.d.**	**66**	**61**
	liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	**b.d.**	**81**	**52**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

Na terenie powiatu gryfickiego w 2024 roku łącznie funkcjonowało 5 Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych, w tym po jednym w gminach: Brojce, Gryfice, Karnice, Rewal i Trzebiatów. Punkty te oferują mieszkańcom bezpłatną pomoc psychologiczną, prawną i terapeutyczną.

W zakresie działań Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych znajduje się także obszar profilaktyki zachowań ryzykownych. W 2024 roku na terenie gmin powiatu gryfickiego zostały poprowadzone liczne działania opisane poniżej.

W gminie Trzebiatów zrealizowano programy rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE i IPiN. Należał do nich „Program Unplugged" i wzięło w nim udział łącznie 30 uczniów. Ponadto przeprowadzono programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej, wychodzące poza zakres rekomendacji, tj. programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej, takie

jak „Energetyki-szkody dla zdrowia, odpowiedzialność prawna, depresja, odmawiam, fanatyczne możliwości, cukierki" przy udziale 800 uczniów i 3 nauczycieli/wychowawców. Ponadto prowadzone były również inne działania profilaktyczne, takie jak: jednorazowe prelekcje/pogadanki, festyny i inne imprezy plenerowe, imprezy sportowe oraz konkursy, w których łącznie wzięło udział 5400 uczestników.

W gminie Rewal nie zrealizowano programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE i IPiN. Przeprowadzono natomiast programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej, wychodzące poza zakres rekomendacji, tj. programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej, taki jak „Dorastam, zmieniam się", w którym wzięło udział 60 uczniów i 3 nauczycieli. Ponadto zrealizowano program z obszaru profilaktyki selektywnej dla dzieci, młodzieży i młodych dorosłych z grup ryzyka „Mądre Głowy", w którym wzięło udział 42 uczniów oraz 2 nauczycieli. W Gminie organizowany był również Program z obszaru profilaktyki wskazującej dla dzieci, młodzieży i młodych dorosłych (w tym programy dla młodzieży eksperymentującej z substancjami psychoaktywnymi, w tym z alkoholem – „Dobry Temat", którego uczestnikami było 82 uczniów i 2 wychowawców. Jednocześnie prowadzono działania nie będące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi, w tym m.in.: jednorazowe prelekcje i pogadanki, spektakle, festyny i inne imprezy plenerowe oraz konkursy, w których łącznie wzięło udział 6 854 uczestników.

W gminie Gryfice w 2024 roku zrealizowano programy rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE i IPiN. Należał do nich „Program Unplugged" i wzięło w nim udział łącznie 270 uczniów, 15 nauczycieli oraz 57 rodziców, ale także program „Poruszające bajki o emocjach", w którym wzięło udział 193 uczniów oraz 16 rodziców. Ponadto przeprowadzono programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej, wychodzące poza zakres rekomendacji, tj. programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej, taki jak warsztaty terapeutyczne oraz zajęcia z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych w świetlicach wiejskich przy udziale 139 uczniów i 3 nauczycieli/wychowawców. Ponadto prowadzone były również inne działania profilaktyczne, takie jak: jednorazowe prelekcje/pogadanki, festyny i inne imprezy plenerowe, imprezy sportowe oraz konkursy, w których łącznie wzięło udział 130 uczestników.

W gminie Karnice nie zrealizowano programów *r*ekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE i IPiN. Przeprowadzono natomiast programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej wykraczające poza katalog działań rekomendowanych, w tym program *Zachowaj trzeźwy umysł,* w którym uczestniczyło łącznie 160 uczniów, 2 nauczycieli i 80 rodziców. Prowadzono również inne działania typu spektakle i imprezy sportowe, w których łącznie wzięło udział 186 uczestników.

W gminie Brojce nie zrealizowano programów *r*ekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE i IPiN ani programów z obszaru profilaktyki uniwersalnej wykraczających poza katalog działań rekomendowanych. Prowadzono natomiast inne działania nie będące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi, typu jednorazowe prelekcje i pogadanki, spektakle oraz festyny i inne imprezy plenerowe, w których łącznie wzięło udział 650 uczestników.

Rynek napojów alkoholowych

Kolejna tabela przedstawia liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminach należących do powiatu gryfickiego w latach 2022-2024. W 2024 roku na terenie Powiatu największa, łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych znajdowała się w gminie Rewal – 289 punktów, natomiast najmniejsza na terenie gminy Brojce – 8 punktów.

Tabela 38. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminach należących do powiatu gryfickiego na przestrzeni lat 2022-2024

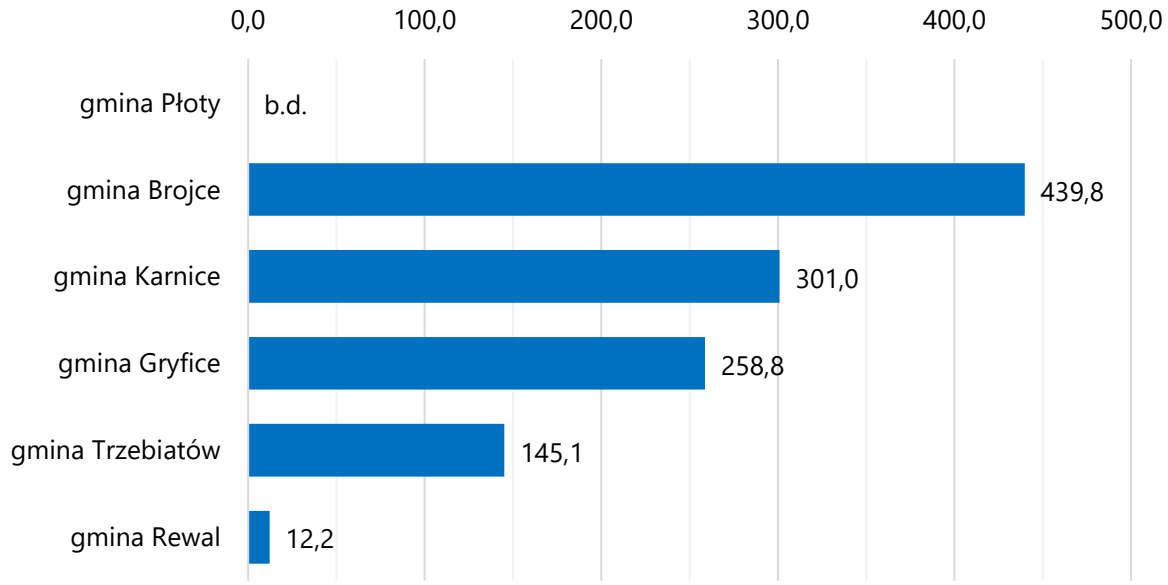
gmina	liczba punktów	2022	2023	2024
Brojce	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	b.d	b.d.	8
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	b.d	b.d.	0
	łącznie	0	0	8
Gryfice	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	72	53	65
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	14	6	17
	łącznie	86	59	82
Karnice	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	b.d	b.d.	10
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	b.d	b.d.	2
	łącznie	0	0	12
Płoty	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	b.d	b.d	b.d
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	b.d	b.d	b.d
	łącznie	b.d	b.d	b.d
Rewal	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	b.d	64	55
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	b.d	247	234
	łącznie	b.d.	311	289
Trzebiatów	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	b.d	131	45
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	b.d.	121	55
	łącznie	b.d	252	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

Ostatnią analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w poszczególnych gminach powiatu gryfickiego. Dane przedstawione na wykresie ukazują istotne zróżnicowanie pomiędzy gminami powiatu gryfickiego pod względem liczby dorosłych mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Wskaźnik ten może być pośrednim miernikiem dostępności alkoholu w lokalnych społecznościach — im mniejsza liczba mieszkańców na jeden punkt, tym większa dostępność sprzedaży alkoholu.

Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w gminie Brojce (439,8 mieszkańców na punkt), co może świadczyć o relatywnie ograniczonej liczbie punktów sprzedaży w stosunku do liczby ludności. Nieco niższe wartości występują w gminie Karnice (301,0) oraz w gminie Gryfice (258,8), gdzie dostępność punktów sprzedaży alkoholu jest wyraźnie większa niż w Brojcach, ale nadal umiarkowana. Z kolei gmina Trzebiatów (145,1) charakteryzuje się znacznie niższą liczbą mieszkańców na punkt sprzedaży, co oznacza większą koncentrację placówek oferujących alkohol w przestrzeni publicznej. Najniższą wartość odnotowano w gminie Rewal (12,2) — jest to wynik skrajnie niski, wskazujący na bardzo dużą liczbę punktów sprzedaży w stosunku do liczby mieszkańców. Należy jednak uwzględnić specyfikę tej gminy jako silnie turystycznej, gdzie oferta gastronomiczno-rozrywkowa jest dostosowana głównie do sezonowego napływu turystów, a nie do stałej populacji. W przypadku gminy Płoty brak danych („b.d.”), co uniemożliwia bezpośrednie porównanie.

Wykres 33. Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminach powiatu gryfickiego w 2024 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok oraz BDL GUS.

PRZEMOC DOMOWA

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy domowej według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej mówi, że: *„przemoc domową należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.*

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminach powiatu gryfickiego zajmują się Zespoły Interdyscyplinarne. W skład Zespołu wchodzą przedstawiciele m.in.:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych.

Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie powiatu gryfickiego mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wparcie w przypadku doświadczania przemocy domowej, wśród nich są m.in.:

- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Punkty Informacyjno-Konsultacyjne,
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- placówki ochrony zdrowia,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Zespoły Interdyscyplinarne,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach.

W 2024 roku przemoc domowa jako powód udzielania pomocy i wsparcia znalazła się na dwunastym miejscu w gminie Gryfice i na czternastym w gminie Trzebiatów. W przypadku pozostałych gmin nie odnotowano wówczas żadnej rodziny korzystającej ze wsparcia z tego tytułu.

W 2024 roku z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie powiatu gryfickiego z powodu przemocy domowej skorzystało łącznie 25 rodzin, w 2023 roku - 15 rodzin, natomiast w 2022 roku - 10 rodzin. Na przestrzeni analizowanych lat w gminach Karnice, Płoty i Rewal nie odnotowano żadnej rodziny korzystającej z pomocy OPS z tego powodu. Należy jednak zaznaczyć, że skala zjawiska przemocy w Powiecie może być zdecydowanie wyższa niż świadczą o tym statystyki.

Tabela 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy domowej w gminach należących do powiatu gryfickiego w latach 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	1	1	-
Gryfice	8	12	23
Karnice	-	-	-
Płoty	-	-	-
Rewal	-	-	-
Trzebiatów	1	2	2
Powiat gryficki	**10**	**15**	**25**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty" w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty" następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A" w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy domowej.

GMINA BROJCE

W 2024 roku w Gminie funkcjonowały 42 grupy diagnostyczno-pomocowe, które odbyły 7 spotkań. W omawianym roku wszczęto 29 procedur poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A". W roku 2024 działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty" objęto 105 osób z Gminy Brojce.

GMINA KARNICE

W 2024 w Gminie funkcjonowało 18 grup diagnostyczno-pomocowych. W tym samym roku wszczęto 13 procedur „Niebieskie Karty". Łączna liczba osób w rodzinach doświadczających przemocy, objętych w analizowanym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty" wynosiła 21: w tym: 7 kobiet, 4 mężczyzn i 10 dzieci.

GMINA GRYFICE

W 2024 roku 96 grup diagnostyczno-pomocowych, które funkcjonowały na terenie Gminy odbyły 256 spotkań. W omawianym roku uzupełniono 19 formularzy „Niebieska Karta - A". Łączna liczba osób w rodzinach objętych w analizowanym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty" z uwagi na doświadczanie przemocy wynosiła 296 w tym 100 kobiet, 90 mężczyzn oraz 106 dzieci.

GMINA REWAL

W 2024 roku na terenie Gminy funkcjonowało 8 grup diagnostyczno-pomocowych, które odbyły 27 spotkań. W przedmiotowym roku uruchomiono 1 procedurę „Niebieskie Karty". Łączna liczba osób w rodzinach objętych w analizowanym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty" z uwagi na doświadczanie przemocy wynosiła 8, w tym 7 kobiet i 1 dziecko.

GMINA TRZEBIATÓW

W 2024 roku na terenie Gminy funkcjonowały 44 grupy diagnostyczno-pomocowe, które odbyły 150 spotkań. W tym samym roku wszczęto 200 procedur poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A". Łączna liczba osób w rodzinach objętych w analizowanym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta" z uwagi na doświadczanie przemocy wynosiła 62, w tym: 23 kobiety, 2 mężczyzn i 37 dzieci.

GMINA PŁOTY

W 2024 roku na terenie Gminy funkcjonowały 33 grupy diagnostyczno-pomocowe, które zrealizowały łącznie 135 spotkań. W tym samym roku wszczęto 33 procedury poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A".

Polityka antyprzemocowa na poziomie powiatu gryfickiego jest regulowana m.in. za sprawą Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy dla Powiatu Gryfickiego na lata 2025-2030. Wdrażany jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach i inne instytucje współpracujące zgodnie z wytycznymi zawartymi w uchwale oraz w powiatowych dokumentach wykonawczych. W tym z administracją rządową, samorządową, lokalnym wymiarem sprawiedliwości, służbą zdrowia, placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi na rzecz przeciwdziałania przemocy. Celem Programu jest stworzenie skutecznego i kompleksowego systemu wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, zarówno osób stosujących, jak i doznających przemocy oraz zapobieganie zjawisku przemocy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach współpracuje z Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą Rejonową i Sądem Rejonowym w sprawach dotyczących przemocy domowej. Ma także stały kontakt z członkami Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej działających na terenie Powiatu Gryfickiego. Osoby potrzebujące wsparcia korzystały z usług specjalistów, w tym psychologa, terapeuty uzależnień, terapeuty dla osób dotkniętych przemocą domową oraz radcy prawnego. W środowisku dotkniętym przemocą jest monitorowana sytuacja rodziny we współpracy z odpowiednimi służbami/ instytucjami lokalnymi.

W 2024 roku PCPR zapewniało poradnictwo specjalistyczne, m.in.: poradnictwo prawne, psychologiczne, terapeutyczne. Celem oddziaływań było ułatwienie odzyskania równowagi wewnętrznej osób doświadczających przemocy domowej lub znajdujących się w kryzysie oraz wsparcie w rozwiązywaniu problemów. Powyższa pomoc udzielana była także dla osób stosujących przemoc, którym założono „Niebieską Kartę" i którzy kierowani byli przez Zespoły Interdyscyplinarne z terenu Powiatu Gryfickiego. Dodatkowo w roku szkolnym 2023/2024 w szkołach prowadzonych przez Powiat Gryficki oraz w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej prowadzono zajęcia profilaktyczno-wychowawcze, które wynikały z konkretnych potrzeb i bieżącej analizy sytuacji. Szczególnie intensywnie przebiegała współpraca z pedagogami szkolnymi, którzy w trosce o bezpieczeństwo oraz wychowanie utrzymywali regularny kontakt z Punktem Interwencji Kryzysowej w zakresie zapewnienia pomocy specjalistycznej dzieciom i młodzieży w sytuacjach kryzysowych oraz zwracali się o przeprowadzenie spotkań profilaktycznych na terenie szkół, z zakresu przemocy w rodzinie oraz innych zagrożeń.

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Powiatu w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny.

Na poziomie gmin głównymi jednostkami organizacyjnymi zajmującymi się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny są Ośrodki Pomocy Społecznej, które służą pomocą rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzą działania zmierzające do godności człowieka.

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W 2024 roku z omawianych świadczeń w całym Powiecie skorzystało łącznie 487 osób. W stosunku do 2022 roku oznacza to spadek o 16,2%. Najwięcej osób objętych wsparciem zamieszkiwało gminę Gryfice (42,7% wszystkich świadczeniobiorców). Warto zwrócić uwagę na to, że w porównaniu do 2022 roku liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego we wszystkich gminach uległa zmniejszeniu. Szczegółowe dane z tego zakresu prezentuje kolejna tabela.

Tabela 40. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2022-2024 z podziałem na poszczególne gminy należące do powiatu gryfickiego

gmina	2022	2023	2024
Brojce	42	35	31
Gryfice	243	220	208
Karnice	35	32	32
Płoty	100	88	87
Rewal	16	10	9
Trzebiatów	145	124	120
Powiat gryficki	**581**	**509**	**487**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ulegała niewielkim wahaniom w gminach powiatu gryfickiego. Łączna liczba świadczeniobiorców w ciągu omawianych lat zmniejszyła się ze 187 w 2022 roku do 150 w 2024 roku, czyli o 19,8%. Rozpatrując liczbę rodzin, którym udzielona została pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego z podziałem na poszczególne gminy można stwierdzić, że największy spadek nastąpił w gminie Płoty, gdzie liczba rodzin zmniejszyła się z 34 do 9 oraz w gminie Trzebiatów, gdzie spadek nastąpił z 27 rodzin do 19. Wyjątek stanowi gmina Brojce, gdzie odnotowano wzrost o 40%.

W 2024 roku z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego pomoc z Ośrodków Pomocy Społecznej otrzymało łącznie 150 rodzin zamieszkujących powiat gryficki. Należy zauważyć, iż w żadnej z gmin bezradność opiekuńczo-wychowawcza nie była jednym z głównych powodów korzystania ze wsparcia OPS - w gminach Gryfice, Trzebiatów i Brojce znajdowała się na szóstym miejscu, a w gminie Karnice i Płoty na ósmym.

Tabela 41. Rodziny, którym zostało udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego we wszystkich gminach należących do powiatu gryfickiego w latach 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	10	10	14
Gryfice	109	116	103
Karnice	6	4	5
Płoty	34	23	9
Rewal	1	1	-
Trzebiatów	27	24	19
Powiat gryficki	**187**	**178**	**150**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024.

Ośrodki Pomocy Społecznej realizują zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym czy ekonomicznym.

W 2024 roku na terenie całego powiatu gryfickiego pracowało 7 asystentów rodziny, w tym po 2 w gminie Brojce i Gryfice i po jednym w pozostałych gminach z wyjątkiem gminy Płoty, gdzie nie pracował żaden asystent rodziny. W omawianym roku asystenci objęli wsparciem łącznie 66 rodzin z terenu Powiatu, w tym najwięcej, bo 30 rodzin z gminy Gryfice.

Tabela 42. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem w poszczególnych gminach powiatu gryfickiego na przestrzeni lat 2022-2024

gmina	2022		2023		2024	
	liczba asystentów rodziny	liczba rodzin	liczba asystentów rodziny	liczba rodzin	liczba asystentów rodziny	liczba rodzin
Brojce	3	12	2	12	2	12
Gryfice	2	21	2	27	2	30
Karnice	1	5	1	5	1	10
Płoty	1	16	0	0	0	0
Rewal	1	1	1	1	1	1
Trzebiatów	1	10	1	11	1	13
Powiat gryficki	**9**	**65**	**7**	**56**	**7**	**66**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Rodziny z terenu powiatu gryfickiego mogą uzyskać specjalistyczną pomoc psychologiczną w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gryficach, w której funkcjonuje Punkt Pomocy Psychologicznej. W ramach działalności Poradni prowadzone są działania z zakresu:

- diagnozy i terapia psychologiczna dzieci i młodzieży,
- wsparcia dla rodziców oraz nauczycieli w zakresie trudności wychowawczych,
- pomocy w problemach emocjonalnych, adaptacyjnych i rozwojowych młodych osób,
- prowadzenia terapii logopedycznej oraz doradztwa edukacyjno-zawodowego,
- organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dla dzieci ze specjalnymi potrzebami,
- udzielania wsparcia psychologicznego w sytuacjach kryzysowych.

Zorganizowaną działalność w celach zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży prowadzą wszystkie gminy na terenie powiatu gryfickiego. Na ich obszarze działają świetlice wiejskie oferujące działalność edukacyjną i wychowawczą.

Na terenie powiatu gryfickiego działają świetlice środowiskowe, które pełnią ważną funkcję miejsc spotkań, integracji i aktywizacji lokalnych społeczności. Są to nowoczesne obiekty przystosowane do organizowania różnorodnych zajęć dla dzieci, młodzieży, seniorów oraz całych rodzin. Przykładowe świetlice i ich funkcje:

- W Kłodkowie działa Środowiskowe Ognisko Wychowawcze prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, skupiające się na wsparciu wychowawczym i rekreacyjnym dzieci i młodzieży.
- Świetlica Środowiskowa przy Szkole Podstawowej w Trzygłowie.
- Świetlica Środowiskowa przy Szkole Podstawowej nr 3 w Gryficach.
- Świetlica Środowiskowa przy Szkole Podstawowej nr 4 w Gryficach.
- Nowo otwarta świetlica wiejska w Słudwi to nowoczesny obiekt z zapleczem kuchennym i pomieszczeniami socjalnymi, który służy integracji mieszkańców przez organizację wydarzeń kulturalnych, warsztatów i zajęć animacyjnych.
- W Przybiernówku również otwarto nową świetlicę wiejską, pełniącą podobne funkcje społeczne i kulturalne, wspierającą lokalną społeczność i jej aktywność.

PROBLEMY ZWIĄZANE Z ZAPEWNIENIEM OPIEKI DZIECIOM POZBAWIONYM OPIEKI RODZICÓW

Podstawowym celem działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest udzielanie pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym: dzieciom, rodzinom, osobom starszym, chorym i z niepełnosprawnością, a także zabezpieczenie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców. Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) system pieczy zastępczej to *zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców*. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Może być także ustanowiona dla dziecka niedostosowanego społecznie. Rodzina zastępcza w wypełnianiu swoich funkcji kieruje się dobrem przyjętego dziecka i poszanowaniem jego praw.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ,,z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3 letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza, prowadzący rodzinny dom dziecka lub pełniący funkcję dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, starosta zawiera, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej". Umowy zawiera się w ramach limitu na dany rok kalendarzowy, określonego w 3-letnim powiatowym programie dotyczącym rozwoju pieczy zastępczej.

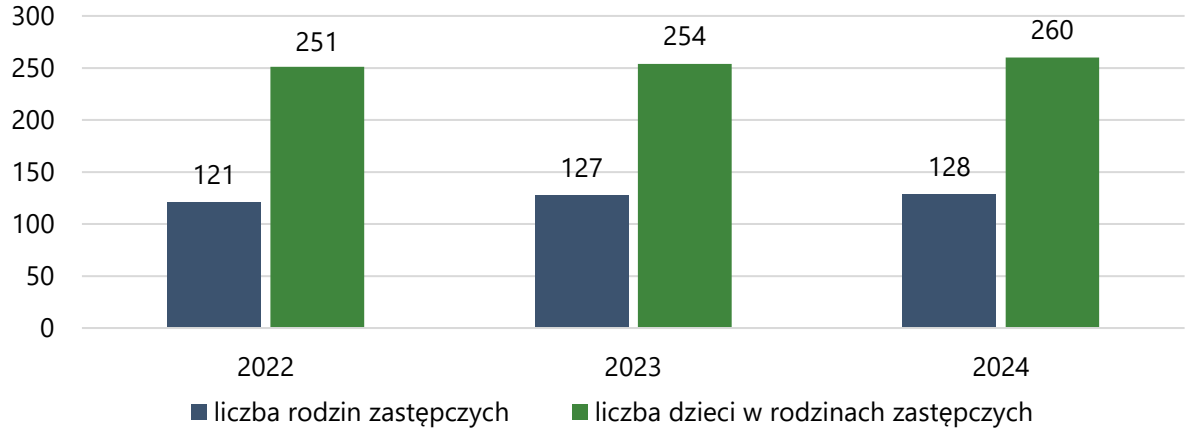
Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gryfickim na lata 2024-2026 został przyjęty Uchwałą Nr LVII/420/2024 Rady Powiatu Gryfickiego. Jego celem jest systematyczne i kompleksowe wspieranie rozwoju systemu pieczy zastępczej na rzecz dzieci, które nie mogą być wychowywane w swoim środowisku rodzinnym. Cele operacyjne Programu:

- Rozwój i wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczenie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- Wspieranie rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych.
- Zapewnienie właściwej opieki, wychowania i warunków rozwojowych dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej.
- Przygotowanie dzieci do umieszczenia w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka poprzez kompletowanie odpowiedniej dokumentacji.
- Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych, także na terenie innych powiatów.
- Wspieranie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.
- Organizowanie szkoleń i wsparcia dla rodzin zastępczych, kandydatów na rodziny zastępcze oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych.
- Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, kuratorami sądowymi, policją, szkołami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

W 2024 roku w Powiecie Gryfickim funkcjonowało 128 rodzin zastępczych (podczas gdy w 2023 roku było ich 127), w tym: rodzinne domy dziecka, zawodowe rodziny zastępcze, rodziny niezawodowe oraz rodziny spokrewnione, w których umieszczonych było łącznie 260 dzieci (podczas gdy w 2023 roku było ich 127). W 2024 roku w Powiecie funkcjonowały także zawodowe formy rodzinnej pieczy zastępczej: 7 Rodzinnych Domów Dziecka, 3 zawodowe rodziny zastępcze. W zawodowych rodzinnych formach pieczy zastępczej w ciągu 2024 roku przebywało 98 dzieci (podczas gdy w 2023 roku było ich 92), w tym: w Rodzinnych Domach Dziecka - 81, a w rodzinach zawodowych - 17.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat odnotowano wzrost liczby rodzin zastępczych oraz liczby dzieci w nich przebywających, co szczegółowo obrazuje kolejny wykres.

Wykres 34. Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach za 2022, 2023 i 2024 rok.

Wszystkie rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka funkcjonujące na terenie Powiatu Gryfickiego są monitorowane przez PCPR oraz objęte są pomocą i wsparciem pracowników Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej - mają wyznaczonego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub innego pracownika ORPZ (pedagoga/ specjalistę pracy z rodziną), który wypełnia zadania koordynatora, zaś rodziny, w których przebywają wyłącznie osoby pełnoletnie uczące się podlegają bezpośrednio pod Kierownika Zespołu. Ponadto rodziny objęte są pomocą i wsparciem psychologa, w tym w miejscu ich zamieszkania, w miarę ich potrzeb (wsparcie doraźne lub regularne). Rodziny mogą także korzystać z innego wsparcia specjalistycznego oferowanego przez PCPR (prawnik, terapeuci, psycholodzy). W 2024 roku wszystkie rodziny zastępcze zawodowe oraz rodzinne domy dziecka miały wyznaczonych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto wszystkie inne rodziny zastępcze, które złożyły wniosek o koordynatora RPZ, otrzymały w/w wsparcie i wyznaczono dla nich koordynatora. W 2024 roku w PCPR zatrudnionych było 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

W przypadku wyczerpania możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej lub braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej jest kierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego lub rodzinnego.

Na terenie powiatu gryfickiego działają dwie główne placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące w formie Domów dla Dzieci. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom dla Dzieci zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej, oferując wsparcie wychowawcze, terapeutyczne oraz pomoc w różnych sferach rozwojowych. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom dla Dzieci Nr 2 oferuje podobne wsparcie jak Dom dla Dzieci, również skoncentrowane na opiece i rehabilitacji dzieci pozbawionych własnej rodziny. Obie placówki działają pod nadzorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i są kluczowymi instytucjami systemu opieki zastępczej w powiecie gryfickim, zapewniając dzieciom stabilne warunki do rozwoju i terapii socjalnej.

W 2024 roku PCPR prowadziło 2 mieszkania treningowe przeznaczone dla łącznie 6 osób usamodzielnianych, które opuściły pieczę zastępczą (rodzinną lub instytucjonalną), usytuowane w Trzebiatowie. Do korzystania z pobytu w mieszkaniu chronionym uprawnione były osoby, które ukończyły 18 lat i realizowały indywidualny program usamodzielnienia, a także spełniały następujące warunki: nie miały możliwości powrotu do środowiska naturalnego, kontynuowały naukę, oczekiwały na przyznanie mieszkania z zasobów gminy, wymagały wsparcia i pomocy w podjęciu samodzielnego życia. W 2024 roku z mieszkań chronionych skorzystało 6 osób, których funkcjonowanie wspierane było przez pracowników socjalnych, psychologa i terapeuty PCPR.

Od dnia 1 kwietnia 2016 roku rodzinom zastępczym na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18 roku życia przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości 800 zł miesięcznie (do 1 stycznia 2024 roku wynosił on 500 zł miesięcznie), który w całości finansowany jest z dotacji celowej z budżetu państwa. Od 2022 roku w Powiecie Gryfickim rodziny zastępcze mogą składać wnioski o ten dodatek w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Dodatek przysługuje na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do ukończenia 18 roku życia, a w niektórych przypadkach nawet do 25 roku życia, jeżeli dziecko kontynuuje naukę.

STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej. Należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie - na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej - jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem społeczności lokalnej.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji osób starszych.

Łączna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia pomocy społecznej we wszystkich gminach powiatu Gryfickiego kształtowała się w 2024 roku na poziomie 668. Na przestrzeni omawianych lat dostrzegalny jest wzrost łącznej liczby wypłaconych świadczeń w tym zakresie, który w 2024 roku względem roku 2022 ukształtował się na poziomie 41,5%.

Tabela 43. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w gminach powiatu gryfickiego w latach 2022-2024 (według liczby wypłaconych świadczeń)

gmina	2022	2023	2024
Brojce	32	30	30
Gryfice	206	210	217
Karnice	18	20	20
Płoty	65	66	59
Rewal	24	28	34
Trzebiatów	127	121	128
Powiat Gryficki	**472**	**475**	**668**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Jedną z form wsparcia osób starszych jest Korpus Wsparcia Seniorów, tj. forma usług społecznych adresowana do osób powyżej 65. roku życia, które ze względu na wiek, stan zdrowia lub samotność potrzebują wsparcia w codziennym życiu. Program zakłada m.in. świadczenie usług opiekuńczych i towarzyszących, pomoc w zakupach, załatwianiu spraw urzędowych, czy utrzymaniu kontaktów społecznych. W ramach programu możliwe jest także wyposażenie seniorów w tzw. opaski bezpieczeństwa, które pozwalają na szybkie wezwanie pomocy w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia. Jest to usługa realizowana w czterech gminach na terenie powiatu gryfickiego.

- Gmina Gryfice — gdzie seniorzy otrzymali opaski bezpieczeństwa SiDLY, które umożliwiają szybkie wezwanie pomocy w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia.
- Gmina Trzebiatów — otrzymała dofinansowanie w wysokości 93 682 zł na świadczenie sąsiedzkich usług opiekuńczych, które obejmują pomoc w codziennych czynnościach dla seniorów, jak przygotowanie posiłku, pomoc przy zakupach czy sprzątaniu.
- Gmina Karnice — z dofinansowaniem 20 709 zł, realizuje podobne usługi wsparcia sąsiedzkiego wobec seniorów.
- Gmina Rewal — dofinansowanie w wysokości 10 700 zł na program wsparcia seniorów, również obejmujący opiekę sąsiedzką i tzw. opiekę na odległość, czyli korzystanie z technologii monitorujących bezpieczeństwo i zdrowie seniorów.

Na terenie powiatu gryfickiego w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniora” w roku 2024 opieką zostało objętych około 30 seniorów, w tym 20 osób, które korzystały już z opasek bezpieczeństwa zakupionych w latach poprzednich oraz dodatkowo 10 nowych osób, które zostały zrekrutowane do programu w trakcie roku.

W powiecie gryfickim funkcjonuje Zachodniopomorska Karta Seniora. Osoby po 60. roku życia zamieszkałe na terenie Powiatu mogą złożyć wniosek o jej wydanie w lokalnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Karta ta uprawnia do korzystania z różnych zniżek w punktach handlowo-usługowych na terenie województwa zachodniopomorskiego, obejmujących kulturę, rekreację, usługi, zdrowie, turystykę i inne obszary.

Dodatkowo w Gryficach dostępna jest również Ogólnopolska Karta Seniora, która oferuje zniżki i uprawnienia na terenie całej Polski, także dla mieszkańców powiatu gryfickiego.

W Powiecie Gryfickim działają kluby seniora, w tym m.in.:

- Klub Seniora przy Gryfickim Domu Kultury, oferujący różnorodne zajęcia rekreacyjne, edukacyjne i integracyjne dla osób starszych.
- Klub Senior+ funkcjonujący także w gminach Powiatu (Trzebiatów, Karnice), realizujący programy aktywizujące seniorów, promujące zdrowy styl życia oraz integrację społeczną.
- Na terenie Powiatu Gryfickiego działa Gryficki Uniwersytet Trzeciego Wieku (GUTW).

Uniwersytety Trzeciego Wieku, czyli uczelnie dla osób starszych powstały na gruncie idei *lifelong learning*, czyli uczenia się przez całe życie. Głównym celem powstawania UTW przy uczelniach wyższych i gminach jest ogólne kształcenie seniorów, a tematyka oferowanych zajęć jest różnorodna i zależy od specyfiki podmiotu prowadzącego oraz lokalnych potrzeb. W ramach wykładów, lektoratów językowych, warsztatów, a także wycieczek seniorom umożliwia się wieloaspektowy rozwój w szybko zmieniającym się otoczeniu. Ponadto uczestnicy zajęć zdobywają nowe, praktyczne umiejętności, które mają za zadanie ułatwić im codzienne funkcjonowanie w społeczności, a także są niezbędne do wykonywania pracy zawodowej. Gryficki Uniwersytet Trzeciego Wieku (GUTW) prowadzi szeroką działalność na rzecz aktywizacji osób starszych, w tym:

- organizuje cykliczne wykłady, spotkania i konferencje edukacyjne dotyczące zdrowia, kultury, nauki i innych dziedzin;
- prowadzi zajęcia ruchowe, takie jak gimnastyka i taniec, wspierając kondycję fizyczną seniorów;
- realizuje warsztaty artystyczne i kulturalne, umożliwiając rozwijanie pasji i kreatywności;

- inicjuje działania integracyjne i społeczne, pomagając seniorom budować relacje i przeciwdziałać samotności;
- współpracuje z lokalnymi instytucjami, m.in. domem kultury, biblioteką i placówkami zdrowotnymi.

Osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, przysługuje prawo do opieki w Domu Pomocy Społecznej (DPS). Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70,0% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonkowie, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina.

Liczbę osób przebywających w nich w analizowanym okresie oraz przeznaczone na to środki prezentuje poniższa tabela. W latach 2022-2024 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS poniosły odpłatność gminy z terenu powiatu gryfickiego wzrosła o 16 osób. W 2024 roku gmina Gryfice ponosiła odpłatność za największą liczbę osób przebywających w Domu pomocy społecznej (97), natomiast gmina Rewal poniosła odpłatność za najmniejszą liczbę osób - 8. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 44. Liczba osób, za których pobyt w Domu Pomocy Społecznej poszczególne gminy powiatu gryfickiego poniosły odpłatność na przestrzeni lat 2022-2024

gmina	2022	2023	2024
Brojce	8	10	11
Gryfice	92	97	97
Karnice	7	10	12
Płoty	31	35	33
Rewal	6	9	8
Trzebiatów	59	57	58
Powiat Gryficki	**203**	**218**	**219**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024.

Na terenie powiatu gryfickiego funkcjonują 2 placówki, które świadczą pomoc osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu niepełnosprawności, wieku lub choroby. Zlokalizowane są w Gryficach, ale obsługują mieszkańców całego Powiatu. Są to:

- Dom Pomocy Społecznej przy w Gryficach – placówka świadczy całodobową opiekę osobom przewlekle chorym somatycznie.

- Dom Pomocy Społecznej w Jarominie – obsługuje osoby z niepełnosprawnością intelektualną oraz przewlekle chore wymagające wsparcia.

Stanowią one podstawę instytucjonalnej pomocy społecznej skierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych w powiecie gryfickim.

W marcu 2024 roku gmina Gryfice uruchomiła działalność Dziennego Domu Seniora. Placówka przeznaczona jest dla kobiet i mężczyzn z gminy Gryfice, nieaktywnych zawodowo w wieku 60 lat i więcej, którzy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, w tym wsparcia w zakresie integracji i włączenia społecznego. Dom posiada 40 miejsc. Zapewnia uczestnikom: miejsce pobytu przystosowane do bezpiecznego i aktywnego spędzania wolnego czasu, domową atmosferę, pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, stały dostęp do ciepłych i zimnych napojów, dwa posiłki dziennie (śniadanie, obiad) oraz usługi wspierające. Miejsce w Dziennym Domu Seniora przyznawane jest na wniosek seniora, po przeprowadzeniu przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Placówka funkcjonuje przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz lokalnymi instytucjami pomocy społecznej.

W 2024 roku pozyskane dodatkowe środki finansowe umożliwiły zorganizowanie konkursu pod nazwą „Aktywny Senior". Głównym celem konkursu była aktywizacja lokalnego rynku pracy, a także działania mające na celu promowanie integracji społecznej i międzypokoleniowej, zwiększenie świadomości na temat wartości osób starszych na rynku pracy i ich bogatego doświadczenia w środowisku zawodowym, oraz wykorzystanie potencjalności wszystkich grup wiekowych w społeczeństwie. Udział w konkursie przyczynił się do zwiększenia dalszej aktywności zawodowej seniorów i wzmocnienia ich pozycji na rynku pracy w różnych aspektach życia społecznego, które wpływają pozytywnie na zdrowie psychiczne i fizyczne oraz zwiększają poczucie wartości i przydatności w życiu zawodowym. Konkurs kierowany był do seniorów, którzy pozostają aktywni zawodowo i ukończyli wiek emerytalny tj. kobieta 60 lat, mężczyzna 65 lat, są mieszkańcami powiatu gryfickiego oraz pracują na jego terenie. Ocenie podlegały zgłoszone w postaci zdjęć, filmików, opisów, notatek najbardziej inspirujące przykłady aktywności zawodowej, przedstawiające pozytywny wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne a także poczucie wartości i integracji społecznej seniora. Z laureatami konkursu, którzy zajęli kolejno miejsca I-III został nakręcony krótkometrażowy film przedstawiony podczas Uroczystej Gali Wręczenia Nagród.

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów monitorowania i ewaluacji oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Powiatu w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. **Wizja** rozwiązywania problemów społecznych została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej i pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Powiat zmierza.

Misja

„Tworzymy nowoczesny system wsparcia społecznego w oparciu o współpracę instytucji, organizacji i mieszkańców, który sprzyja rozwojowi, bezpieczeństwu i samodzielności mieszkańców Powiatu Gryfickiego".

Wizja

„Powiat Gryficki w 2035 roku to wspólnota aktywnych i współpracujących mieszkańców, w której każda osoba ma dostęp do potrzebnych usług społecznych, szansę na rozwój osobisty i zawodowy oraz wsparcie w sytuacjach kryzysowych".

Na podstawie przeprowadzonej analizy poszczególnych obszarów wyznaczono **cele strategiczne**, mające na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych. Dla każdego celu opracowano szczegółowe cele operacyjne, którym towarzyszy opis działań niezbędnych do ich osiągnięcia. Wskazano również odpowiedzialne za ich realizację podmioty, partnerów współpracujących, wskaźniki mierzące postęp, planowane rezultaty oraz potencjalne źródła finansowania. Takie podejście ma na celu zapewnienie kompleksowego i skutecznego wdrażania zaplanowanych działań strategicznych.

OKREŚLENIE PRIORYTETÓW, CELÓW, DZIAŁAŃ I WSKAŹNIKÓW STRATEGICZNYCH

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

1	**Wzmacnianie potencjału rodzin oraz rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dzieci, młodzieży i rodzin zastępczych** → Celem jest podnoszenie kompetencji wychowawczych, emocjonalnych i społecznych rodzin, a także rozwój usług wspierających ich funkcje opiekuńczo-wychowawcze.
2	**Budowanie przyjaznego i dostępnego środowiska życia dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami** → Powiat rozwija usługi społeczne, opiekuńcze i rehabilitacyjne, sprzyjające aktywnemu starzeniu się, samodzielności i integracji społecznej.
3	**Rozwój działań profilaktycznych i zdrowotnych sprzyjających dobrostanowi psychicznemu i fizycznemu mieszkańców** → Priorytetem jest wczesna profilaktyka uzależnień, promocja zdrowego stylu życia oraz wzmacnianie infrastruktury służącej zdrowiu publicznemu.
4	**Wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy i wsparcia osób doświadczających kryzysów rodzinnych** → Działania koncentrują się na rozwoju pomocy interwencyjnej, edukacji społecznej i skutecznej współpracy instytucji w zakresie bezpieczeństwa rodzin.

5	**Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój wsparcia psychologicznego i środowiskowego** → Powiat promuje zdrowie psychiczne, zwiększa dostęp do usług terapeutycznych i rozwija lokalne sieci wsparcia dla osób w kryzysie.
6	**Ograniczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez aktywizację zawodową i wspieranie lokalnej przedsiębiorczości.** →Celem jest zmniejszanie skali ubóstwa oraz marginalizacji społecznej poprzez kompleksowe działania ukierunkowane na aktywizację zawodową, edukacyjną i społeczną mieszkańców powiatu gryfickiego.

Cel strategiczny nr 1

Wzmacnianie potencjału rodzin oraz rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dzieci, młodzieży i rodzin zastępczych.

Podnoszenie kompetencji wychowawczych, emocjonalnych i społecznych rodzin, a także rozwój usług wspierających ich funkcje opiekuńczo-wychowawcze.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 1: Podnoszenie umiejętności rodziców w zakresie opieki i wychowania dzieci oraz rozwijanie oferty usług wspierających rodzinę.					
Prowadzenie działań w zakresie rozpoznawania problemów opiekuńczo-wychowawczych, deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku rówieśniczym i szkolnym.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin objętych wsparciem. Liczba działań podjętych w celu wsparcia rodzin z terenu Powiatu.	PPP, placówki oświatowe	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035, ciągły

Organizowanie kampanii informacyjnych dla rodzin na temat dostępnego poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz możliwości uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Powiatu.	Liczba kampanii informacyjnych na temat poradnictwa rodzinnego i psychologicznego. Liczba osób uzyskujących pomoc w przypadku doświadczenia problemów.	PCPR, OPS, PPP, placówki oświatowe	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Powiatu.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze. Liczba zorganizowanych warsztatów.	OPS, PPP, PCPR	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035, ciągły, według potrzeb
Organizowanie działań i aktywności mających na celu integrację rodzin zastępczych, w tym konkursów dla dzieci, festynów i pikników rodzinnych.	Podniesienie poziomu integracji rodzin zastępczych z terenu Powiatu.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin zastępczych.	samorząd powiatowy, PCPR	Budżet Powiatu	2026-2035

Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodzin zastępczych.	Wzrost liczby działań skierowanych do rodzin zastępczych z terenu Powiatu, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	PCPR, NGO	Budżet Powiatu	2026-2035
Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego, psychologicznego i pedagogicznego.	Poprawa psychospołecznego funkcjonowania rodzin.	Liczba rodzin objętych specjalistycznym poradnictwem.	PCPR, GOPS, OPS, PPP	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035, ciągły

Cel operacyjny 2: Wzmacnianie potencjału edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój ofert sprzyjających ich zainteresowaniom i uzdolnieniom.					
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę.	Samorząd powiatowy, samorządy gminne, placówki oświatowe	Brak kosztów	2026-2035
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Powiatu.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.	Samorząd lokalny, placówki oświatowe, NGO, placówki sportowe i kulturowe	Budżet gminy, budżet Powiatu, budżet Państwa	2026-2035

Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psycho-społecznego dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.	PPP, placówki oświatowe	Budżet gmin	2026-2035, ciągły
Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Powiatu.	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	NGO, placówki oświatowe, placówki kulturalne, samorządy gminne, samorządy powiatowe	Budżet gmin Budżet Powiatu Budżet Państwa	2026-2035
Cel operacyjny 3: Budowa systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz udzielanie wsparcia wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą.					
Organizowanie szkoleń i warsztatów podnoszących kompetencje rodziców zastępczych i osób prowadzących rodzinną pieczę zastępczą.	Podniesienie poziomu jakości funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej.	Liczba osób biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje.	PCPR	Budżet Powiatu	2026-2035
Udzielanie pomocy i wsparcia w usamodzielnieniu się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych.	Zapewnienie wychowankom pieczy zastępczej odpowiednich warunków do samodzielnego funkcjonowania.	Liczba wychowanków objętych pomocą i wsparciem w usamodzielnieniu się.	PCPR	Budżet Powiatu	2026-2035, ciągły

Utrzymywanie ilości funkcjonujących mieszkań treningowych dla dorosłych wychowanków pieczy zastępczej.	Zapewnienie dorosłym wychowankom pieczy zastępczej wsparcia i schronienia.	Liczba osób korzystających z mieszkania treningowego.	samorząd powiatowy, PCPR	Budżet Powiatu, budżet Państwa	2026-2035
Podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej w celu powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.	Wzmocnienie więzi rodzinnych.	Liczba działań podjętych we współpracy na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych.	PCPR, GOPS, OPS, Sąd Rejonowy, kuratorzy, samorząd powiatowy, samorządy gminne	Brak kosztów	2026-2035, ciągły
Zapewnianie rodzinom zastępczym i dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych pomocy specjalistycznej oraz pomocy ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	Ogólna poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających.	Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych, którym udzielono pomocy specjalistycznej.	PCPR	Budżet Powiatu	2026-2035
Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego dla rodzin zastępczych.	Liczba utworzonych grup wsparcia.	PCPR	Budżet Powiatu	2026-2035

Pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	Rozwój pieczy zastępczej.	Liczba kandydatów biorących udział w szkoleniu do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	PCPR	Budżet Powiatu	2026-2035

Cel strategiczny nr 2

Budowanie przyjaznego i dostępnego środowiska życia dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Rozwój usług społecznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, sprzyjających aktywnemu starzeniu się, samodzielności i integracji społecznej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 1: Tworzenie i rozwój usług wspierających seniorów w zachowaniu samodzielności, zdrowia i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.					
Wsparcie i inicjowanie działań mających na celu aktywizację społeczną i integrację osób starszych.	Poprawa społecznego funkcjonowania osób starszych z terenu Powiatu.	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach.	OPS, GUTW, kluby seniora, DPS, świetlice wiejskie	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Uzyskanie rzetelnych informacji odnośnie sytuacji i potrzeb seniorów.	Liczba zrealizowanych diagnoz.	DPS, PCPR	Budżet Powiatu	2026-2035, 1 raz w roku
Organizowanie szkoleń opiekunów osób starszych.	Wzrost kompetencji opiekunów osób starszych.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla opiekunów osób starszych.	OPS	Budżety gmin, Fundusze Europejskie	2026-2035, według potrzeb

Rozwój miejsc przyjaznych seniorom, w których prowadzone są różnorodne aktywności.	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba miejsc, w których prowadzone są zajęcia dla seniorów.	OPS, DPS, GUTW, NGO, kluby seniora	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Współpraca i podejmowanie inicjatyw na rzecz rozwoju uniwersytetów trzeciego wieku oraz promowanie ich działalności	Poszerzenie działalności GUTW oraz jego promocja.	Liczba osób uczęszczających na zajęcia GUTW.	GUTW, NGO, samorządy gminne	Budżety gmin	2026-2035
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom starszym w pełnieniu obowiązków domowych w formie wolontariatu i solidarności międzypokoleniowej.	Częściowe odciążenie osób starszych w zakresie codziennych czynności życiowych.	Liczba osób działających na rzecz osób starszych w formie wolontariatu.	OPS, NGO, placówki oświatowe	Budżety gmin	2026-2035
Zapewnienie osobom starszym, w szczególności zamieszkującym obszary wiejskie, dostępu do usług opiekuńczych.	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa i funkcjonowania osób starszych z terenu Powiatu.	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.	OPS, samorząd gminny, samorząd powiatowy	Budżety gmin, Budżet Powiatu, Budżet Państwa	2026-2035
Utrzymywanie działalności domów pomocy społecznej.	Zapewnienie całodobowej opieki.	Liczba miejsc w DPS.	samorząd powiatowy, DPS	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035

Rozwijanie oferty Dziennego Domu Seniora w Gryficach.	Zwiększenie dostępności dziennych form wsparcia i aktywizacji społecznej osób starszych.	Liczba osób starszych objętych wsparciem. Liczba zrealizowanych form aktywizacji.	OPS Gryfice, samorząd gminny	Budżet gminy, Budżet Państwa	2026-2035
Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej poprzez wspieranie organizacji zajęć edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży.	Zwiększenie poziomu integracji między-pokoleniowej.	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych. Liczba zorganizowanych zajęć.	GUTW, DPS, placówki oświatowe, kluby seniora	Budżety gmin, Budżet Powiatu, Budżet Państwa	2026-2035
Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Wzrost poziomu bezpieczeństwa osób starszych z terenu Powiatu.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/ warsztatów dla osób starszych.	OPS, KPP, GUTW, DPS, kluby seniora	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Cel operacyjny 2: Tworzenie warunków do pełnego udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym poprzez rozwój usług pomocowych.					
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich dostępności.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi.	PCPR, OPS	Budżety gmin, budżet Powiatu, PFRON	2026-2035

Zapewnienie dostatecznej liczby miejsc w domach pomocy społecznej.	Poprawa dostępności do całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców Powiatu przebywających w domach pomocy społecznej.	samorząd powiatowy	Budżet Powiatu, budżet Państwa	2026-2035
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnościami (w tym na zakup sprzętu rehabilitacyjnego).	Poprawa warunków bytowych osób z niepełno-sprawnościami.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	OPS, PCPR	Budżety gmin, budżet Powiatu, PFRON	2026-2035
Rozwój lokalnego systemu mieszkalnictwa treningowego i wspomaganego.	Zwiększenie samodzielności i integracji społecznej osób potrzebujących wsparcia.	Liczba mieszkań treningowych i wspomaganych na terenie Powiatu.	PCPR, OPS, samorządy gminne, samorząd powiatowy	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Rozszerzenie oferty zajęć terapeutycznych i rehabilitacyjnych w OREW dla dzieci z niepełnosprawnościami oraz uruchomienie dodatkowych form wczesnego wspomagania rozwoju.	Wzrost dostępności usług terapeutycznych dla dzieci i młodzieży wymagających specjalistycznego wsparcia.	Liczba dzieci objętych wsparciem OREW.	OREW, PCPR	PFRON, budżet Powiatu, fundusze UE, środki własne PSONI	2026-2035
Rozwijanie bazy środowiskowego wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami.	Poprawa społecznego i zawodowego funkcjonowania osób z niepełno-sprawnościami.	Liczba działań wspierających rozwój istniejących placówek wsparcia.	NGO, WTZ, PCPR, samorząd powiatowy	Budżet Powiatu, Budżet Państwa, PFRON	2026-2035

Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji publicznych z zakresu obsługi i wsparcia osób z niepełnosprawnościami.	Podniesienie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej zajmującej się obsługą tej grupy osób.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach wzmacniających kompetencje zawodowe.	OPS, samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety gmin, budżet Powiatu, PFRON, Fundusze Europejskie	2026-2035
Organizowanie usług poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami.	Poprawa sytuacji opiekunów osób z niepełno-sprawnościami.	Liczba osób, którym udzielono porad. Liczba udzielonych porad.	PCPR, samorząd powiatowy	Budżet Powiatu, Budżet Państwa	2026-2035
Organizowanie oraz dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych skierowanych do osób z niepełnosprawnościami.	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla osób z niepełno-sprawnościami.	Liczba zorganizowanych imprez dla osób z niepełno-sprawnościami. Liczba uczestników imprez.	PCPR, samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety gmin, budżet Powiatu, PFRON, Fundusze Europejskie	2026-2035
Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych osób.	Zwiększenie liczby realizowanych projektów na rzecz osób z niepełno-sprawnościami.	Liczba zrealizowanych projektów/ programów. Liczba uczestników.	PCPR, OPS, WTZ	Budżety gmin, budżet Powiatu, PFRON, Fundusze Europejskie	2026-2035

Rozwój podmiotów ekonomii społecznej na terenie Powiatu oraz inicjowanie powstawania kolejnych.	Zapewnienie osobom z niepełno-sprawnościami możliwości pełnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym.	Liczba nowo utworzonych podmiotów ekonomii społecznej.	PCPR, NGO, PES, samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety gmin, budżet Powiatu, PFRON	2026-2035
Organizowanie opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów.	Odciążenie opiekunów nieformalnych oraz zapewnienie profesjonalnej opieki osobom z niepełno-sprawnościami.	Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej.	OPS, DPS, samorządy gminne, samorząd powiatowy	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji publicznych z zakresu obsługi i wsparcia osób z niepełnosprawnościami.	Podniesienie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej zajmującej się obsługą tej grupy osób.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach wzmacniających kompetencje zawodowe.	OPS samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety gmin, budżet Powiatu, PFRON, Fundusze Europejskie	2026-2035

Pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz wspieranie ich działalności.	Zwiększenie działań mających na celu współpracę z NGO.	Liczba podjętych działań na rzecz wspierania i rozwiązywania problemów osób z niepełno-sprawnościami we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	PCPR, NGO, samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety gmin, budżet Powiatu, PFRON, Fundusze Europejskie	2026-2035
Realizowanie ustawowej działalności Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.	Umożliwienie mieszkańcom korzystania z form wsparcia dla osób z niepełno-sprawnościami.	Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności, o stopniu niepełno-sprawności, legitymacji i kart parkingowych.	samorząd powiatowy, PCPR	Budżet Państwa	2026-2035
Likwidowanie barier transportowych, poprzez dostosowywanie pojazdów komunikacji publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz organizowanie dowozu dla dorosłych osób z ograniczoną mobilnością, w szczególności na terenach wiejskich.	Poprawa funkcjonowania osób z niepełno-sprawnościami w przestrzeni publicznej. Zwiększenie ich samodzielności.	Liczba środków transportu przystosowanych do potrzeb osób z niepełno-sprawnościami.	samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżet Powiatu, Fundusze Europejskie, PFRON	2026-2035

Dostosowywanie ciągów komunikacyjnych, małej architektury oraz budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełno-sprawnościami, w tym słabowidzących.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób z niepełno-sprawnościami po obiektach infrastruktury powiatowej i gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury powiatowej i gminnej dostosowanych do potrzeb tej grupy osób.	samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżet Powiatu, PFRON, Fundusze Europejskie	2026-2035
Przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy poprzez ich aktywizację zawodową, tworzenie miejsc pracy chronionej, popularyzację wśród pracodawców zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.	Wyrównanie szans osób z niepełno-sprawnościami na płaszczyźnie społecznej i zawodowej.	Liczba zrealizowanych projektów i działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełno-sprawnościami.	PCPR, PUP, samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety gmin, budżet Powiatu, PFRON, Fundusze Europejskie	2026-2035
Organizowanie szkoleń, staży, kursów zawodowych i prac interwencyjnych dla osób z niepełnosprawnościami.	Podniesienie kwalifikacji zawodowych osób z niepełno-sprawnościami.	Liczba zorganizowanych szkoleń, kursów i staży.	PUP, PCPR, NGO	Budżet Powiatu, PFRON, Fundusze Europejskie	2026-2035
Inicjowanie działań w zakresie tworzenia miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami.	Zwiększenie liczby miejsc pracy dostosowanych do potrzeb osób z niepełno-sprawnościami.	Liczba utworzonych miejsc pracy. Liczba pracodawców włączonych we współpracę.	PUP, PCPR, NGO, lokalni pracodawcy, samorządy gminne, samorząd powiatowy	Budżet Powiatu, budżety gmin, PFRON, Fundusze Europejskie	2026-2035

Prowadzenie badań i ekspertyz w zakresie potrzeb lokalnego rynku pracy i dostosowywanie kursów i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnościami poszukujących zatrudnienia.	Lepsze dopasowanie oferty szkoleniowej do realnych potrzeb rynku pracy.	Liczba zrealizowanych badań/analiz.	PUP, PCPR, NGO, samorząd powiatowy	Budżet Powiatu, PFRON, Fundusze Europejskie	2026-2035

Cel strategiczny nr 3

Rozwój działań profilaktycznych i zdrowotnych sprzyjających dobrostanowi psychicznemu i fizycznemu mieszkańców.

Priorytetem działań jest wczesna profilaktyka uzależnień, promocja zdrowego stylu życia oraz wzmacnianie infrastruktury służącej zdrowiu publicznemu.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne	Źródła finansowania	Okres realziacji
Cel operacyjny 1: Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom					
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	OPS	Budżety gmin	2026-2035
Kontynuowanie działalności istniejących Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych oraz tworzenie nowych w gminach na terenie Powiatu.	Dostęp do pomocy i wsparcia rodzinom z problemem uzależnienia.	Liczba funkcjonujących PIK na terenie Powiatu. Liczba udzielonych porad. Liczba osób, którym udzielono porad.	samorządy gminne, OPS, GKRPA	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Tworzenie i rozwijanie grup samopomocowych skierowanych osób uzależnionych, współuzależnionych oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików.	Zapewnienie wsparcia osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin.	Liczba utworzonych grup samopomocowych. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup samopomocowych.	OPS, GKRPA, NGO	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035

Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.	OPS, GKRPA, PCPR	Budżet gmin, Budżet Powiatu, Budżet Państwa	2026-2035
Monitorowanie skali problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców Powiatu poprzez działania instytucji na szczeblu gminnym, m.in. GKRPA.	Pozyskanie informacji służących zaprojektowaniu odpowiednich działań w zakresie problemu uzależnień.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	samorządy gminne, OPS, GKRPA	Budżety gmin, Budżet Państwa	2026-2035
Cel operacyjny 2: Realizacja programów profilaktycznych wśród mieszkańców i młodzieży, ukierunkowanych na zwiększenie świadomości skutków spożywania alkoholu.					
Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez KCPU, ORE i IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień i rozwoju psychospołecznego.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	GKRPA, placówki oświatowe	Budżety gmin, Budżet Powiatu, Budżet Państwa	2026-2035
Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.	Podejmowanie odpowiedzialnych wyborów przez mieszkańców Powiatu.	Liczba działań podjętych w celu promowania wśród mieszkańców zdrowego stylu życia.	samorząd powiatowy, samorządy gminne, NGO, PCPR, KPP, GKRPA	Budżety gmin. budżet Powiatu	2026-2035

Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień, w tym w zakresie prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu.	Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, GKRPA, placówki oświatowe	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Podejmowanie współpracy z Komendą Powiatową Policji w Gryficach oraz działającymi w jej ramach posterunkami Policji, w zakresie organizowania spotkań, pogadanek i lekcji profilaktycznych na temat zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu.	Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie uzależnień.	Liczba zorganizowanych spotkań/lekcji/ pogadanek. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach/ lekcjach/pogadankach.	samorząd powiatowy, samorządy gminne, KPP, placówki oświatowe	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego i inicjowanie tworzenia nowych w gminach Powiatu.	Zapewnienie dostępności zajęć opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	Liczba uczestników zajęć w placówkach wsparcia dziennego. Liczba działających placówek wsparcia dziennego.	OPS, NGO, samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035

Kreowanie polityki antyalkoholowej, m.in. poprzez ograniczenie nocnej sprzedaży alkoholu, zwiększenie liczby szkoleń dla sprzedawców itp.	Zmniejszenie fizycznej dostępności do napojów alkoholowych w Powiecie.	Liczba działań podjętych w zakresie kształtowania polityki antyalkoholowej.	samorząd powiatowy, samorządy gminne, GKRPA	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035

Cel strategiczny nr 4

Wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy i wsparcia osób doświadczających kryzysów rodzinnych.

Działania koncentrują się na rozwoju pomocy interwencyjnej, edukacji społecznej i skutecznej współpracy instytucji w zakresie bezpieczeństwa rodzin.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 1: Kształtowanie postaw społecznej odpowiedzialności wobec zjawiska przemocy domowej oraz rozwój działań edukacyjnych i profilaktycznych.					
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przemocy domowej.	Liczba działań informacyjnych.	PCPR, OPS, ZI	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Organizowanie spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla pracowników instytucji publicznych.	Poszerzenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w spotkaniach oraz szkoleniach.	PCPR, OPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035

Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej na rzecz przeciwdziałania przemocy.	Zapewnienie wielostronnego wsparcia w zakresie przemocy domowej na terenie Powiatu.	Liczba podjętych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy przy współpracy.	PCPR, OPS, GKRPA, ZI, NGO, KPP, PPP, PIK, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Realizowanie działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy domowej oraz uwrażliwienie społeczności lokalnej na ten problem.	Przełamywanie zmowy milczenia w zakresie przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej.	PCPR OPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, KPP, PPP, PIK	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Prowadzenie zajęć dla rodziców wzmacniających kompetencje w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych bez użycia przemocy.	Stosowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Liczba rodziców biorących udział w zajęciach. Liczba zrealizowanych zajęć.	PCPR, PPP, OPS	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035

Cel operacyjny 2: Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób doznających przemocy i oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób ją stosujących.					
Udzielanie wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową, w tym interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Wzrost liczby osób doznających przemocy domowej objętych opieką.	Liczba osób doświadczających przemocy domowej, którym zostało udzielone wsparcie.	PCPR, OPS, GKRPA, ZI	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej.	PCPR, OPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Zapewnienie dzieciom doznającym przemocy miejsc w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży doświadczającym przemocy domowej.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w związku z przemocą domową.	PCPR	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035

Zobowiązanie osób stosujących przemoc do podejmowania działań zmierzających do jej zatrzymania, w tym do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych.	Resocjalizacja osób stosujących przemoc.	Liczba osób stosujących przemoc, biorących udział w programach.	ZI	Budżety gmin	2026-2035
Tworzenie i rozwijanie grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba grup wsparcia. Liczba uczestników.	PCPR	Budżet Powiatu	2026-2035
Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.	Możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy na terenie Powiatu.	Liczba zrealizowanych szkoleń i superwizji.	PCPR, GKRPA, OPS, ZI, PIK, KPP, PPP	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Kontynuowanie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej.	Wzrost liczby osób objętych pomocą i wsparciem w zakresie problemu przemocy domowej.	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia.	PCPR	Budżet Powiatu	2026-2035

Cel strategiczny nr 5

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój wsparcia psychologicznego i środowiskowego.

Promocja zdrowia psychicznego, zwiększania dostępu do usług terapeutycznych i rozwoju lokalnych sieci wsparcia dla osób w kryzysie.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 1: Rozwój systemu pomocy dla osób doświadczających kryzysów psychicznych i promowanie wiedzy o zdrowiu psychicznym wśród mieszkańców.					
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej.	Liczba przeprowadzonych działań. Liczba osób korzystających ze wsparcia.	OPS, NGO, placówki oświatowe	Budżety gmin	2026-2035
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Liczba przeprowadzonych programów/ warsztatów. Liczba uczestników.	Samorządy gminne, placówki oświatowe	Budżety gmin	2026-2035
Udzielanie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym.	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Powiatu.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej i psychiatrycznej.	OPS, PIK, placówki oświatowe, PPP	Budżety gmin	2026-2035

Poszerzenie, zróżnicowanie i unowocześnianie pomocy i wparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej.	Poprawa funkcjonowania i jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba beneficjentów specjalistycznych usług opiekuńczych, świadczonych w poszczególnych gminach Powiatu. Liczba osób objętych różnymi formami wsparcia.	PCPR, OPS, NGO, DPS, lokalne placówki ochrony zdrowia	Budżet Powiatu	2026-2035

Cel strategiczny nr 6

Ograniczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez aktywizację zawodową i wspieranie lokalnej przedsiębiorczości.

Zwiększanie szans zatrudnienia osób bezrobotnych i zagrożonych marginalizacją oraz rozwój inicjatyw ekonomii społecznej i przedsiębiorczości lokalnej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne	Źródła finansowania	Okres realizacji
Cel operacyjny 1: Wspieranie inicjatyw sprzyjających poprawie sytuacji materialnej mieszkańców Powiatu.					
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia rodzinom zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Powiatu.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	OPS	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej, tj. posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	OPS	Budżety gmin	2026-2035

Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	OPS, samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety gmin, budżet Powiatu, budżet Państwa	2026-2035
Udzielanie wsparcia osobom bezdomnym w celu ochrony ich życia i zdrowia, w postaci schronienia oraz posiłku.	Zapewnienie osobom bezdomnym podstawowych warunków do egzystencji.	Liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy społecznej, w tym ze schronienia i posiłku.	OPS, samorządy gminne, NGO	Budżety gminne, Budżet Państwa	2026-2035
Cel operacyjny 2: Tworzenie warunków sprzyjających włączeniu społecznemu i zwiększeniu aktywności obywatelskiej osób zagrożonych marginalizacją.					
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych.	OPS, samorząd powiatowy, samorządy gminne, placówki oświatowe	Budżety gmin, budżet Powiatu budżet Państwa	2026-2035
Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Wychodzenie osób i rodzin z ubóstwa oraz włączanie ich w społeczność lokalną.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie potencjału w przezwyciężaniu trudnej sytuacji.	OPS	Budżety gmin	2026-2035

Kształtowanie wzorców współpracy obywatelskiej przez umożliwienie włączenia się w udzielanie pomocy przez osoby prywatne - organizacja i wspieranie idei wolontariatu.	Zintegrowana społeczność lokalna na terenie Powiatu.	Liczba osób objętych wolontaryjnymi działaniami pomocowymi.	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, GOPS, OPS, NGO placówki oświatowe	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Cel operacyjny 3: Wzmacnianie szans zatrudnienia oraz rozwój programów aktywizujących osoby bezrobotne.					
Kontynuowanie udzielania pomocy w znalezieniu pracy poprzez pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Powiecie.	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą w znalezieniu pracy.	PUP	Budżet powiatu, budżet Państwa, Fundusze Europejskie	2026-2035
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników PUP w zakresie udzielania aktywnych form wsparcia osobom bezrobotnym.	Wyższa jakość udzielanego wsparcia w zakresie wychodzenia z bezrobocia.	Liczba pracowników PUP biorących udział w szkoleniach w zakresie aktywnych form wsparcia osób bezrobotnych.	PUP, samorząd powiatowy	Budżet powiatu, budżet Państwa, Fundusze Europejskie	2026-2035
Rozwój działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych, poprzez dystrybucję ulotek, plakatów i innych materiałów informacyjno-edukacyjnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	PUP, OPS, samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Rozwijanie współpracy z przedsiębiorcami oraz jednostkami oświatowymi w celu dostosowania	Zapewnienie realnych warunków do zatrudnienia	Liczba podjętych działań we współpracy z jednostkami oświatowymi.	samorząd powiatowy, samorządy gminne, placówki oświatowe, lokalni przedsiębiorcy	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035

oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy.	na powiatowym rynku pracy.	Liczba podjętych działań we współpracy z przedsiębiorcami.			
Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 umożliwiającej, szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci, podjęcie zatrudnienia.	Aktywizacja kobiet na rynku pracy.	Liczba dostępnych na terenie Powiatu miejsc w żłobkach lub klubach dziecięcych.	samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Prowadzenie diagnozy stanu lokalnego rynku pracy, monitorowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych.	Uzyskanie rzetelnych informacji na temat rynku pracy w Powiecie.	Liczba opracowanych diagnoz i monitoringów.	PUP	Budżet Powiatu	2026-2035
Włączenie kontraktów socjalnych jako narzędzia motywującego bezrobotnych beneficjentów pomocy społecznej do podjęcia zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby bezrobotnych beneficjentów pomocy społecznej.	Liczba podpisanych kontraktów socjalnych.	OPS	Budżety gmin	2026-2035
Inicjowanie powstania Klubu Integracji Społecznej/Centrum Aktywności Lokalnej.	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia.	Liczba uczestników Klubu Integracji Społecznej/ Centrum Aktywności Lokalnej.	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS, NGO	Budżety gmin, budżet Powiatu	2026-2035
Prowadzenie doradztwa zawodowego w placówkach oświatowych na terenie Powiatu.	Wsparcie uczniów i ich rodziców w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru dalszej ścieżki kształcenia i zawodowej.	Liczba uczniów korzystających z doradztwa zawodowego.	PUP, placówki oświatowe, samorządy gminne	Budżety gmin	2026-2035

PROGNOZA ZMIAN

Zakłada się, że realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035 przyniesie:

- stałą i pełną diagnozę lokalnej sytuacji społecznej i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem,
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami,
- poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla rozmaitych grup adresatów w formie dla nich przyjaznej z wykorzystaniem elektronicznego dostępu do informacji,
- zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców oraz organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia,
- wzrost atrakcyjności powiatu gryfickiego jako przyjaznego zarówno dla rodzin z dziećmi, jak i seniorów miejsca do życia,
- wzrost aktywności obywateli i rodzin w tym na rzecz najbliższego otoczenia,
- wzrost liczby osób objętych instrumentami aktywizacji zawodowej,
- poprawę dostępu do usług dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia i niskich kwalifikacji zawodowych.

SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035 to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także wynikającym z niej ewentualnym modyfikacjom.

Strategia zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Powiecie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie

Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryficach.

Tabela 45. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Powiatu w Gryficach o przyjęciu do realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Gryfickim na lata 2026-2035”.	IV kwartał 2025 r.
Etap II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2026 r. – IV kwartał 2035 r.
Etap III	Monitoring Strategii.	Na koniec każdego roku w okresie od 2026 r. do 2035 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	II kwartał 2036 r.

Źródło: Opracowanie własne.

SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie, jako iż mogą pojawić się nowe wyzwania dla polityki regionalnej i lokalnej. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. PCPR przy wyborze zadań do realizacji będzie brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji Strategii, powinno się uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ale również nowe, nie ujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć.

MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działań w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych. Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji. Wdrażanie Strategii nadzorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań, natomiast ocena stopnia realizacji i osiągniętych efektów Strategii będzie dokonywana i przedstawiana Radzie Powiatu co rok w terminie do 31 marca na podstawie materiałów sprawozdawczych i innych źródeł, przekazanych od realizatorów merytorycznych poszczególnych celów strategicznych w formie sprawozdania. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie sprawozdania z realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035 będzie Dyrektor PCPR w Gryficach.

Wskaźniki stopnia efektywności realizacji strategii

Celem oceny wdrażanych działań, wykorzystane zostaną wskaźniki społeczne odzwierciedlające ważne wartości zakładane do osiągnięcia i ukierunkowujące proces rozwoju, w tym m.in.:

- dane statystyczne w obszarze dotyczącym ludności – liczba osób korzystających z różnorodnych form wsparcia ze strony jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu Powiatu,
- w obszarze dotyczącym rynku pracy – liczba osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w poszczególnych latach,
- wskaźniki społeczne: liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, liczba inicjatyw społecznych w obszarze aktywizacji i integracji społecznej i zadań zleconych w tym zakresie (grupy wsparcia, rodzinne formy opieki nad dziećmi),
- wskaźniki ekonomiczne: stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu i wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację danego projektu.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring, jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku 2024, natomiast przedstawiony trend określa pożądany kierunek zmian w najbliższych latach.

Tabela 46. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Trend zmian
1.	Wzmacnianie potencjału rodzin oraz rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dzieci, młodzieży i rodzin zastępczych	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	66	wzrost
		Liczba asystentów rodziny.	7	wzrost
		Liczba placówek wsparcia dziennego.	5	wzrost
		Liczba rodzin zastępczych.	128	wzrost
		Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.	260	spadek
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	150	spadek
2.	Budowanie przyjaznego i dostępnego środowiska życia dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.	469	spadek
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby.	709	spadek
		Liczba podmiotów realizujących rehabilitację społeczno-zawodową.	3	wzrost
		Liczba osób objętych wsparciem WTZ.	121	wzrost
		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej.	668	spadek
		Liczba osób w DPS, za których gminy powiatu gryfickiego ponoszą odpłatność.	219	spadek
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	24,8	stabilizacja
		Liczba DPS w powiecie gryfickim.	2	stabilizacja

3.	Rozwój działań profilaktycznych i zdrowotnych sprzyjających dobrostanowi psychicznemu i fizycznemu mieszkańców	Liczba Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych.	5	wzrost
		Liczba gmin powiatu gryfickiego, realizujących programy profilaktyczne rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE i IPiN.	2	wzrost
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.	167	spadek
4.	Wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy i wsparcia osób doświadczających kryzysów rodzinnych	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej.	25	spadek
		Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty" łącznie w gminach powiatu gryfickiego.	257	spadek
5.	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój wsparcia psychologicznego i środowiskowego	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	75	stabilizacja
		Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego[17].	3	wzrost
6.	Ograniczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez aktywizację zawodową i wspieranie lokalnej przedsiębiorczości	Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc OPS z powodu ubóstwa.	614	spadek
		Liczba mieszkańców Powiatu objętych wsparciem w ramach programu „Posiłek w szkole i domu"	1 380	stabilizacja
		Liczba osób korzystających z materialnej pomocy społecznej z powodu bezdomności.	79	spadek
		Liczba schronisk/noclegowni dla osób bezdomnych na terenie Powiatu.	2	wzrost
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia.	403	spadek

[17] *Rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE, IPiN – liczba przedstawia łączną liczbę programów zrealizowanych we wszystkich gminach powiatu gryfickiego.*

	Liczba osób bezrobotnych, objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu.	381	wzrost
	Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców gmin powiatu gryfickiego w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców (%).	4,0	spadek

Źródło: Opracowanie własne.

OCENA RYZYKA

Dokument Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035 poddany został analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia przez Strategię celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz szeroko zakrojony zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami. Ponadto przyjęcie tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza taka przeprowadzana będzie także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyka, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizacje wyznaczonych celów i zadań na podstawie tego monitoringu i ewaluacji będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację.

RAMY FINANSOWE

Środki finansowe na realizację zadań wynikających ze strategii pochodzić będą z następujących źródeł:

1. środki własne z budżetu Powiatu Gryfickiego,
2. środki z budżetu państwa na finansowanie realizacji zadań zleconych oraz dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
3. środki z funduszy Unii Europejskiej,
4. środki z innych funduszy celowych.

Podstawowym źródłem finansowania strategii będzie budżet Powiatu. Adekwatne do potrzeb środki własne z budżetu Powiatu będą określane przy pracach nad budżetem w momencie planowania rocznego i aktualizacji budżetu Powiatu.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035 jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gryfickiego na lata 2026-2035 zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnym od możliwości finansowych. Będzie ona podlegać okresowym weryfikacjom oraz niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców powiatu gryfickiego i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań

o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

1. Podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
2. dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
3. podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych oraz podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
4. wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
5. promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
6. doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
7. zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
8. interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Powiatu.

Zgodnie z celami strategicznymi i głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców Powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Powiatu, natomiast niniejsza Strategia stanowi wybór priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL, WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Podział terytorialny powiatu gryfickiego. 15
Rysunek 2. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej 34
Rysunek 3. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej..... 35

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych 8
Tabela 2. Przyrost naturalny w powiecie gryfickim w latach 2022-2024 19
Tabela 3. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminach powiatu gryfickiego w 2024 roku 20
Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w powiecie gryfickim w latach 2022-2024 (w procentach) 20
Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w poszczególnych gminach powiatu gryfickiego w latach 2022-2024 24
Tabela 6. Podmioty gospodarcze w powiecie gryfickim wg. w klas wielkości (2024) 24
Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w powiecie gryfickim w latach 2022-2024..... 25
Tabela 8. Jednostki działające w zakresie kultury i sportu na terenie poszczególnych gmin powiatu gryfickiego 26
Tabela 9. Wykaz placówek oświatowych i wychowawczych, dla których organem prowadzącym są poszczególne gminy powiatu gryfickiego..... 29
Tabela 10. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w powiecie gryfickim z podziałem na gminy w 2024 roku..... 31
Tabela 11. Liczba przestępstw stwierdzonych i wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w powiecie gryfickim w latach 2022-2024 32
Tabela 12. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w powiecie gryfickim na przestrzeni lat 2022-2024 40
Tabela 13. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach należących do powiatu gryfickiego w latach 2022-2024..... 43
Tabela 14. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2022-2024 w gminach należących do powiatu gryfickiego (w procentach)..... 44
Tabela 15. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2022-2024 w gminach należących do powiatu gryfickiego 44
Tabela 16. Wskaźnik pracy socjalnej w gminach należących do powiatu gryfickiego na przestrzeni lat 2022-2024 (w procentach) 45

Tabela 17. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=68 53
Tabela 18. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=68 54
Tabela 19. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=6 60
Tabela 20. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=8 60
Tabela 21. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy Państwa dziecko zgłaszało sytuacje związane z przemocą ze strony rówieśników? N=92 62
Tabela 22. Gdzie najczęściej dochodziło do sytuacji przemocowych wobec dziecka? N=14 63
Tabela 23. Czy dziecko otrzymało jakiekolwiek wsparcie w związku z doświadczaniem przemocy? Jeśli tak, proszę zaznaczyć, kto udzielił wsparcia. N=14 63
Tabela 24. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=88 66
Tabela 25. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=27 67
Tabela 26. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w gminach wchodzących w skład powiatu gryfickiego w latach 2022-2024 77
Tabela 27. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu" w latach 2022-2024 w gminach powiatu gryfickiego 78
Tabela 28. Liczba osób, którym została udzielona materialna pomoc społeczna z powodu bezdomności w gminach powiatu gryfickiego w latach 2022-2024 79
Tabela 29. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc z powodu bezrobocia w gminach wchodzących w skład powiatu gryfickiego w latach 2022-2024 80
Tabela 30. Mieszkańcy powiatu gryfickiego i wchodzących w jego skład gmin zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym (stan na koniec roku) 81
Tabela 31. Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w powiecie gryfickim na przestrzeni lat 2022-2024 82
Tabela 32. Rodziny z terenu gmin wchodzących w skład powiatu gryfickiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024 84
Tabela 33. Liczba udzielonych świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2022-2024 84
Tabela 34. Liczba rodzin z terenu gmin wchodzących w skład powiatu gryfickiego, którym została udzielone pomoc i wsparcie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2022-2024 85

Tabela 35. Liczba mieszkańców korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2022-2024 92
Tabela 36. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej z powodu alkoholizmu w gminach należących do powiatu gryfickiego na przestrzeni lat 2022- 2024..... 95
Tabela 37. Działania Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminach należących do powiatu gryfickiego wobec osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin w latach 2022-2024 96
Tabela 38. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminach należących do powiatu gryfickiego na przestrzeni lat 2022-2024 99
Tabela 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy domowej w gminach należących do powiatu gryfickiego w latach 2022-2024..... 102
Tabela 40. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2022-2024 z podziałem na poszczególne gminy należące do powiatu gryfickiego..... 107
Tabela 41. Rodziny, którym zostało udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego we wszystkich gminach należących do powiatu gryfickiego w latach 2022-2024..... 108
Tabela 42. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem w poszczególnych gminach powiatu gryfickiego na przestrzeni lat 2022-2024 108
Tabela 43. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w gminach powiatu gryfickiego w latach 2022-2024 (według liczby wypłaconych świadczeń)..... 115
Tabela 44. Liczba osób, za których pobyt w Domu Pomocy Społecznej poszczególne gminy powiatu gryfickiego poniosły odpłatność na przestrzeni lat 2022-2024..... 117
Tabela 45. Harmonogram wdrażania Strategii..... 152
Tabela 46. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych 154

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących Powiat na przestrzeni lat 2022-2024 18
Wykres 2. Liczba mieszkańców powiatu gryfickiego w podziale na gminy w 2024 roku 19
Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiecie gryfickim na przestrzeni lat 2022-2024 w porównaniu do województwa zachodniopomorskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach) 21
Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2022-2024 w powiecie gryfickim 23
Wykres 5. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w powiecie gryfickim, województwie zachodniopomorskim i kraju w latach 2022-2024 27
Wykres 6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z terenu powiatu gryfickiego w latach 2022-202430

Wykres 7. Liczba stwierdzonych przestępstw na 1 000 ludności w powiecie gryfickim, województwie zachodniopomorskim oraz w kraju na przestrzeni lat 2022-2024 32
Wykres 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców powiatu gryfickiego na przestrzeni lat 2022-2024 40
Wykres 9. Płeć: N=92 49
Wykres 10. Wiek: N=92 50
Wykres 11. Wykształcenie: N=92 50
Wykres 12. Jakie Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotykają mieszkańców Powiatu? N=92 52
Wykres 13. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=92 53
Wykres 14. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=92 54
Wykres 15. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=92 55
Wykres 16. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=92 56
Wykres 17. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=92 58
Wykres 18. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=92 59
Wykres 19. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=92 59
Wykres 20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=92 61
Wykres 21. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=92 62
Wykres 22. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzanie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=92 64
Wykres 23. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=92 65
Wykres 24. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=92 66
Wykres 25. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=92 68
Wykres 26. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy? 69

Wykres 27. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=92..... 70
Wykres 28. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Powiatu? N=92..... 71
Wykres 29. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Powiecie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=92 72
Wykres 30. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Powiecie? N=92 73
Wykres 31. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Powiecie? N=92 74
Wykres 32. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=92 75
Wykres 33. Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminach powiatu gryfickiego w 2024 roku 100
Wykres 34. Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2022-2024 112